

Załącznik
do „Planu rozwoju sieci dróg
powiatowych w Powiecie
Choszczeńskim
na lata 2021 – 2025”

Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu „Planu rozwoju sieci dróg powiatowych w Powiecie Choszczeńskim na lata 2021-2025”

Choszczno, październik 2021

WYKONAWCA OPRACOWANIA:

Zarząd Powiat Choszczeńskiego

AUTOR OPRACOWANIA:

mgr inż. Monika Szopińska - kierownik Wydziału Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa Powiatowego w Choszcznie

Monika Szopińska

.....

(podpis autora)

SPIS TREŚCI	
WSTĘP	4
1. CEL I ZAKRES OPRACOWANIA	7
1.1. GŁÓWNE CELE PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ JEGO POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI	7
1.1.1. Powiązania (spójność) Planu z innymi dokumentami	11
1.2. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	14
1.3. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA	14
1.4. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	15
2. OPIS, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA	15
2.1. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA W POWIECIE CHOSZCZEŃSKIM, W TYM NA OBSZARACH PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM	15
2.1.1. Powietrze atmosferyczne	15
2.1.2. Hałas	18
2.1.3. Pola elektromagnetyczne	20
2.1.4. Jakość wód powierzchniowych i podziemnych	21
2.1.4.1. Wody powierzchniowe	21
2.1.4.2. Wody podziemne	24
2.1.5. Zasoby geologiczne	26
2.1.7. Gleby	27
2.1.8. Gospodarka odpadami	28
2.1.9. Zasoby przyrodnicze	28
2.2. OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	48
2.3. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY	49
2.4. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPOLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU	50
2.5. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA (W TYM NA OBSZARY NATURA 2000)	51
2.6. OCENA PROJEKTU PROGRAMU W KONTEKŚCIE ZAPISÓW ART. 33 USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	60
2.7. ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU	61
3. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ KORZYSTNYCH DLA ŚRODOWISKA	63
3.1. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	63
3.2. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE	64
4. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIETECHNICZNYM	64
5. OŚWIADCZENIE AUTORA, A W PRZYPADKU GDY WYKONAWCĄ PROGNOZY JEST ZESPÓŁ AUTORÓW - KIERUJĄCEGO TYM ZESPOŁEM, O SPEŁNIENIU WYMAGAŃ, O KTÓRYCH MOWA W ART. 74A UST. 2, STANOWIĄCE ZAŁĄCZNIK DO PROGNOZ	66

WSTĘP

Prognoza Oddziaływania na Środowisko projektowanego „Planu rozwoju sieci dróg powiatowych w Powiecie Choszczeńskim na lata 2021-2025” sporządzona została w celu określenia wpływu na środowisko założonych w nim celów oraz zadań i stanowi element strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Podstawę prawną opracowania prognozy stanowi art. 51, w związku z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 247 ze zm.). Zgodnie z ww. artykułem prognoza oddziaływania na środowisko powinna:

1. zawierać:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
- f) oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów - kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2,

2. określać, analizować i oceniać:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:

- różnorodność biologiczną,
- ludzi,
- zwierzęta,
- rośliny,
- wodę,
- powietrze,
- powierzchnię ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,

- zabytki,
- dobra materialne
- z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

3. przedstawiać:

a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,

b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru, oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Zgodnie z art. 52 ww. ustawy informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, o których mowa wyżej, powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem.

Starosta Choszczeński przed przystąpieniem do opracowywania prognozy projektu Planu zwrócił się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie oraz Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla ww. dokumentu.

Odpowiadając na ww. wystąpienie Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie pismem oznaczonym sygnaturą: WOPN-OS.411.111.2021.KM z dnia 18 października 2021 r. wniósł o sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko ze szczególnym uwzględnieniem poniższych zagadnień:

- prognoza powinna w pełnym zakresie odpowiadać wymaganiom wynikającym z art. 51 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko przy zachowaniu warunków, o których mowa w art. 52 ust. 1 i 2 ww. ustawy; zalecane jest przy tym, o ile to możliwe, zachowanie układu zagadnień przedstawionego w art. 51 ust. 2 tej ustawy;
- należy zwrócić szczególną uwagę na diagnozę stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem (art. 51 ust. 2 pkt 2 lit. b ustawy OOS), określenie przewidywanych, znaczących oddziaływań, spowodowanych realizacją ustaleń projektu Planu (art. 51 ust. 2 pkt 2 lit. e ustawy OOS) oraz przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub ewentualną kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań, a także rozwiązań alternatywnych (art. 51 ust. 2 pkt 3 lit. a i b ustawy OOS);

- należy przedstawić opis środowiska przyrodniczego terenu objętego projektem Planu ze szczególnym uwzględnieniem siedlisk przyrodniczych oraz gatunków objętych ochroną na podstawie:
  - a) Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz.U. z 2014 poz.1713),
  - b) Rozporządzenia Ministra Środowiska z 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. z 2016 r. poz. 2183);
  - c) Rozporządzenia Ministra Środowiska z 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. z 2014 r. poz. 1409);
  - d) Rozporządzenia Ministra Środowiska z 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. z 2014 r. poz. 1408);
  - e) Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa;
  - f) Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz.U. Nr 25 poz. 133 ze zm.)

- powyższe zagadnienia należy przedstawić na załączniku graficznym (Załącznik nr 2) do prognozy oddziaływania na środowisko.

- w prognozie należy przeprowadzić ocenę projektu Planu w kontekście zapisów art. 33 ustawy z dnia 16 kwietnia o ochronie przyrody;
- należy przedstawić na załączniku graficznym do prognozy lokalizację terenu objętego projektem Planu w odniesieniu do istniejących form ochrony przyrody (Załącznik nr 2) ;
- wynik powyższej analizy należy wykorzystać do wyznaczenia i opisu obszarów problemowych, analizy oddziaływań skumulowanych, zaplanowania środków minimalizujących oraz ograniczających negatywne oddziaływanie, a w przypadku, gdy nie będą one wystarczające działań kompensujących;
- przedmiotem przeprowadzonej analizy i oceny oddziaływań na środowisko powinny być zarówno zadania inwestycyjne, jak też zamierzenia, które będą bezpośrednio sprzyjać poprawie, bądź zabezpieczeniu stanu środowiska;
- należy wykazać także spójność ustaleń Planu z rozwiązaniami przyjętymi w innych opracowaniach strategicznych.

Zachodniopomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pismem znak: NZNS.7040.2.21.2021 z dnia 11.10.2021 r. wniósł o sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu niniejszego Planu w zakresie zgodnym z wymaganiami art. 51 ust. 2 i art. 52 ust. 1 i 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 247 ze zm.). Wskazano, że prognoza powinna obejmować ocenę jakościową i ilościową wpływu realizacji i eksploatacji realizowanych i planowanych inwestycji na poszczególne komponenty środowiska, a w zakresie kompetencji tutejszego organu Państwowej Inspekcji Sanitarnej dać rzetelną ocenę oddziaływania na stan zdrowia ludzi, w szczególności w aspekcie:

- narażenia na hałas, wibracje i zanieczyszczenia powietrza;
- zagrożeń dla ujęć i źródeł wody przeznaczonej do spożycia z uwzględnieniem obszarów stref ochronnych tych ujęć;
- zagrożeń dla wód podziemnych, w szczególności GZWP (należy uwzględnić nakazy, zakazy i ograniczenia związane z ochroną zasobów wody);
- zachowania dopuszczalnych poziomów hałasu na terenach chronionych akustycznie, zwłaszcza na terenach zabudowy mieszkaniowej/siedlisk ludzkich, zabudowy związanej ze stałym i czasowym pobytem dzieci i młodzieży (jednostki oświatowe) oraz na terenach rekreacyjno - wypoczynkowych;
- zapewnienia odpowiednich standardów jakości powietrza atmosferycznego.

Ponadto w przypadku zidentyfikowania ryzyka wystąpienia negatywnych oddziaływań na zdrowie i życie ludzi, związanych z realizacją działań przewidzianych w Planie, w prognozie należy również w sposób szczególny odnieść się do możliwych metod ich skutecznej eliminacji bądź maksymalnego ograniczenia.

Zapisy zawarte w ww. uzgodnieniach uwzględniono w niniejszym opracowaniu.

1. CEL I ZAKRES OPRACOWANIA

1.1. GŁÓWNE CELE PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ JEGO POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

Przedmiotem niniejszej prognozy jest projekt „Planu rozwoju sieci dróg powiatowych w Powiecie Choszczeńskim na lata 2021-2025”, w wersji projektu przeznaczonego do konsultacji społecznych. Coraz większe wymagania użytkowników dróg pod względem jakości i bezpieczeństwa ruchu drogowego powodują konieczność wypracowania modelu modernizacji istniejących dróg na obszarze powiatu. Ogólny stan dróg jest niezadawalający, dodatkowo pogłębiony przez brak środków na ich utrzymanie, modernizację i rozbudowę, co może stanowić barierę rozwoju powiatu, zwłaszcza turystyki i przedsiębiorczości.

Celem Planu będzie określenie zadań i celów niezbędnych dla rozwoju dróg powiatowych, zmierzających do poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz podniesienia standardów technicznych dróg powiatowych i ich parametrów użytkowych. Projekt analizowanego Planu obejmuje m.in. ocenę istniejącego stanu dróg powiatowych oraz wyznacza cele i zadania dla wszystkich dróg powiatowych, które mogą wymagać przebudowy, remontu bądź wymiany nawierzchni. Stanowi dokument strategiczny określających ogólne potrzeby rozwoju dróg, bez wskazywania konkretnej drogi i określania szczegółowego zakresu zamierzonej przebudowy bądź remontu dróg.

Przebudowa dróg powiatowych może obejmować: zmiany istniejącej nawierzchni, wykonanie nowej nawierzchni, wykonania poboczy, chodników, odwodnienia, oświetlenia, kanałów technologicznych dla infrastruktury sieciowej, przepustów, poszerzenie jezdni, wykonanie infrastruktury towarzyszącej tj. przystanki, zatoki, zjazdy itp. Ponadto drogi mogą wymagać również remontu polegającego na odtworzeniu istniejącej drogi. Dodatkowo w pasie drogi powiatowej mogą zostać wybudowane ścieżki rowerowe.

CEL GŁÓWNY

Poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i zwiększenie dostępności transportowej poprzez tworzenie spójnej, zrównoważonej i przyjaznej mieszkańcom sieci dróg powiatowych.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego na drogach powiatowych ze szczególnym uwzględnieniem niechronionych użytkowników dróg,
- podniesienie standardów technicznych dróg powiatowych, a co za tym idzie ich parametrów technicznych poprzez: przebudowę, remont lub zmianę nawierzchni dróg,
- zwiększenie płynności ruchu,
- efektywne wykorzystywanie środków finansowych na realizację inwestycji drogowych.

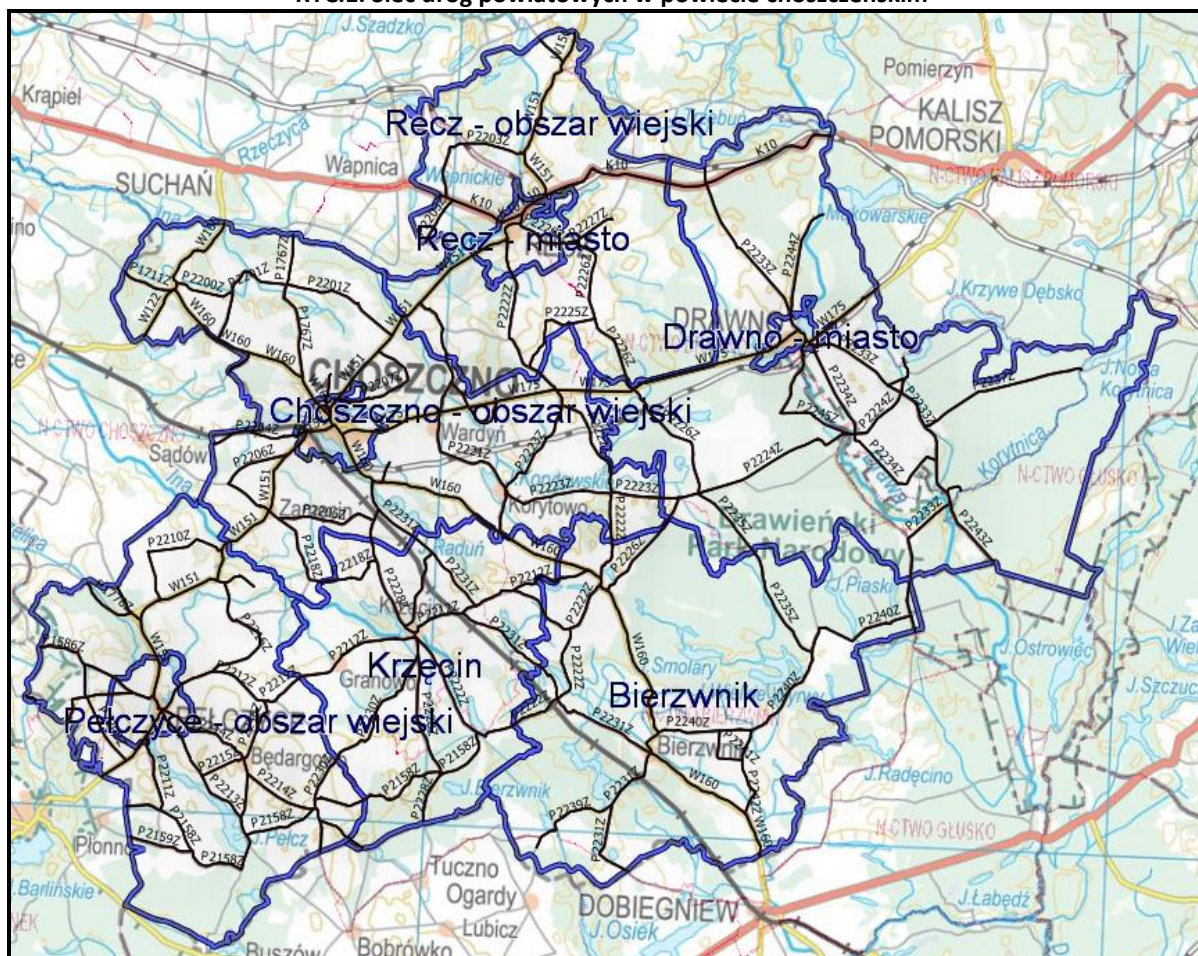
Ważnym elementem związanym z inwestycją jest uporządkowanie spraw techniczno-technologicznych tak, by użytkownicy nie byli zaskakiwani zmianami standardu dróg, nietypowymi rozwiązaniami z zakresu oznakowania czy inżynierii ruchu. Problemem jest opracowanie takich standardów i norm, aby nie zostały one tylko w sferze planów, ale żeby możliwa była ich realizacja. Lepiej poprawiać stopniowo stan dróg i ulic poprzez nieco niższe standardy na początku, niż doprowadzić do poważnego zróżnicowania ich, jakości z powodu niemożliwości ich egzekwowania np. braku funduszy albo braku odpowiedniego wykonawstwa. Dlatego poza zadaniami określonymi w programie należy prowadzić bieżące prace remontowe takie jak remonty częściowe nawierzchni, profilowania, uzupełnienie wyrw i przełomów.

Zadania inwestycyjne i nieinwestycyjne na drogach powiatowych to:

1. Przebudowa dróg powiatowych obejmująca m.in.: zmianę istniejącej nawierzchni, wykonanie nowej nawierzchni, wykonanie poboczy, chodników, odwodnienia, oświetlenia, kanałów technologicznych do infrastruktury sieciowej, przepustów, poszerzenie jezdni, wykonanie infrastruktury towarzyszącej tj. przystanki, zatoki, zjazdy.
2. Remont dróg - polegający na odtworzeniu istniejącej drogi.
3. Budowa ścieżek rowerowych.
4. Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez m.in. oznakowanie poziome i pionowe, ustawianie barierek ochronnych, montaż progów zwalniających, budowę peronów na przystankach, montaż lusterek drogowych.
5. Regulacja stanów prawnych dróg.

Drogi powiatowe objęte niniejszym opracowaniem zostały przedstawione w poniższych tabelach nr 1- 6, na poniższej rycinie nr 1 oraz w załączniku nr 1 do niniejszej prognozy.

RYC.1. Sieć dróg powiatowych w powiecie choszczeńskim

Źródło: opracowanie własne

TABELA 1. Wykaz dróg powiatowych - GMINA BIERZWNIK

L.p.	Numer drogi	Nazwa drogi	Długości ogółem (m)
1.	2222 Z	Recz – Suliszewo – Zieleniewo – Rębusz – Chłopowo – Krzęcin	11.116
2.	2226 Z	Recz – Kiełpino – Brzeziny – Zieleniewo	4.716
3.	2212 Z	Pełczyce – Krzęcin – Rakowo – Zieleniewo	1.612
4.	2231 Z	St. Klukom – Słonice – Rębusz – Bierzwnik – Kolsk – Granica pow.	14.930
5.	2232 Z	Rakowo – Pławno	1.616
6.	2233 Z	Żółwino – Drawno – Dobiegniew	2.479
7.	2235 Z	Brzeziny – Wygon	5.763
8.	2239 Z	Ostromięcko – Górzno – Strzelce Kraj.	5.270
9.	2240 Z	Płoszkowo – Wygon – Rokitno	16.078
10.	2241 Z	Przeczo – Breń	2.563
11.	2242 Z	Breń – Klasztorne	4.500
Długość ogółem:			70.643

TABELA 2. Wykaz dróg powiatowych - GMINA CHOSZCZNO

L.p.	Numer drogi	Nazwa drogi	Długości ogółem (m)
1.	1711 Z	Granica pow. - Piasecznik	1.919
2.	2200 Z	Piasecznik - Radaczewo	3.242
3.	2201 Z	Pławie - Witoszyn	12.030
4.	1767 Z	Granica pow. - Pakość	7.250
5.	2202 Z	Oraczewice - Choszczno	1.620
6.	2204 Z	Granica pow. - Stawin - Choszczno	3.836
7.	1785 Z	Granica pow. - Bonin	1.533
8.	2206 Z	Choszczno - St. Klukom	11.355
9.	2207 Z	Witoszyn - Choszczno	6.752

10.	2218 Z	Zamećcin - Zwierzyn - Żeńsko	4.064
11.	2219 Z	m. Smoleń	1.010
12.	2220 Z	Pomień - Rzecko	5.377
13.	2221 Z	Chełpa - Skrzyżowanie Korytowo	9.656
14.	2222 Z	Recz - Suliszewo - Kołki - Zieleniewo - Chłopowo - Krzęcin	9.603
15.	2223 Z	Suliszewo - Korytowo - Brzeziny	13.383
16.	2228 Z	Choszczno - Strzelce Kraj.	3.051
17.	2231 Z	Stary Klukom - Słonice - Bierzwnik - Kolsk - Granica pow.	2.292
Długość ogółem:			97.973

TABELA 3. Wykaz dróg powiatowych - GMINA DRAWNO

L.p.	Numer drogi	Nazwa drogi	Długości ogółem (m)
1.	2222 Z	Recz – Suliszewo – Kołki – Zieleniewo – Chłopowo – Krzęcin	0.213
2.	2226 Z	Recz – Kietpino – Brzeziny – Zieleniewo	8.938
3.	2223 Z	Suliszewo – Korytowo – Brzeziny	0.830
4.	2233 Z	Żółwino – Drawno – Zatom – Granica pow.	25.799
5.	2234 Z	Drawno – Konotop (skrzyżowanie)	10.395
6.	2235 Z	Brzeziny – Wygon	4.010
7.	2224 Z	Brzeziny – Barnimie – Dominikowo – Granica pow.	14.468
8.	2236 Z	Chomętowo – Dominikowo	0.878
9.	2237 Z	Niemieńsko – Nowa Korytnica	8.373
10.	2238 Z	Jaźwiny – Bogdanka	0.992
11.	2243 Z	Bogdanka – Stare Osieczno	3.917
12.	2244 Z	Rościn – Drawno	5.272
13.	2245 Z	Drawno – Barnimie	7.337
Długość ogółem:			91.422

TABELA 4. Wykaz dróg powiatowych - GMINA KRZĘCIN

L.p.	Numer drogi	Nazwa drogi	Długości ogółem (m)
1.	2212 Z	Pełczyce – Krzęcin – Rakowo – Zieleniewo	14.480
2.	2218 Z	Zamećcin – Zwierzyn – Żeńsko	3.388
3.	2228 Z	Choszczno – Krzęcin – Strzelce Kraj.	14.812
4.	2229 Z	Nowy Klukom – Krzęcin	4.068
5.	2230 Z	Krzęcin – Jarosławsko	7.128
6.	2158 Z	Płonno – Krzynki – Jarosławsko – Sowiniec	7.642
7.	2222 Z	Recz – Suliszewo – Kołki – Zieleniewo – Rębusz – Krzęcin	7.619
8.	2231 Z	Stary Klukom – Słonice – Bierzwnik – Kolsk – Granica pow.	9.800
9.	2232 Z	Rakowo – Pławno	1.997
10.	2247 Z	Jarosławsko – Lipie Góry	0.859
Długość ogółem:			71.793

TABELA 5. Wykaz dróg powiatowych - GMINA PEŁCZYCE

L.p.	Numer drogi	Nazwa drogi	Długości ogółem (m)
1.	2153 Z	Laskówko – Żydowo	0.623
2.	1586 Z	Granica pow. – Pełczyce	6.520
3.	2208 Z	Jagów – Łyskowo	5.180
4.	2155 Z	Stawin – Barlinek	3.921
5.	1778 Z	Granica pow. – Sułkowo	3.200
6.	1716 Z	Granica pow. – Sułkowo	1.479
7.	2210 Z	Nadarzyn – Płotno	6.428
8.	2158 Z	Płonno – Krzynki – Jarosławsko – Chłopowo	15.726
9.	2213 Z	Pełczyce – Ługowo – Krzynki	7.580
10.	2211 Z	Pełczyce – Sarnik	3.786
11.	2159 Z	Płonno – Niesporowice	3.213
12.	2212 Z	Pełczyce – Krzęcin – Rakowo – Zieleniewo	8.653
13.	2214 Z	Pełczyce – Buszów	11.662
14.	2215 Z	Ługowo – Będargowo	2.245
15.	2216 Z	Lubiana – Bolewice	7.196

16.	2217 Z	Lubiana – Lubianka	1.726
17.	2230 Z	Krzęcin – Mielećcin – Jarosławsko	2.353
18.	2246 Z	Przekolno – Krzynki	5.330
19.	2247 Z	Jarosławsko – Lipie Góry	1.770
Długość ogółem:			98.591

TABELA 6. Wykaz dróg powiatowych - GMINA RECZ

L.p.	Numer drogi	Nazwa drogi	Długości ogółem (m)
1.	1765 Z	Granica pow. – Sulibórz	1.580
2.	2203 Z	Sicko – Rybaki	7.540
3.	2220 Z	Pomień – Rzecko	3.285
4.	2222 Z	Recz – Suliszewo – Zieleniewo – Pławno – Krzęcin	7.324
5.	2225 Z	Pamięcin – Lubieniów	5.002
6.	2226 Z	Recz – Kiełpino – Zieleniewo	11.221
7.	2227 Z	Grabowiec – Nętkowo	2.251
Długość ogółem:			38.203

W związku z tym, że przebudowa dróg stanowi przedsięwzięcie określone w § 3 ust. 1 pkt. 62, w powiązaniu z § 3 ust. 2 pkt. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. *w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz.U. z 2019 poz. 1839) ww. Plan stanowił będzie dokument, który może ustalać ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, co wymaga przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

1.1.1. Powiązania (spójność) Planu z innymi dokumentami

Analizowany Plan stanowił będzie lokalny dokument określający obszary i cele rozwoju powiatu choszczeńskiego w zakresie dróg powiatowych. Ww. projekt Planu jest spójny z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla tj.:

- **KONCEPCJA PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU 2030 (KPZK 2030),**

jest najważniejszym dokumentem dotyczącym ładu przestrzennego Polski, którego celem strategicznym jest „Efektywne wykorzystywanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych - konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w długim okresie”. Zgodnie z celem nr 3 jakim jest „Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej” uznaje za najważniejsze inwestycje transportowe służące poprawie dostępności wewnętrznej i zewnętrznej kraju, przynosząc wartość dodaną w postaci zapewnienia spójności systemu transportowego, realizowanego w warunkach zrównoważonego rozwoju. Jednym z kluczowych zamierzeń w tym zakresie jest działanie 3.1 Poprawa dostępności polskich miast i regionów.

- **DŁUGOOKRESOWA STRATEGIA ROZWOJU KRAJU POLSKA 2030. TRZECIA FALA NOWOCZESNOŚCI**

przyjęta w dniu 11 stycznia 2013 r., stanowi najszerzy i najbardziej ogólny element nowego systemu zarządzania rozwojem kraju. Strategia zakłada osiągnięcie strategicznego celu kluczowego, jakim jest

poprawa jakości życia Polaków. Będzie to możliwe dzięki podjęciu działań w trzech obszarach strategicznych:

- konkurencyjności i innowacyjności (modernizacji),
- równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski (dyfuzji),
- efektywności i sprawności państwa.

Obszarowi równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski (dyfuzji) przyporządkowane zostały dwa kierunki interwencji w podziale tematycznym na rozwój regionalny i transport. Strategia wskazuje, że kluczowym czynnikiem umożliwiającym realizację celów w tym obszarze jest poprawa dostępności transportowej. W konsekwencji konieczne jest podjęcie działań mających na celu poprawę jakości dróg lokalnych oraz budowa ich powiązań z siecią dróg krajowych i wojewódzkich.

- **KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2030: ROZWÓJ SPOŁĘCZNIE WRAŻLIWY I TERYTORIALNIE ZRÓWNOWAŻONY (KSRR 2030)**

jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. Politykę regionalną należy rozumieć jako skoordynowane działania wszystkich podmiotów (w tym rządu, samorządów terytorialnych wszystkich szczebli i partnerów społeczno-gospodarczych) na rzecz rozwoju poszczególnych regionów. Kierując się przyjętym przez SOR (Strategia Odpowiedzialnego Rozwoju) modelem odpowiedzialnego rozwoju i uwzględniając aktualne uwarunkowania i wyzwania rozwojowe, które wynikają z procesów demograficznych, globalizacji oraz nowej perspektywy finansowej UE, KSRR identyfikuje cele polityki regionalnej i działania, jakie dla ich osiągnięcia powinien podjąć rząd, samorząd terytorialny oraz pozostałe podmioty uczestniczące w realizacji tej polityki. Dokument przedstawia cele polityki regionalnej oraz działania i zadania, jakie do ich osiągnięcia powinien podjąć rząd, samorzady: wojewódzkie, powiatowe i gminne oraz pozostałe podmioty uczestniczące w realizacji tej polityki w perspektywie roku 2030 takie jak:

- zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich,
- skuteczniejsza identyfikacja potrzeb rozwojowych wszystkich obszarów kraju, a także efektywniejsze rozpoznanie zasobów jakimi dysponują, wskazanie wyzwań i barier rozwojowych,
- zapewnienie większej spójności rozwojowej Polski przez wsparcie obszarów słabszych gospodarczo,
- konkurencyjność regionów,
- rozwijanie kompetencji administracji publicznej,
- zwiększenie roli i odpowiedzialności samorządów lokalnych jako podmiotów decydujących o polityce rozwoju w skali lokalnej.

- **STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU TRANSPORTU DO 2030 R. - SRT 2030**

przyjęta uchwałą nr 105/2009 Rady Ministrów z dnia 24 września 2019 r., stanowi podstawowy dokument planistyczny w zakresie rozwoju sektora transportu w perspektywie średniookresowej oraz integralny element spójnego systemu zarządzania krajowymi dokumentami strategicznymi. Głównym celem krajowej polityki transportowej jest zwiększenie dostępności terytorialnej, poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego przez utworzenie spójnego, zrównoważonego i przyjaznego użytkownikowi systemu transportowego w wymiarze

krajowym, europejskim i globalnym. Powyższy cel SRT 2030 odnosi się zarówno do utworzenia zintegrowanego systemu transportowego przez inwestycje w infrastrukturę transportową, jak i wykreowania sprzyjających warunków dla sprawnego funkcjonowania rynków transportowych i rozwoju efektywnych systemów przewozowych.

Osiągnięcie celu głównego wiąże się z realizacją celów szczegółowych właściwych dla każdej z gałęzi transportu, dotyczących:

- budowy zintegrowanej i wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce;
- poprawy sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym;
- zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności (chodzi m.in. o promocję transportu zbiorowego);
- poprawy bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz przewożonych towarów;
- ograniczania negatywnego wpływu transportu na środowisko;
- poprawy efektywności wykorzystania publicznych środków na przedsięwzięcia transportowe.

Realizacja SRT2030 będzie oparta o zasadę subsydiarności, która oznacza, że na niższych szczeblach decyzyjnych będą tworzone programy bardziej szczegółowe. Poprawa dostępności terytorialnej w Polsce wymaga bezwzględnie integracji głównych gałęzi transportu (kolejowego, drogowego, morskiego, lotniczego i wodnego śródlądowego), rozumianych jako zintegrowany system transportowy.

- **POLITYKA EKOLOGICZNA PAŃSTWA 2030 – STRATEGIA ROZWOJU W OBSZARZE ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**

priorytetowe cele strategii to: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, a więc:

- zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód,
- likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania,
- ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb,
- przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej.

- **STRATEGICZNY PLAN ADAPTACJI DLA SEKTORÓW I OBSZARÓW WRAŻLIWYCH NA ZMIANY KLIMATU DO ROKU 2020 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030 - SPA2020**

głównym celem SPA2020 jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. W Planie wskazano kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć w pierwszej kolejności w najbardziej wrażliwych na zmiany klimatu obszarach.

Zaplanowane w ramach niniejszego Planu cele i zadania wpisują się (są spójne) w ww. cele określone dla wskazanych powyżej dokumentów strategicznych wyższego szczebla.

1.2. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Główną metodą zastosowaną przy opracowywaniu niniejszej prognozy jest analiza, której poddano proponowane do realizacji na terenie powiatu choszczeńskiego cele i zadania.

Analizowano spójność treści projektowanego Planu, z ustaleniami i celami innych dokumentów strategicznych. Spójność Planu z ww. dokumentami wykazano w pkt. 1.1.1. niniejszej prognozy. Omówiono możliwe do przewidzenia skutki realizacji Planu dla środowiska. Przy ustalaniu tych oddziaływań na środowisko opierano się głównie na ocenie potencjalnych oddziaływań wynikających z rodzaju zaplanowanych w ramach Planu celów i zadań. Przeanalizowano również dostępne dokumenty takie jak np. Waloryzacja Przyrodnicza Województwa Zachodniopomorskiego, dokonano analizy przestrzennej istniejących dróg powiatowych na tle obszarów cennych przyrodniczo - w celu określenia wpływu planowanych działań związanych z ewentualną przebudową dróg na formy ochrony przyrody, a także siedliska i gatunki roślin, zwierząt i grzybów występujących w powiecie. Utrudnieniem przy sporządzaniu Prognozy jest brak jednolitej metodyki w odniesieniu do prognoz oddziaływania dokumentów, za wyjątkiem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, a także szczególny charakter omawianego dokumentu, gdyż nie wskazuje on szczegółowo zakresu prac w ramach analizowanych dróg. Wobec czego jako teren „objęty potencjalnym oddziaływaniem” przyjęto teren wszystkich dróg powiatowych zlokalizowanych w powiecie choszczeńskim.

Do analizy przyjęto dwa warianty możliwych oddziaływań, z uwzględnieniem zapisów dokumentów strategicznych:

1. **wariant „0”** - nie wdrożenia Planu;
2. **wariant „1”** - związany z realizacją opracowanego Planu.

Prognozę oddziaływania na środowisko wykonano w oparciu o zapisy ustawy o *udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (tj. Dz.U. z 2021 r., poz. 247 ze zm.). Ponadto kierowano się również zapisami ustawy o ochronie przyrody, gdyż ustawa ta uszczegóławia przepisy ustanowione dla obszarów podlegających ochronie, w szczególności obszarów Natura 2000.

1.3. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA

Analiza realizacji celów zawartych w Planie będzie utrudniona z powodu braku odpowiednich narzędzi, oraz z powodu braku możliwości wyłączenia z analizy innych źródeł emisji tj. inny transport drogowy, emisja z działalności czy zabudowań mieszkalnych, zlokalizowanych przy istniejących drogach.

Niemniej jednak taka analiza będzie się opierać na badaniach monitoringowych wykonywanych przez GIOŚ Departament Monitoringu Środowiska w Szczecinie. Corocznie powiat choszczeński otrzymuje „Informacje o stanie środowiska w powiecie choszczeńskim”. Ww. informacja daje obraz stanu środowiska w powiecie w poszczególnych latach, oraz zachodzących w nim zmian. Wyniki tych analiz przedstawiane są corocznie Radzie Powiatu Choszczeńskiego.

Zadania z zakresu zarządzania drogami publicznymi na terenie powiatu choszczeńskiego pełni Powiatowy Zarząd Dróg w Choszcznie i to on odpowiedzialny jest za nadzór nad prawidłową

realizacją „Planu rozwoju sieci dróg powiatowych w Powiecie Choszczeńskim na lata 2021-2025”. W związku z powyższym w okresie realizacji Planu, Powiatowy Zarząd Dróg będzie przygotowywał roczne sprawozdanie z wykonanych zadań w odniesieniu do zdań inwestycyjnych i celów określonych w niniejszym Planie.

1.4. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Oddziaływanie transgraniczne oznacza jakiegokolwiek, niekoniecznie globalne, oddziaływanie odczuwalne na terenie jednej ze stron Konwencji z Espoo, spowodowane przedsięwzięciem zlokalizowanym na terenie innej Strony. Konwencja z Espoo to Konwencja EKG ONZ o Ocenach Oddziaływania na Środowisko w Kontekście Transgranicznym.

Obszar objęty Planem obejmuje tylko teren powiatu choszczeńskiego i dotyczy jedynie dróg powiatowych. Skala i rodzaj zamierzeń inwestycyjnych wskazują, że nie będą one znacząco oddziaływać na poszczególne elementy środowiska, oddziaływanie będzie całkowicie lokalne i nie stworzy znaczących zagrożeń dla powietrza, wód powierzchniowych i podziemnych, ziemi i klimatu akustycznego, zasobów przyrodniczych, a także nie spowoduje wystąpienia zagrożeń dla zdrowia ludzi. Z uwagi na lokalny zasięg nie wystąpi jakiegokolwiek wpływ transgraniczny ze strony realizacji analizowanego Planu.

Biorąc pod uwagę położenie powiatu choszczeńskiego oraz charakter planowanych do realizacji celów i zadań nie przewiduje się transgranicznego oddziaływania na środowisko planowanych działań.

2. OPIS, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA

2.1. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA W POWIECIE CHOSZCZEŃSKIM, W TYM NA OBSZARACH PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

2.1.1. Powietrze atmosferyczne

Stan czystości powietrza opisywany w tym punkcie dotyczy całego terenu powiatu choszczeńskiego, a tym samym terenów objętych potencjalnym oddziaływaniem analizowanego Planu. Regionalny Departament Monitoringu Środowiska w Szczecinie, zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2020 r. poz. 1219 ze zm.) opracował w kwietniu 2020 r. roczną ocenę jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim, odnoszącą się do jakości powietrza w 2019 r., zgodnie z podziałem województwa na strefy:

- aglomeracja szczecińska - miasto Szczecin,
- miasto Koszalin - miasto o liczbie ludności powyżej 100 tys.,
- strefa zachodniopomorska - stanowiąca pozostały obszar województwa nie wchodzący w skład aglomeracji szczecińskiej i miasta Koszalin (w tym powiat choszczeński).

Odrębnie, dla każdej substancji dokonano klasyfikacji stref, w których poziom odpowiednio:

- przekracza poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji - **klasa C**
- mieści się pomiędzy poziomem dopuszczalnym, a poziomem dopuszczalnym powiększonym o margines tolerancji - **klasa B**

- nie przekracza poziomu dopuszczalnego - klasa A
- przekracza poziom docelowy – klasa C
- nie przekracza poziomu docelowego - klasa A
- przekracza poziom celu długoterminowego - klasa D2,
- nie przekracza poziomu celu długoterminowego - klasa D1.

Oceny poziomu substancji w powietrzu na obszarze stref województwa dokonano na podstawie funkcjonującego systemu oceny jakości powietrza, szczegółowo określonego w Programie Państwowego Monitoringu Środowiska. Na system taki składały się: pomiary automatyczne i manualne w stałych punktach. W roku 2019, podobnie jak w latach poprzednich, ważnym elementem systemu oceny jakości powietrza były również obliczenia z wykorzystaniem matematycznych modeli transportu i przemian substancji w powietrzu, wykonane przez Instytut Ochrony Środowiska Państwowy Instytut Badawczy (IOS-PIB) na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Obliczenia dostarczyły istotnych informacji o występujących stężeniach zanieczyszczeń w układzie przestrzennym, na obszarze stref gdzie nie były prowadzone pomiary. Na podstawie wyników obliczeń modelowych zdefiniowano dodatkowo metody obiektywnego szacowania, które posłużyły do wyznaczenia obszarów przekroczeń poziomów kryterialnych na obszarach pozostających poza zasięgiem stacji pomiarowych. W ocenie wykorzystano także metody obiektywnego szacowania oparte o pomiary poziomów stężeń w strefach województwa zachodniopomorskiego i województw ościennych.

W związku z faktem, iż na obszarze powiatu choszczeńskiego RDMŚ w Szczecinie w latach 2019-2020 nie prowadził pomiarów, ocenę jakości powietrza za lata 2019-2020 wykonano przy wsparciu wspomnianych metod. Roczna ocena jakości powietrza, o której wspomniano wyżej, pozwoliła uzyskać informacje na temat poziomu stężeń substancji wobec których zgodnie z prawem zachodzi obowiązek przeprowadzenia oceny.

Badaniom podlegały: dwutlenek siarki (SO₂), dwutlenek azotu (NO₂), tlenki azotu (NO_x), tlenek węgla (CO), benzen (C₆H₆), ozon (O₃), pył PM_{2,5}, pył PM₁₀ oraz zawartość ołowiu (Pb), arsenu (As), kadmu (Cd), niklu(Ni) i benzo(a)pirenu w pyłe PM₁₀.

WYNIKI KLASYFIKACJI STREF:

W przeprowadzonej klasyfikacji stref dla zanieczyszczeń: SO₂, NO₂, NO_x, PM₁₀, PM_{2,5}, O₃ (poziom docelowy), C₆H₆, CO, As, Cd, Ni i Pb, strefa zachodniopomorska, w skład której wchodzi powiat choszczeński, otrzymała w roku 2019 klasę A ze względu na ochronę zdrowia. Nie odnotowano również przekroczenia poziomów kryterialnych określonych ze względu na ochronę roślin dla dwutlenku siarki (SO₂), ozonu (O₃) poziom docelowy i tlenków azotu (NO_x) (tabela 7). W 2020 r., podobnie jak w 2019 r. dla zanieczyszczeń: SO₂, NO₂, NO_x, PM₁₀, PM_{2,5} (poziom docelowy), C₆H₆, CO, As, Cd, Ni i Pb, strefa zachodniopomorska, otrzymała klasę A ze względu na ochronę zdrowia (tabela 8). W przypadku wystąpienia klasy A nie są wymagane działania naprawcze.

TABELA 7. Wynikowe klasy strefy zachodniopomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za 2019 r.

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej												
	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	PM10	PM2,5	Pb	As	Cd	Ni	BaP	O ₃ (dc)	
Strefa zachodniopomorska	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A

Źródło: RDMS w Szczecin

TABELA 8. Wynikowe klasy strefy zachodniopomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za 2020 r.

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej													
	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	PM10	PM2,5	Pb	As	Cd	Ni	BaP	O ₃ (dc)	O ₃ (dt)	
Strefa zachodniopomorska	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A	D2	

Źródło: RDMS w Szczecin

TABELA 9. Wynikowe klasy strefy zachodniopomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za 2019 r.

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń w strefie		
	SO ₂	NO _x	O ₃ (dc)
Strefa zachodniopomorska	A	A	A

Źródło: RDMS w Szczecin dc – poziom docelowy

TABELA 10. Wynikowe klasy strefy zachodniopomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za 2020 r.

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń w strefie			
	SO ₂	NO _x	O ₃ (dc)	O ₃ (dt)
Strefa zachodniopomorska	A	A	A	D2

Źródło: RDMS w Szczecin dc – poziom docelowy, dt – poziom długoterminowy

W latach 2019-2020 problemy z dotrzymaniem standardów jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim, a tym samym w strefie zachodniopomorskiej związane były z przekroczeniami poziomu docelowego benzo(a)pirenu zawartego w pylenie PM10, co skutkowało przypisaniem klasy C strefie zachodniopomorskiej dla tego zanieczyszczenia. Ponadto w 2020 r. były również problemy z dotrzymaniem standardów jakości powietrza w strefie zachodniopomorskiej dla poziomu docelowego długoterminowego ozonu. Nie stwierdzono tych przekroczeń w 2019 r. (tabela nr 9 i 10).

Przypisanie strefie zachodniopomorskiej klasy C i D2 nie oznacza, że przekroczenie stężeń zanieczyszczeń występują na całym obszarze strefy. Jednak konieczne jest wskazanie w jej obrębie miejsc, które wymagają podjęcia działań na rzecz poprawy jakości powietrza, w celu przywrócenia obowiązujących standardów. W celu poprawy jakości powietrza tworzone są Programy Ochrony Powietrza (POP). W 2020 r. Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego uchwalił nowe programy ochrony powietrza (POP) dla strefy zachodniopomorskiej. Dla strefy D2 nie ma obowiązku tworzenia POP. Niemniej jednak dla stref w klasie D2, należy ograniczać emisję prekursorów ozonu (tlenki azotu i niemetanowe lotne związki organiczne), które mają największe znaczenie dla jego powstawania.

Na podstawie wyników pomiarów i metod obiektywnego szacowania opartych o wyniki modelowania matematycznego, w ocenie jakości powietrza za lata 2019 -2020 wyznaczone zostały obszary przekroczeń standardów jakości powietrza ze względu na stężenia benzo(a)pirenu na obszarze strefy zachodniopomorskiej. Na terenie powiatu choszczeńskiego, w obu latach, wskazano obszar miasta Choszczno.

Przyczyny przekroczeń

Obszarami przekroczeń stężeń benzo(a)pirenu są przede wszystkim większe miasta powiatu o dużych skupiskach ludności, w których istotny wpływ na jakość powietrza ma emisja powierzchniowa.

2.1.2. Hałas

Na obszarze powiatu choszczeńskiego hałas przemysłowy ma charakter lokalny, na który narażeni są przede wszystkim sąsiedzi ferm, zakładów handlowo-usługowych, produkcyjnych, przemysłowych, drzewnych (wyroby tartaczne) czy skupów złomu. Brak natomiast na terenie powiatu choszczeńskiego dużych zakładów przemysłowych, których działalność powodowałaby znaczące oddziaływania akustyczne.

W ramach monitoringu środowiska w ostatnich latach prowadzone były w powiecie choszczeńskim pomiary hałasu drogowego. W 2016 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie prowadził pomiary monitoringowe hałasu drogowego na terenie miasta Choszczno w 3 punktach pomiarowych przy ul. Jagiełły, ul. Stargardzkiej i ul. Wolności.

Klimat akustyczny miasta Choszczno oceniony został na podstawie badań i modelowania hałasu drogowego. Badania struktury i natężenia ruchu komunikacyjnego wykonywane były przy pomocy automatycznych stacji monitorowania hałasu. Jako dane pomocnicze wykorzystywany był także obraz wideo z kamery przemysłowej. Na ich podstawie okazuje się, że najbardziej uciążliwa akustycznie dla mieszkańców miasta Choszczno jest droga wojewódzka nr 160, przebiegająca przez ulicę Władysława Jagiełły oraz droga wojewódzka nr 151, przebiegająca przez ulicę Wolności i Stargardzką. Ocena stanu warunków akustycznych określona została w oparciu o wskaźniki długookresowe: LDWN (długookresowy średni poziom dźwięku wyznaczany w ciągu wszystkich dób w roku) i LN (długookresowy średni poziom dźwięku wyznaczany w ciągu wszystkich pór nocy w roku). Powierzchnia terenów zagrożonych ponadnormatywnym hałasem, ocenianym wskaźnikiem LDWN, wynosi 0,019 km². Nie odnotowano przekroczeń powyżej 10 dB oraz nie zidentyfikowano zagrożonych ponadnormatywnym hałasem budynków szkolnych, przedszkolnych, służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej.

Stan klimatu akustycznego z uwzględnieniem dróg krajowych i wojewódzkich w Choszcznie określono jako niedobry. W niesprzyjających warunkach akustycznych mieszka niecałe 7 % całej ludności miasta Choszczno. Przekroczenia poziomu hałasu są rzędu 1-10 dB, nie występują przekroczenia powyżej 10 dB. Zalecono uwzględnienie wyników analiz akustycznych dla obszarów zagrożonych ponadnormatywnym hałasem w dokumentach strategicznych tworzonych na różnych szczeblach podziału administracyjnego (województwo, powiat, gmina i miasto), szczególnie w programach ochrony środowiska, strategiach rozwoju i miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Na uwagę zasługuje fakt, iż w latach 2019-2020 trwał remont drogi wojewódzkiej nr 160. Wymieniona została nawierzchnia drogowa, powstały ścieżki rowerowe.

W 2019 r. prowadzone były pomiary hałasu drogowego na terenie powiatu choszczeńskiego w gminie Drawno w 2 punktach pomiarowych.

- Drawno, ul. Choszczeńska,
- Drawno, ul. Kolejowa.

Badania poziomu emisji hałasu wykonywane były przy pomocy automatycznych stacji monitorowania hałasu, przy równoczesnym pomiarze warunków meteorologicznych oraz struktury i natężenia ruchu komunikacyjnego. Jako dane pomocnicze wykorzystywany jest także obraz wideo z kamery przemysłowej.

Wykonane pomiary hałasu drogowego pozwalają na wyznaczenie wskaźników hałasu (mających zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska), w odniesieniu do jednej doby: L_{AeqD} tj. równoważny poziom dźwięku A dla pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6⁰⁰ do godz. 22⁰⁰) oraz L_{AeqN} tj. równoważny poziom dźwięku A dla pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22⁰⁰ do godz. 6⁰⁰).

Wyniki równoważnych poziomów dźwięku dla pory dnia L_{AeqD} i nocy L_{AeqN} przedstawiono w poniższej tabeli nr 11.

TABELA 11. Wyniki równoważnych poziomów dźwięku dla pory dnia L_{AeqD} i nocy L_{AeqN} w 2019 r.

Nazwa odcinka drogi	Miejscowość	Rodzaj terenu	Czas odniesienia	Data pomiaru	L_{AeqD} po korekcie dB	Wartość dopuszczalna (dB)	Wartość przekroczenia (dB)
Ul. Kolejowa Drawno	Miasto Drawno Gmina Drawno	Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i mieszkania zbiorowego	Dzień 16h	2019-04-09	59,0	65	Brak przekroczenia
				2019-04-10	61,2		Brak przekroczenia
				2019-04-11	61,2		Brak przekroczenia
			Noc 8h	2019-04-09	51,9	56	Brak przekroczenia
				2019-04-10	52,9		Brak przekroczenia
				2019-04-11	52,5		Brak przekroczenia

Źródło: GIOŚ, Departament monitoringu Szczecin

Analiza wyników w punkcie pomiarowym przy ul. Kolejowej wykazała brak przekroczeń dopuszczalnego poziomu hałasu dla pory dnia (L_{AeqD}) i pory nocy (L_{AeqN}). W oparciu o pomiary kilkudniowe, powtarzane trzy razy w roku (w porach: wiosennej, letniej i jesiennej), obliczone zostały długookresowe średnie poziomy dźwięku A:

- L_{DWN} - wyznaczone dla wszystkich dób z uwzględnieniem pory dnia (rozumiane jako przedział czasu od godz. 6⁰⁰ do godz. 18⁰⁰), pory wieczoru (rozumiane jako przedział czasu od godz. 18⁰⁰ do godz. 22⁰⁰) oraz pory nocy (rozumiane jako przedział czasu od godz. 22⁰⁰ do godz. 6⁰⁰),
- L_N - wyznaczone w ciągu wszystkich pór nocy w roku (rozumiane jako przedział czasu od godz. 22⁰⁰ do godz. 6⁰⁰).

Powyższe wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony środowiska przed hałasem. Wyznaczone zostały zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 10 listopada 2010 r. w sprawie sposobu ustalania wartości wskaźnika hałasu L_{DWN} (Dz. U. Nr

215, poz. 1414), a ich wyniki przedstawiono w poniższej tabeli nr 12. Należy zaznaczyć, iż ochroną akustyczną objęte są tylko określone rodzaje terenów, wskazane w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie *dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz.U. z 2014 r. poz. 112), wyróżnione ze względu na sposób zagospodarowania i pełnione funkcje (np. tereny zamieszkałe, rekreacyjne, szpitale).

TABELA 12. Zestawienie wyników pomiarów długookresowych monitoringu hałasu drogowego w 2019 r. na terenie powiatu choszczeńskiego

Nazwa odcinka drogi	Rodzaj terenu	Data pomiaru	Wyniki pomiarów w dB			Obliczony poziom długookresowy (dB)		Wartość dopuszczalna (dB)		Wielkość przekroczenia (dB)	
			NOC	DZIEŃ	WIECZÓR	L _{DWN}	L _N	L _{DWN}	L _N	L _{DWN}	L _N
Ul. Choszczeńska Drawno	Tereny zabudowy mieszkalnej wielorodzinnej i mieszkania zbiorowego	2019-04-25	56	62,1	58,8	64,5	55,1	68	69	Brak przekroczenia	Brak przekroczenia
		2019-04-26	55,6	62,7	59,9						
		2019-04-27	53,6	61,4	58,8						
		2019-04-28	57,1	59,4	62,8						
		2019-07-10	56,3	60,8	59,1						
		2019-07-11	56,6	64,2	61,4						
		2019-07-12	54,2	64,2	60,9						
		2019-09-20	55,2	65,2	62,1						
		2019-09-21	53	64,7	60,8						
		2019-09-22	55,2	63,8	59,9						
		2019-09-23	52,8	65,1	59,1						
2019-09-24	53,4	64,6	60,4								

Źródło: GIOŚ, Departament monitoringu Szczecin

Opierając się na wynikach pomiarów równoważnych poziomów hałasu drogowego mierzonych w określonych porach roku, w punkcie pomiarowym na ul. Choszczeńskiej (tabela 12) wyznaczono wartości długookresowych średnich poziomów dźwięku: poziomu dziennie-wieczornonocnego - L_{DWN} oraz nocnego - L_N. Pomiarzy wykazały brak przekroczeń dopuszczalnego poziomu dźwięku w odniesieniu do wskaźnika L_{DWN} oraz wskaźnika L_N.

2.1.3. Pola elektromagnetyczne

Źródłem pól elektromagnetycznych na terenie powiatu choszczeńskiego są linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia głównie 110 kV, stacje elektroenergetyczne oraz stacje bazowe telefonii komórkowej.

Na podstawie art. 124 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2020 r., poz. 1219 ze zm.), Główny Inspektor Ochrony Środowiska prowadzi, aktualizowany corocznie, rejestr zawierający informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, z wyszczególnieniem terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz miejsc dostępnych dla ludności. Badania pól elektromagnetycznych w powiecie choszczeńskim prowadzone są przez GIOŚ w Szczecinie. Rejestr nie zawiera obszarów znajdujących się na terenie powiatu choszczeńskiego.

W poniżej tabeli nr 13 wskazano wyniki przeprowadzonych w latach 2018-2019 r. pomiarów PEM.

TABELA 13. Wyniki pomiarów monitoringu PEM na terenie powiatu choszczeńskiego w latach 2018-2019.

Lp.	Miejscowość	Współrzędne geograficzne		Wyniki pomiaru V/m
		Długość	Szerokość	
2018 r.				
1.	Choszczno	15,4245	53,1676	0,78
2.	Krzęcin	15,4904	53,0826	0,28
2019 r.				
3.	Drawno	5,764110	53,216860	0,45

Źródło: GIOŚ, Departament monitoringu Szczecin

Zmierzone wartości były znacznie poniżej wartości dopuszczalnej (7 V/m), określonej w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz.U. Nr 192, poz. 1883).

2.1.4. Jakość wód powierzchniowych i podziemnych

Poniżej przedstawiono stan jakości wód, zarówno powierzchniowych jak podziemnych w powiecie choszczeńskim. Realizacja Planu nie wpłynie negatywnie na stan wód. Wobec czego opis tych komponentów środowiska naturalnego dotyczy zarówno terenu powiatu jak i obszaru przewidywanego znaczącym oddziaływaniem tj. terenów istniejących dróg powiatowych.

2.1.4.1. Wody powierzchniowe

Tereny pod wodami powierzchniowymi zajmują obszar 3.891 ha, z tego wody płynące - 3.514 ha, wody stojące - 377 ha. Przez obszar powiatu choszczeńskiego przepływają 3 główne rzeki: Drawa, Ina i Płonia. Sieć najważniejszych dopływów Drawy stanowią rzeki: Korytnica, Stobnica i Mała Ina. Poza wymienionymi głównymi rzekami na terenie powiatu znajduje się duża ilość mniejszych cieków i kanałów. Ponadto na terenie powiatu znajduje się 111 jezior o powierzchni powyżej 1 ha. Jeziora te są pochodzenia polodowcowego.

Zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. - *Prawo wodne* (tj. Dz.U. z 2021 r. poz. 624) podstawową jednostką gospodarki wodnej są jednolite części wód. Jednolitą częścią wód powierzchniowych (JCWP) jest oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych, taki jak jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny, sztuczny zbiornik wodny, struga, strumień, potok, rzeka, kanał lub ich części, a także morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub wody przybrzeżne.

Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych została wykonana w 2014 r., przy pierwszej aktualizacji Planów gospodarowania wodami na podstawie badań prowadzonych w 2012 r. Rozporządzenia zatwierdzające plany gospodarowania wodami zachowują moc do dnia 22 grudnia 2021 r.

Z oceny stanu środowiska wykonywanej w ramach PMS wynika, że jakość wód powierzchniowych jest determinowana przez: zrzuty punktowe ścieków komunalnych, bytowych i przemysłowych, zanieczyszczenia dopływające do wód ze źródeł rozproszonych (spływy powierzchniowe z terenów rolniczych, miejskich i przemysłowych, depozyt zanieczyszczeń z atmosfery, małe źródła punktowe) oraz nadmierny pobór wód. Dodatkowe zagrożenie stanowią ekstremalne zjawiska pogodowe - ulewne deszcze, susze hydrologiczne.

Drogi powiatowe nie znajdują się przy istniejących strefach ochronnych wód powierzchniowych.

JEZIORA

Na obszarze powiatu choszczeńskiego wyznaczono 17 jednolitych części wód powierzchniowych jeziornych. W latach 2018-2020 objęto w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska badaniami 14 JCWP jeziornych. W poniższej tabeli nr 14 przedstawiono zakres i wyniki prowadzonych badań monitoringowych.

TABELA 14. Wyniki klasyfikacji i oceny JCWP jeziornych powiatu choszczeńskiego na podstawie badań monitoringowych prowadzonych w latach 2018 -2020

I.p.	Nazwa jeziora	Klasyfikacja biologiczna	Klasyfikacja wskaźników fizykochemicznych	Przekroczenia wartości granicznych norm środowiskowych	Przekroczenia wartości substancji priorytetowych w tkankach zwierzęcych	Badania ichtiofauny
2018 r.						
1.	Pełcz (LW11081)	II klasa (stan dobry)	poniżej dobrego	benzo(a)piren fluorantenu	difenyloetery bromowane, rtęć, heksabromocykl ododekan	nie badano
2019 r.						
1.	Bierzwnik (LW10809)	II klasa (stan dobry)	poniżej dobrego	nie stwierdzono	nie stwierdzono	nie badano
2.	Chłopowo (LW10797)	III klasa (stan umiarkowany)	dobry	nie stwierdzono	nie stwierdzono	nie badano
2020 r.						
1.	Przytoczno (LW10821)	IV klasa (stan słaby)	poniżej dobrego	benzo(a)piren	difenyloetery bromowane, rtęć, heptachlor	nie badano
2.	Klukom (LW110161)	III klasa (stan umiarkowany)	umiarkowany	nie badano	nie badano	nie badano
3.	Pełcz (LW110811)	nie badano	nie badano	benzo(a)piren, fluoranten, benzo(b)fluoranten, benzo(k)fluoranten, benzo(g,h,i)perylene	nie badano	nie badano
4.	Bierzwnik (LW10809)	nie badano	nie badano	benzo(a)piren, fluoranten, benzo(b)fluoranten, benzo(k)fluoranten, benzo(g,h,i)perylene	nie badano	nie badano
5.	Chłopowo (LW10797)	nie badano	nie badano	benzo(a)piren	nie badano	nie badano
6.	Piaseczno (LW10828)	nie badano	nie badano	nie stwierdzono (badano na obecność kadmu).	BDE (difenyloetery bromowane) heptachlor	nie badano
7.	Bukowskie (LW10814)	nie badano	nie badano	nie badano	BDE (difenyloetery bromowane) heptachlor	II klasa (stan zadawalający)
8.	Kosino (LW10817)	nie badano	nie badano	nie badano	BDE (difenyloetery bromowane) heptachlor	II klasa (stan zadawalający)
9.	Starzyce (LW10818)	nie badano	nie badano	nie badano	BDE (difenyloetery	III klasa (stan

I.p.	Nazwa jeziora	Klasyfikacja biologiczna	Klasyfikacja wskaźników fizykochemicznych	Przekroczenia wartości granicznych norm środowiskowych	Przekroczenia wartości substancji priorytetowych w tkankach zwierzęcych	Badania ichtiofauny
					bromowane) heptachlor	umiarkowany)
10.	Niesobia (LW10827)	nie badano	nie badano	nie badano	nie badano	II klasa (stan zadawalający)
11.	Nowa Korytnica (LW10760)	nie badano	nie badano	nie badano	nie badano	III klasa (stan umiarkowany)

Źródło: GIOŚ, Departament Monitoringu w Szczecinie - Informacje o stanie środowiska w powiecie choszczeńskim - za lata 2018-2020

RZEKI

Przez obszar powiatu choszczeńskiego przepływa 20 wyznaczonych jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych. Spośród ww. JCWP rzek, w latach 2018-2020, 5 z nich objęte było badaniami prowadzonymi w ramach monitoringu środowiska przez GIOŚ. Są to: Ina od źródeł do Stobnicy, Korytnica, Drawa od Studzienicy do Drawicy, Ina od Dopływu spod Jarostowa do Dopływu ze Sławęcina, bez dopływu ze Sławęcina oraz Słopica.

W poniższej tabeli nr 15 przedstawiono zakres i wyniki prowadzonych badań monitoringowych w 2020 r.

TABELA 15. Wyniki klasyfikacji i oceny JCWP rzecznych powiatu choszczeńskiego na podstawie badań monitoringowych prowadzonych w 2020 r.

Nazwa JCWP	Klasyfikacja biologiczna	Klasyfikacja elementów biologicznych			Klasyfikacja elementów fizykochemicznych	Spełnione normy środowiskowe	Przekroczenia wartości graniczne norm środowiskowych
		Fitobentos	Makrobezkręgowce bentosowe	Ichtyofauna	Grupy 3.1.-3.5.		
Drawa od Studzienicy do Drawicy	Stan dobry	-	II klasa	-	-	antracen, BDE, benzo(b)fluoranten benzo(k)fluoranten benzo(g,h,i)perylene	benzo(a)piren
Ina od Dopływu spod Jarostowa do Dopływu ze Sławęcina, bez dopływu ze Sławęcina	Stan umiarkowany	-	II klasa	III klasa	Stan poniżej dobrego	antracen, BDE, benzo(b)fluoranten benzo(k)fluoranten	benzo(a)piren fluoranten, benzo(g,h,i)perylene
Ina od źródeł do Stobnicy	Umiarkowany potencjał	II klasa	III klasa	II klasa	Potencjał poniżej dobrego	antracen, atrazyna, BDE, fluoranten, benzo(b)fluoranten benzo(k)fluoranten benzo(g,h,i)perylene	benzo(a)piren

Nazwa JCWP	Klasyfikacja biologiczna	Klasyfikacja elementów biologicznych			Klasyfikacja elementów fizykochemicznych	Spełnione normy środowiskowe	Przekroczenia wartości graniczne norm środowiskowych
		Fitobentos	Makrobezkręgowce bentosowe	Ichtiofauna	Grupy 3.1.-3.5.		
Korytnica	Stan umiarkowany	II klasa	-	III klasa	Stan dobry	antracen, BDE, fluoranten, Hg benzo(b)fluoranten benzo(k)fluoranten benzo(g,h,i)perylen	benzo(a)piren
Stopica	Stan umiarkowany	I klasa	-	III klasa	Stan dobry	-	-

Źródło: GIOŚ, Departament Monitoringu w Szczecinie - Informacje o stanie środowiska w powiecie choszczeńskim w 2020 r.

2.1.4.2. Wody podziemne

Na obszarze województwa zachodniopomorskiego, na którego terenie znajduje się powiat choszczeński, przeważają wody zgromadzone w utworach trzecio- i czwartorzędowych. Teren powiatu obejmują fragmenty trzech Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) o numerach 125, 135 i 136. Wody podziemne należą też do głównych źródeł wody pitnej na terenie powiatu. Drogi powiatowe nie znajdują się przy istniejących ujęciach wody oraz w strefach ochronnych tych ujęć.

Lokalizacje dróg powiatowych względem GZWP przedstawiono na poniższej rycinie nr 2.

RYC.2. Sieć dróg powiatowych na tle GZWP

Źródło: Opracowanie własne

W latach 2018-2020 badania wód podziemnych na terenie powiatu choszczeńskiego wykonane zostały na poziomie krajowym w ramach monitoringu diagnostycznego w 3 punktach pomiarowych w miejscowości: Krzynki, gmina Pełczyce (punkt nr 1492), Wardyń, gmina Choszczno (punkt nr 298), Sułkowo, gmina Pełczyce (punkt nr 2521).

W poniższej tabeli nr 16 przedstawiono zakres i wyniki prowadzonych badań monitoringowych w 2019 r.

TABELA 16. Wyniki klasyfikacji i oceny JCW podziemnych powiatu choszczeńskiego na podstawie badań monitoringowych prowadzonych w 2019 r.

Numer Punktu PIG-PIB	Miejscowość	Gmina	Nr JCWPd	Stratygrafia	Głębokość do stropu warstwy wodonośnej (m)	Zwierciadło wody	Typ ośrodka	Wskaźniki fizykochemiczne w zakresie stężeń IV klasy jakości	Wskaźniki fizykochemiczne w zakresie stężeń V klasy jakości	Klasa jakości	Stan chemiczny	Stężenie azotanów (mg/l)
298	Wardyń	Choszczno	7	Q	22,00	napięte	porowy	brak	brak	III	dobry	1,55
1492	Krzynki	Pełczyce	34	Q	10,20	swobodne	porowy	brak	brak	III	dobry	17,9
1492	Krzynki	Pełczyce	34	Q	10,20	swobodne	porowy	brak	brak	III	dobry	17,9

Numer Punktu PIG-PIB	Miejscowość	Gmina	Nr JCWPd	Stratygrafia	Głębokość do stropu warstwy wodonośnej (m)	Zwierciadło wody	Typ ośrodka	Wskaźniki fizyko-chemiczne w zakresie stężeń IV klasy jakości	Wskaźniki fizyko-chemiczne w zakresie stężeń V klasy jakości	Klasa jakości	Stan chemiczny	Stężenie azotanów (mg/l)
2521	Sutkowo	Pełczyce	24	Q	18,00	napięte	porowy	brak	brak	II	dobry	2,91

Źródło: GIOŚ, Departament Monitoringu w Szczecinie - Informacje o stanie środowiska w powiecie choszczeńskim w 2020 r.

2.1.5. Zasoby geologiczne

Na terenie powiatu choszczeńskiego występują udokumentowane złoża kredy jeziornej, piasku i żwiru, torfów, surowców ilastych ceramiki budowlanej, oraz piasków do produkcji cegły wapienno-piaskowej. Aktualne dane dotyczące występowania złóż kopalin określa „Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2020 r.” - wykonany w Państwowym Instytucie Geologicznym - Państwowym Instytucie Badawczym, jako zadanie państwowej służby geologicznej.

Przedstawiono je w poniższej tabeli nr 17.

TABELA 17. Bilans zasobów kopalin występujących na terenie powiatu choszczeńskiego (2020 r.).

Nazwa złoża	Stan zagospodarowania złoża	Zasoby		Wydobycie tys.m ³ /rok
	2020	Geologiczne bilansowe	Przemysłowe	
Kreda jeziorna (tys. ton)				
Suliszewo	Z	1.877	-	-
Kraśnik - Recz	P	1.805	-	-
Piaski i żwiry (tys. ton)				
Chrapowo	Z	557	-	-
Niemieńsko	R	40	-	-
Pełczyce I*	T	344	344	-
Pławno*	Z	800	-	-
Pławno I	R	650	-	-
Recz*	Z	271	-	-
Stary Klukom I	E	266	-	3
Niesporowice I	R	3.172	-	-
Zamęcin	R	191	-	-
Piaski kwarcowe (tys.m³)				
Kiełpino – Suliszewo	R	9.729	-	-
Złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej (tys.m³)				
Objezierze	Z	733	-	-
Drawno	R	328	-	-
Torfy (tys. ton)				
Kraśnik - Recz	P	1.021.40	-	-

ŹRÓDŁO: „Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce według stanu na 31 XII 2020 r.”- Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy

* - złożo zawierające piasek ze żwirem

Skróty literowe stanu zagospodarowania zasobów wykazach złóż oznaczają:

- **P** - złożo o zasobach rozpoznanych wstępnie (kategorii C2).

- **R** - złoża o zasobach rozpoznanych szczegółowo (w kategorii A+B+C).
- **Z** - złoża, z którego wydobywanie zostało zaniechane.
- **E** - złoża eksploatowane.
- **T** - złoża zagospodarowane, eksploatowane okresowo.

Starosta jako organ administracji geologicznej w latach 2015-2020 nie wydał żadnej koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie kopalin oraz wydobywanie kopalin. Na terenie powiatu obecnie funkcjonuje jedna kopalnia odkrywkowa - złoża o nazwie Stary Klukom, na podstawie udzielonej przez starostę koncesji. Na terenie powiatu choszczeńskiego znajdują się również niekoncesjonowane miejsca wydobywania kopalin.

2.1.7. Gleby

Powiat choszczeński ma korzystne warunki do produkcji rolniczej, zróżnicowane pod względem jakości gleb w poszczególnych gminach. Grunty rolne stanowią 50 % powierzchni powiatu. Na terenie powiatu nie występują gleby pierwszej klasy bonitacyjnej. Gleby klasy drugiej występują w znikomych ilościach, głównie na terenie gminy Pełczyce. Najwięcej w powiecie choszczeńskim jest gleb klasy średniej (IV-IVb).

GRUNTY ZDEGRADOWANE I ZDEWASTOWANE

W celu przywrócenia dobrego stanu gleb zdegradowanych bądź zdewastowanych należy je rekultywować. Obszary zdegradowane i zdewastowane to grunty, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz grunty, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane).

Na terenie powiatu choszczeńskiego według informacji zawartych w starych rejestrach gruntów zdegradowanych i zdewastowanych (prowadzonym we wcześniejszych latach) zlokalizowane były takie tereny. Starosta Choszczeński, w trybie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych, w okresie 2015-2020 wydał 2 decyzje na rekultywację gruntów (po kopalnianych).

OSUWISKA

Występowanie osuwisk przypisywane jest miejscom, w których teren jest mocno nachylony a grunty mają specyficzną budowę, gdzie warstwy przepuszczalne i nieprzepuszczalne występują naprzemiennie. Przy większych opadach, warstwa przepuszczalna nasiąka wodą, która nie mając innego odpływu, zaczyna razem z wilgotnym gruntem spływać po warstwie nieprzepuszczalnej.

Wstępna ocena osuwisk w ramach projektu Państwowego Instytutu Geologicznego (PIG PIB) dotyczącego Systemu Osłony Przeciwosuwiskowej (SOPO) pozwoliła na opracowanie przeglądowej mapy osuwisk i obszarów narażonych na osuwiska. Pierwsze rozpoznanie terenowe wskazało na występowanie 1 osuwiska oraz 34 terenów predysponowanych do występowania osuwisk w powiecie choszczeńskim.

TERENY POPRZEMYSŁOWE, POWOJSKOWE, POKOLEJOWE

Zgodnie z informacjami zawartymi w opracowaniu pt. „*Obszary przemysłowe, pokolejowe i powojenne w województwie zachodniopomorskim*” na terenie 3 gmin powiatu choszczeńskiego zidentyfikowano 3 tereny pokolejowe (gmina Choszczno, Recz, Krzęcin), w jednej gminie teren

powojkowy (gmina Choszczno) oraz w 1 gminie teren przemysłowy (gmina Krzęcin). Z ww. terenów pokolejowych, przemysłowych i pokolejowych tylko dwa z nich nie mają zaplanowanej bądź zrealizowanej inwestycji na tym terenie - dotyczy to terenu powojkowego (nieczynnego lotniska wojskowego) oraz terenu przemysłowego zlokalizowanego w m. Objezierze (teren po byłej cegielni).

REKULTYWACJA SKŁADOWISK ODPADÓW

W latach 2014-2015 prowadzona była rekultywacja składowiska odpadów komunalnych k/m Pomień realizowana przez Związek Miast i Gmin Dorzecza Parsęty z siedzibą w Karlinie. Na najbliższe lata planowana jest rekultywacja dwóch nieczynnych składowisk zlokalizowanych w m. Pławienko oraz m. Stradzewo.

2.1.8. Gospodarka odpadami

Gospodarowanie odpadami komunalnymi prowadzone jest przez gminy powiatu choszczeńskiego na zasadach określonych w ustawie z 13 września 1996 r. *o czystości i porządku w gminach* (tj. Dz.U. z 2021 poz. 888 ze zm.). Zbiórka odpadów komunalnych na terenie gmin powiatu choszczeńskiego odbywa się w sposób zorganizowany. Odpady gromadzone są selektywnie w pojemnikach, workach oraz kontenerach, a następnie wywożone przez firmy obsługujące gminy w zakresie zagospodarowania odpadów komunalnych. Z danych zawartych w GUS wynika, że masa wytworzonych odpadów komunalnych ogółem wzrasta, zmniejsza się natomiast ilość odpadów zebranych, przy czym zebranych selektywnie jest więcej. Z informacji uzyskanych w gminach wynika również, że nie wszystkie gminy osiągnęły wymagane przepisami poziomy odzysku.

Na terenie powiatu choszczeńskiego istnieje 7 składowisk, żadne nie jest eksploatowane. Z danych dostępnych w GUS (według stanu na 31.12.2019 r.) na terenie powiatu choszczeńskiego istnieje 19 dzikich wysypisk odpadów.

GOSPODAROWANIE ODPADAMI INNYMI NIŻ KOMUNALNE

Na terenie powiatu choszczeńskiego brak jest większych wytwórców odpadów. Dominują odpady z przemysłu drzewnego, osady ściekowe oraz żużle ze spalania węgla.

Starosta dotychczas zmienił kilka zezwoleń na zbieranie odpadów, w związku z koniecznością dostosowania się do wymogów prawnych po wejściu w życie zmiany ustawy o odpadach, jak również wydał kilka nowych zezwoleń na zbieranie i przetwarzanie odpadów. W samej bazie BDO (BAZA DANYCH O PRODUKTACH I OPAKOWANIACH ORAZ O GOSPODARCE ODPADAMI) podmiotów gospodarujących odpadami w powiecie choszczeńskim zarejestrowanych jest 680 podmiotów w tym: 61 podmiotów w gminie Bierzwnik, 348 podmiotów w gminie Choszczno, 65 podmiotów w gminie Drawno, 50 podmiotów w gminie Krzęcin, 88 podmiotów w gminie Pełczyce oraz 68 podmiotów w gminie Recz. Zarejestrowana jest również na terenie powiatu stacja demontażu pojazdów oraz zakład demontażu zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych.

2.1.9. Zasoby przyrodnicze

Bogactwo natury staje się wartością coraz bardziej docenianą przez współczesny świat. W celu ochrony obszarów cennych przyrodniczo wyszczególniono chronione prawem formy ochrony przyrody, których ochrona w stosunku do działalności człowieka staje się priorytetem.

Formami ochrony przyrody, zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o *ochronie przyrody* (Dz.U. z 2021 r. poz. 1098) są:

- parki narodowe;
- rezerваты przyrody;
- parki krajobrazowe;
- obszary chronionego krajobrazu;
- obszary Natura 2000;
- pomniki przyrody;
- stanowiska dokumentacyjne;
- użytki ekologiczne;
- zespoły przyrodniczo-krajobrazowe;
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Powiat choszczeński może poszczycić się szerokim spektrum gatunków zarówno flory jak i fauny, które zasiedliły się na obszarze powiatu, przyczyniając się do zwiększenia atrakcyjności regionu.

W poniższej tabeli nr 18 przedstawiono powierzchnie występujących w powiecie choszczeńskim form ochrony przyrody, zaś w załączniku nr 2 do niniejszej prognozy przedstawiono mapy określające usytuowanie dróg powiatowych względem istniejących form ochrony przyrody.

TABELA 18. Formy ochrony przyrody w powiecie choszczeńskim w liczbach (stan na dzień 31.12.2020 r.).

Lp.	Forma ochrony przyrody	Liczba	Powierzchnia (ha)
1.	Parki narodowe	1	1.900,70
2.	Rezerваты przyrody	5	118,50
3.	Parki krajobrazowe	1	474,05
4.	Obszary chronionego krajobrazu	5	69.963,39
5.	Obszary Natura 2000 OSO	3	78.259,923
6.	Obszary Natura 2000 SOO	7	28.944,126
7.	Pomniki przyrody	140	-
8.	Stanowiska dokumentacyjne	0	-
9.	Użytki ekologiczne	40	167,43
10	Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	0	-

Źródło: GUS, RDOŚ Szczecin

• **PARK NARODOWY**

Na szczególną uwagę zasługuje **Drawieński Park Narodowy**, którego powołanie określa Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 kwietnia 1990 r. w sprawie utworzenia *Drawieńskiego Parku Narodowego* (Dz.U. z 1990 r. Nr 26, poz. 151). Powierzchnia całkowita parku wnosi 11 535,66 ha, z czego **1.900,70 ha** leży w powiecie choszczeńskim na terenie gmin Drawno i Bierzwnik.

Drawieński Park do najbardziej malowniczy i wartościowy przyrodniczo fragment Równiny Drawskiej, dużego obszaru sandrowego na Pojezierzu Pomorskim. Na terenie parku ochronie podlegają wszystkie składniki przyrody ożywionej i nieożywionej. Szczególnie cenne są drzewostany dębowe i bukowe. Z obszarem Parku i otuliny związana jest bezpośrednio zlewnia rzeki Drawy o powierzchni 567 km². Rzeka Drawa ma bardzo wysokie walory turystyczne i chętnie jest wykorzystywana do

spływów kajakowych. Z uwagi na zbyt dużą presję ograniczono ilość kajaków, które mogą spływać rzeką Drawą, w celu ograniczenia wpływu na jakość rzeki.

Na terenie DPN współcześnie rośnie 924 taksonów roślin naczyniowych, 55 gat. podlega ochronie gatunkowej. Najcenniejszym składnikiem flory roślin naczyniowych Parku jest storczyk lipiennik Loesela. Inne interesujące gatunki to np.: wawrzynek wilczełyko, dziewięciornik błotny, widłak jałowcowaty, spłaszczony i goździsty. Interesująca jest także flora roślin zarodnikowych oraz grzybów.

Obszar Drawieńskiego Parku Narodowego cechują walory faunistyczne wyróżniające go nie tylko w skali regionu, ale i kraju, a nawet Europy Środkowej. Zainteresowanych fauną przyciąga do Drawieńskiego Parku Narodowego łatwość zobaczenia bielika, rybołowa, kormorana, nurogęsi, gągoła, czy śladów żerowania bobra. Ichtiofaunę rzek - szczególnie Drawy - cechuje wyjątkowa różnorodność. Nie została ona dotknięta przez procesy degradacyjne w tak dużym stopniu, jak w innych polskich rzekach. Obok gatunków skrajnie zagrożonych, ginących - minoga rzeczno i strumieniowego, troci wędrowniej i certy, zachowały się tu jeszcze liczne i stosunkowo stabilne populacje gatunków rzadkich w skali kraju - pstrąga potokowego, lipienia, strzebli potokowej i głowacza białołętowego. Spośród ssaków najłatwiej o spotkanie z jeleniem, sarną, dzikiem, lisem lub zajęcem. Populacja jeleni szczególnie liczna bywa jesienią i zimą, kiedy schodzą się one na teren Parku w poszukiwaniu spokoju. Niemal wszędzie widoczne są ślady działalności bobrów, choć trudno zobaczyć same zwierzęta. Herbowe zwierzę Parku, wydra, jest pospolita, lecz bardzo trudna do zobaczenia. Faunę ssaków uzupełniają ryjówki, gryzonie, nietoperze, jeże i drobne drapieżniki (m. in. oba gatunki kun, tchórz, gronostaj, borsuk). Sporadycznie zdarza się zachodzenie na teren DPN: łosia, daniela czy wilka. Interesujący jest świat bezkręgowców. Wśród wstępnie przebadanych mięczaków, pijawek, chruścików, ważek i motyli, wiele jest gatunków rzadkich lub nawet unikatowych.

Według planu zadań ochronnych dla Drawieńskiego Parku Narodowego na lata 2021-2022 jako istniejące zagrożenia wewnętrzne i zewnętrzne wskazano:

WEWNĘTRZNE

- zarastanie lądowych ekosystemów nieleśnych drzewami i krzewami oraz niepożądanymi gatunkami roślin zielnych, powodujące obniżenie różnorodności biologicznej;
- zanikanie populacji zwierząt rzadko występujących, zagrożonych i chronionych;
- zanikanie gatunków roślin rzadko występujących, zagrożonych i chronionych;
- zanikanie śladów po obiektach dawnej kultury materialnej i niematerialnej;
- zmniejszanie różnorodności biologicznej na obszarach dawnych osad leśnych;
- nadmierne uszkodzanie odnowień naturalnych oraz upraw leśnych i młodników powodowane przez zwierzęta kopytne - jelenia (*Cervus elaphus*), sarnę (*Capreolus capreolus*), daniela (*Dama dama*) i dziką (*Sus scrofa*);
- emisja hałasu wywołana ruchem turystycznym na rzece Drawie i w jej sąsiedztwie skutkująca płoszeniem gatunków zwierząt;
- zaśmiecanie rzeki Drawy i terenów przyległych przez odwiedzających DPN;
- wydeptywanie pokrywy glebowej wraz z szatą roślinną, uszkodzanie brzegów rzeki Drawy i jezior w wyniku ruchu turystycznego i presji wędkarskiej;
- degradacja siedlisk w wyniku wprowadzonego w przeszłości niewłaściwego składu gatunkowego zbiorowisk leśnych;
- niedostateczna dla stabilnej wielkości populacji (liczebności zapewniającej przetrwanie gatunku) liczebność niektórych gatunków ptaków;

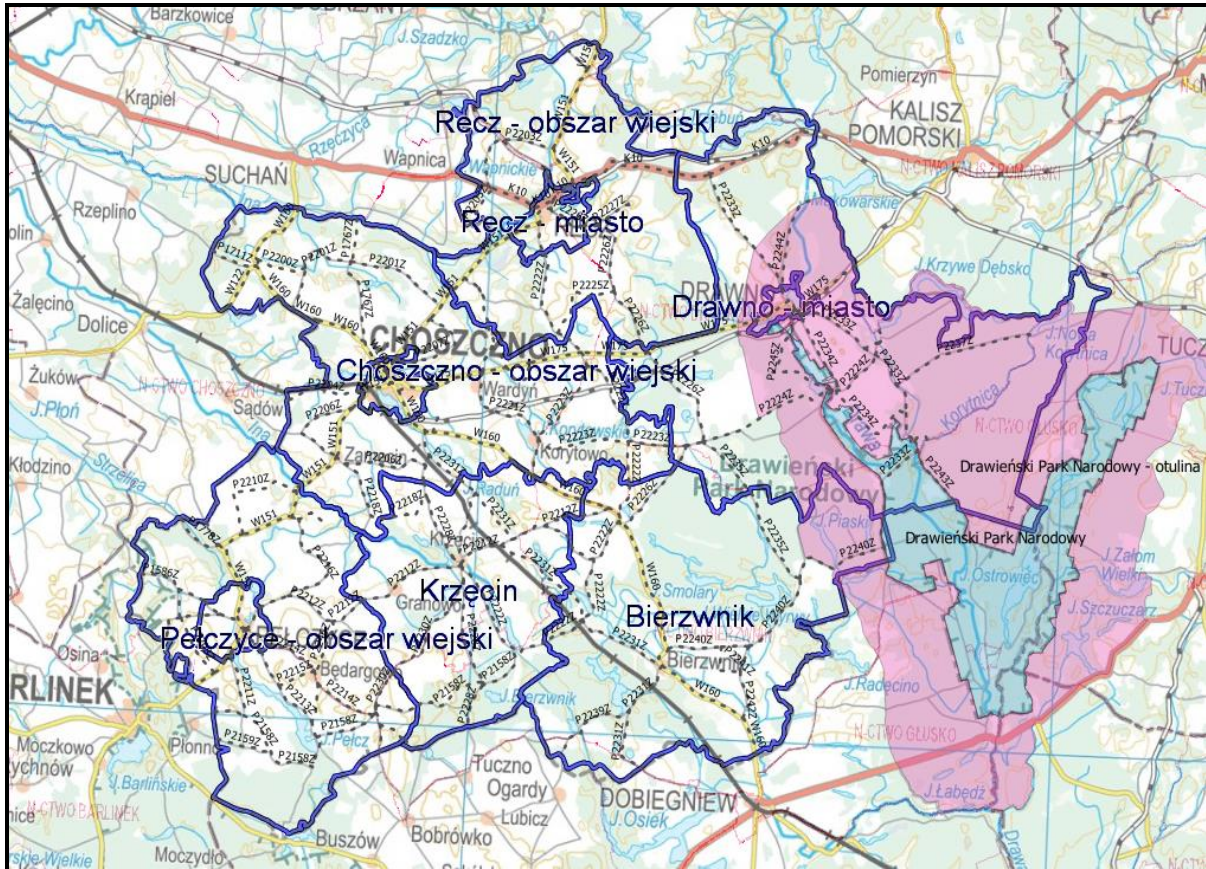
- niezadawalający stan populacji ryb łososiowatych (niska liczebność osobników, mało zróżnicowana struktura wiekowa);
- niewykorzystanie potencjalnych możliwości biotopu i tarlisk przez ryby łososiowate;
- negatywny wpływ obcych i inwazyjnych gatunków zwierząt i roślin na rodzime, dziko żyjące populacje zwierząt i roślin, rozprzestrzenianie się gatunków inwazyjnych;
- zagrożenia dla siedlisk przyrodniczych i gatunków zwierząt w sąsiedztwie powalonych drzew na rzece Drawie w wyniku:
  - 1) nadmiernej lokalnej koncentracji kajakowego ruchu turystycznego;
  - 2) wzmożonego generowania uszkodzeń szaty roślinnej;
  - 3) degradacji powierzchni gleb przez rozdeptywanie;
- obecność napowietrznych linii energetycznych stanowiących zagrożenie dla ptaków występujących w DPN;

ZEWNETRZNE

- dopływ zanieczyszczeń antropogenicznych i geogenicznych wnoszonych do DPN przez przepływające przez DPN rzeki i inne ciekі zlewni;
- nadmierna presja ruchu turystycznego na rzece Drawie;
- spływ organizmów rzecznych w okolice turbin na Elektrowni Wodnej Kamienna;
- zanikanie śladów po obiektach dawnej kultury materialnej i niematerialnej;
- rozbieżność pomiędzy oczekiwaniami turystów w zakresie udostępniania obszaru DPN, a celami z zakresu ochrony przyrody, w szczególności:
  - 1) brak akceptacji dla obowiązujących na obszarze DPN zakazów;
  - 2) niedostateczna wiedza o walorach przyrodniczych i kulturowych DPN oraz prowadzonych działaniach ochronnych;
- postępujące w czasie zanikanie regionalnych cech zabudowy jako elementów dziedzictwa kulturowego.

Lokalizację Drawieńskiego Parku Narodowego na tle sieci dróg powiatowych przedstawiono na poniższej rycinie nr 3.

RYC.3. Lokalizacja Drawieńskiego Parku Narodowego na tle sieci dróg powiatowych

Źródło: opracowanie własne

• PARK KRAJOBRAZOWY

Barlinecki Park Krajobrazowy - powstał w 2020 r. z przekształcenia położonej w województwie zachodniopomorskim części Barlinecko-Gorzowskiego Parku Krajobrazowego, na podstawie uchwały nr XIX/232/20 z dnia 21 września 2020 r. Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego – wchodzi w skład Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Zachodniopomorskiego.

Zajmuje powierzchnię 11 694,29 ha na terenie gmin - Barlinek - 10 658,90 ha, Nowogródek Pomorski - 561,34 ha (obie gminy w powiecie myśliborskim) i Pełczyce **474,05 ha** (w powiecie choszczeńskim). Otulina Parku posiada powierzchnię 18 809, 48 ha, na terenie tych samych gmin w następujących częściach - Barlinek 9 332,58 ha, Nowogródek Pomorski 6 096,41 ha, Pełczyce, 3 380,49 ha.

Park reprezentują takie rzadkości i ciekawostki jak: krasnorost hildebrantia, lilia złotogłów, nasięzał pospolity, sasanka łąkowa, tarczyca wyniosa, naparstnica zwyczajna, skrzyp olbrzymi, paprotka zwyczajna, pełnik europejski, rosiczka okrągłolistna, wOLFIA bezkorzeniowa, płycacz zwyczajny, bielistka sina, grzybień północny, sromotnik bezwstydný, koronka ozdobna, ramienice, jałowce, smardze, soplówki. Do najbardziej interesujących gatunków ornitofauny należą: bielik, rybotów, błotniak łąkowy i zbożowy, jastrząb, sokół, kania rdzawa i czarna, orlik krzykliwy, puchacz, sowa uszata, płomykówka, puszczyk, bocian czarny, gągoń, zimorodek, dzięcioł czarny i zielony, łabędź krzykliwy, nurogęś, żuraw, czapla siwa, bielaczek, krzyżodziób świerkowy, raniuszek, rybitwa biało-skrzydła i białowąsa, ortolan, drozd śpiewak, myszołów włochaty, kormoran czarny, pełczacz leśny, perkozy i wiele innych.

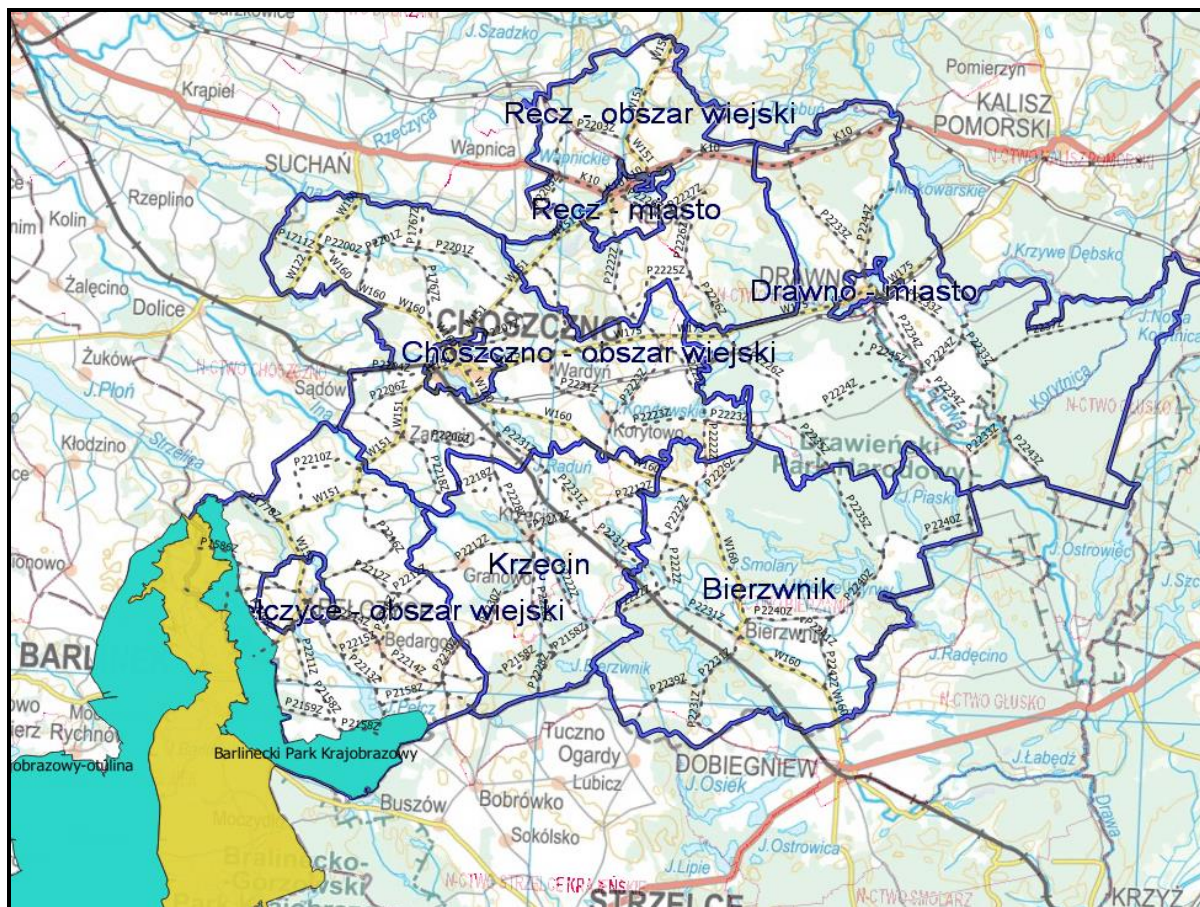
Ssaki reprezentowane są przez liczne gatunki zwierzyny łownej: sarnę leśną i polną, jelenia, dzika, zając szaraka oraz lisa, borsuka, myszy, np. leśna i badylarka, nornicę rudą, nietoperze, np. nocek Natterera, karlik malutki, kreta europejskiego, bobra europejskiego, jeża europejskiego, kunę domową, łasicę łąską, tchórza, wydrę, ryjówki, np. aksamitna i malutka, wiewiórkę i inne, których ślady i tropy znajdujemy na każdej wyprawie na teren Parku i jego otuliny. Najczęściej widywanymi płazami są „żaby zielone”: wodna, śmieszka, jeziorkowa, „żaby brązowe”: trawna i moczarowa, ale także można trafić na ropuchy: szarą, zieloną i paskówkę, grzebiuszkę ziemną, rzekotkę drzewną, kumaka nizinnego. Gady reprezentowane są głównie przez: zaskrońca, padalca zwyczajnego, jaszczurki: zwinkę i żyworodną, gniewosza plamistego, żmiję zygzakowatą oraz ginącego żółwia błotnego. Najczęściej spotykana ichtiofauna w wodach obejmuje następujące gatunki: karp, płoć, okoń, szczupak, węgorz, jazgarz, karaś, kleń, kiełb, leszcz, krąp, koza, lin, sandacz, sumik karłowaty, tołpyga, wzdreğa, ciernik oraz rzadziej występujące pstrąg, głowacz białołętwy. Często też spotykamy innych mieszkańców wód: raka szlachetnego, stawowego i pręgowanego, larwy ważek, chrzączków i innych owadów, pijawki, np. rybia i kacza, minoga, dafnie, oczliki, ośliczki, kielże zdrojowe, małżoraczki, szczeżuje: spłaszczoną, pospolitą i wielką, skójki: zaostrzoną, malarską i rzadziej gruboskorupową, racicznice zmienną, groszkówkę rzeczną, żyworódki, błotniarki, zatoczki, rozdepkę rzeczną, przytulika strumieniowego, gąbki słodkowodne, liczne mikroskopijne pierwotniaki i glony.

Plan zadań ochronnych: - brak (według stanu na 31.12.2020 r.)

Lokalizację Barlineckiego Parku Krajobrazowego na tle sieci dróg powiatowych przedstawiono na poniższej rycinie nr 4.

RYC.4. Lokalizacja Barlineckiego Parku Krajobrazowego na tle sieci dróg powiatowych

Źródło: opracowanie własne

- **NATURA 2000**

W załączniku nr 2 do niniejszej prognozy umieszczono również mapy wskazujące występowanie siedlisk i gatunków ujętych w PZO obszarów Natura 2000 oraz w waloryzacji przyrodniczej województwa zachodniopomorskiego z 2010 r.

➤ **Dyrektywa siedliskowa**

- **Lasy Bierzwnickie PLH320044**, dyrektywa siedliskowa, pow. całkowita obszaru 8.792,3000 ha. Cenny przyrodniczo fragment Puszczy Drawskiej, obejmujący rzadkie siedliska przyrodnicze i populacje rzadkich gatunków. Siedliska wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG (16 rodzajów) zajmują około 50% powierzchni obszaru, m. in. występuje tu rzadki na Pomorzu grąd lipowy. Jedyne w Puszczy Drawskiej miejsce występowania typowych torfowisk wysokich. Jest to fragment Puszczy Drawskiej, ważny dla zachowania rzadkich torfowisk nakredowych, reprezentujących tu podtyp z kłocią wiechowatą. Stwierdzono tu też występowanie 9 gatunków z Załącznika II Dyrektywy, w tym jednej z dwóch znanych w Puszczy populacji jelonka rogacza *Lucanus cervus* oraz żółwia błotnego *Emys orbicularis* (jedno z ważniejszych stanowisk w zachodniej Polsce).

Plan zadań ochronnych: - brak (według stanu na 31.12.2020 r.)

Nazwa sprawującego nadzór: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie.

Zagrożenia (zgodnie z SDF): zmiana stosunków wodnych, usuwanie martwych drzew lub ich obumarłych fragmentów, presja turystyczna, głównie rozbudowa infrastruktury, zanieczyszczenia wody, kłusownictwo.

- **Ostoja Barlinecka PLH080071**, dyrektywa siedliskowa pow. całkowita obszaru 26.596,4100 ha. Obszar obejmuje fragment rozległej sandrowej Równiny Gorzowskiej, porośniętej lasami Puszczy Gorzowskiej. Teren ma bogatą sieć hydrograficzną; przecinają go dopływy Noteci Polka i Santoczna oraz dopływ Warty Kłodawka. Na terenie obszaru znajduje się kilkadziesiąt jezior różnych typów, w większości położonych wśród lasów, z największym Jeziorem Barlineckim (268 ha) i Jeziorem Dankowskim Wielkim (107 ha). Liczne są niewielkie oczka wytopiskowe, a także położone w zagłębieniach terenu torfowiska. Lasy zajmują ponad 80% powierzchni terenu. Mimo dominacji drzewostanów sosnowych, duży jest udział buczyn i dąbrów. Najlepiej zachowany zwarty kompleks lasów bukowych znajduje się na południe od Barlinka. Na mniejszych powierzchniach, w zagłębieniach terenu, występują bory bagienne i olsy, a w dolinach cieków i w okolicy źródlisk-łęgi.

Plan zadań ochronnych: - brak (według stanu na 31.12.2020 r.)

Nazwa sprawującego nadzór: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim i Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie.

Zagrożenia (zgodnie z SDF): turystyka i rekreacja, ze względu na bezpośrednie sąsiedztwo Gorzowa Wlkp. i łatwość dotarcia do wybranych miejsc, masowa turystyka związana z zaśmiecaniem oraz dewastacją środowiska leśnego.

- **Dolina Iny koło Recza PLH320004**, dyrektywa siedliskowa pow. całkowita obszaru 4.471,8200 ha. W powiecie choszczeńskim znajduje się część tego obszaru obejmującego swoim zasięgiem część gminy Recz oraz Choszczno. Obszar obejmuje środkowy fragment doliny rzeki Iny na odcinku od Recza do Suchania wraz z przyległymi dolinami mniejszych dopływów – m.in. Reczanki, Wardynki, Stobnicy oraz mniejszych strumieni. Rzeka Ina stanowi oś hydrograficzną obszaru, tworząc liczne meandry. Dopływy Iny zasilane są przez mniejsze bezimienne ciek. Ponadto w obszarze występują nieliczne naturalne jeziora o łącznej powierzchni ok. 56 ha. Są one zlokalizowane głównie w bocznych dolinach: w rynnie wapnickiej, w sąsiedztwie miejscowości Rajsko oraz w okolicy Chelpy i w górnym biegu rzeki Wardynki. Powierzchnia poszczególnych jezior waha się pomiędzy 2 a 23 ha. Najgłębsze z nich, jez. Chojnica Duża, które osiąga głębokość 18m. Dolina posiada wysokie walory przyrodnicze – występuje tu 14 rodzajów siedlisk, w tym 4 o znaczeniu priorytetowym: łągi olszowo-jesionowe, ciepłolubne, śródlądowe, murawy napiaskowe, źródliska wapienne, murawy kserotermiczne. Na terenie powiatu stwierdzono występowanie chronionych gatunków zwierząt będących przedmiotem ochrony tj. kumak nizinny, wydra europejska, koza pospolita (gat. ryb), głowacz białołędowy, minóg rzeczny, minóg strumieniowy, zalotka większa (gat. ważki), czerwończyk nieparek (gat. motyla).

Plan zadań ochronnych: ustanowiony plan zadań ochronnych.

Nazwa sprawującego nadzór: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie.

Zagrożenia (zgodnie z PZO): m.in. rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem, zmiana składu gatunkowego (sukcesja) II, regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych, rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem, rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu ścieków z gospodarstw domowych, zaniechanie/brak koszenia, obce

gatunki inwazyjne, zanieczyszczenia odpadami, usuwanie martwych i obumierających drzew -m.in. jez. Rajska, meandry Iny, jez. koło Słutowa, Sicka, jez. leśne koło Korytowa, oddziały leśne nadleśnictwa Choszczno.

- **Dolina Płoni i Jezioro Miedwie PLH320006**, dyrektywa siedliskowa, pow. całkowita obszaru 20.910,76 ha. W powiecie choszczeńskim znajduje się niewielki fragment tego obszaru obejmującego swoim zasięgiem część gminy Pełczyce. Obszar o dużej bioróżnorodności. Stwierdzono na całym obszarze występowanie 16 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG i 11 gatunków z Załącznika II tej Dyrektywy. Na terenie powiatu stwierdzono występowanie siedlisk: 9170 - grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny, 91E0 - łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe, 9190 - pomorski kwaśny las brzoźowo - dębowy, 6510 - niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie oraz 9110 – kwaśne buczyny. Na obszarze tym występują liczne gatunki ptaków m. in. orlik krzykliwy, bąk, rybitwa czarna, bocian biały, błotniak stawowy, zbożowy i łąkowy, łąbędź krzykliwy, ortolan, żuraw, bielik, bączek, gąsior, kania czarna i ruda, batalion, siewka złota, jarzębatka, dubelt, tracz, bielaczek. Również licznie reprezentowana jest na terenie doliny Płoni fauna płazów i gadów. Ponadto spotkać tu można: bobra, wydrę, karliczka, rzęsorka rzeczny, karlika większego oraz nocka rudego.

Plan zadań ochronnych: ustanowiony plan zadań ochronnych.

Nazwa sprawującego nadzór: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie

Zagrożenia (zgodnie z PZO): zanieczyszczenie wód powierzchniowych, eutrofizacja, zanieczyszczenia odpadami, niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak, nagromadzenie materii organicznej, zarzucenie pasterstwa, brak wypasu, zmiana składu gatunkowego (sukcesja), intensyfikacja rolnictwa, nawożenie (nawozy sztuczne), zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie, zanieczyszczenia wód, intensyfikacja sportowa i rekreacyjna, usuwanie martwych i obumierających drzew.

- **Pojezierze Ińskie PLH320067** dyrektywa siedliskowa, pow. całkowita obszaru 10.229,9 ha. W powiecie choszczeńskim znajduje się niewielki fragment tego obszaru obejmującego swoim zasięgiem część gminy Recz. Cechą charakterystyczną ostoi są duże jeziora mezotroficzne (zlokalizowane poza terenem powiatu) z rozległymi łąkami ramienicowymi, rzadkimi i zagrożonymi gatunkami glonów. Rozległe przestrzenie zajmują lasy z dominacją dobrze zachowanych buczyn żyźnych i kwaśnych, tworzących mozaikę z grądami, łąkami oraz bagiennymi brzezunami, borami i olsami. Obszar ma duże znaczenie dla fauny, w szczególności dla ptaków (148 gatunków lęgowych) oraz płazów (12 gatunków) i gadów (4 gatunki) ze względu na duży udział dobrze zachowanych siedlisk podmokłych. Duża liczba drobnych zbiorników i mokradeł sprzyja licznemu występowaniu bezkręgowców wodnych.

Plan zadań ochronnych: - brak (według stanu na 31.12.2020 r.)

Nazwa sprawującego nadzór: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie

Zagrożenia (zgodnie z SDF): zanieczyszczenia i eutrofizacja wód, zabudowa brzegów jezior i terenów otwartych nad jeziorami, niekontrolowany rozwój rekreacji i nadmierna penetracja terenu, usuwanie martwych i umierających drzew i wprowadzanie obcych geograficznie gatunków drzew w lasach.

- **Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023**, dyrektywa siedliskowa, pow. całkowita obszaru 15.046,7 ha. W powiecie choszczeńskim znajduje się fragment tego obszaru obejmującego swoim zasięgiem część gminy Drawno. Obszar obejmuje jedno z największych jezior Pojezierza Drawskiego - Lubie - (1439 ha, 46 m głębokości max. 170 mln m³ wody), przez które przepływa Drawa, oraz odcinek doliny Drawy i Starej Drawy poniżej jeziora, wraz z przyległymi łąkami i lasami, aż po jezioro Grażyna koło Drawna. Na terenie powiatu stwierdzono występowanie siedlisk tj. 3150 - starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion, Potamion, 3260 – nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników, 91EO - łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe, 7230 - górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, 9190 - kwaśne dąbrowy, oraz 9130 – żyzne buczyny. Występujące w obszarze gatunki zwierząt to m. in. wydra, kumak nizinny, bóbr, koza pospolita, różanka pospolita (gat. ryb), zalotka większa (gat. ważki), głowacz białołęty (gat. ryb), oraz traszka grzebieniasta.

Plan zadań ochronnych: ustanowiony plan zadań ochronnych.

Nazwa sprawującego nadzór: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie

Zagrożenia (zgodnie z PZO): m.in. intensywne wędkarstwo powodujące wzrost trofii jezior związane z zanęcaniem, nadmierne użytkowanie wędkarskie, rybackie i turystyczne jezior, zanikanie ramienic w wyniku zmiany trofii jeziora, nadmierne użytkowanie jezior (turystyczne, rekreacyjne, wędkarsko - rybackie), silnie rozwinięta infrastruktura sportowa i rekreacyjna, zamiary rozbudowy infrastruktury rekreacyjnej, zamiary zwiększenia presji rekreacji wodnej, zanieczyszczenia, w tym eutrofizacja wód, spływ wód z dróg przecinających rzeki włosienicznikowe negatywnie oddziałują na strukturę florystyczną i biologiczną rzekegulacje i prace utrzymaniowe, ingerencje w koryto, usuwanie martwych drzew, mogą negatywnie wpłynąć na ekosystem, regulacja lub odmulanie koryta rzeki Drawy może negatywnie wpłynąć, powodując ograniczenie występowania siedliska, próby zagospodarowania doliny Drawy mogą doprowadzić do zaniku siedliska, intensyfikacja upraw i zmiana sposobu uprawy, zmiany stosunków wodnych, nieodpowiednia gospodarka leśna w siedliskach, zanik łąk stanowiących bazę żerową, prace utrzymaniowe i regulacyjne na ciekach, zanieczyszczenie wód.

- **Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046**, dyrektywa siedliskowa, pow. całkowita obszaru 74.416,3 ha. W powiecie choszczeńskim znajduje się fragment tego obszaru obejmującego swoim zasięgiem część gminy Drawno. Ostoja obejmuje większą część dużego kompleksu leśnego na równinie sandrowej, położonej w środkowym i dolnym biegu rzeki Drawy. W lasach dominują drzewostany sosnowe, jednak duży jest udział buczyn i dąbrów; niektóre ich płaty mają charakter zbliżony do naturalnego. Najcenniejszym przyrodniczo obszarem jest centralna część ostoi, położona w widłach rzek: Drawy i Płocicznej. Na terenie powiatu stwierdzono występowanie siedlisk m.in. tj. 9110 - kwaśne buczyny, 9130 - żyzne buczyny, 9160 - 9170 - grądy, 9190 - kwaśne dąbrowy, 91EO - łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe, 91D0 - bory i lasy bagienne. Występujące w obszarze gatunki zwierząt to m. in. wydra, kumak nizinny, bóbr, traszka grzebieniasta, koza pospolita, różanka pospolita (gat. ryb), czy traszka grzebieniasta.

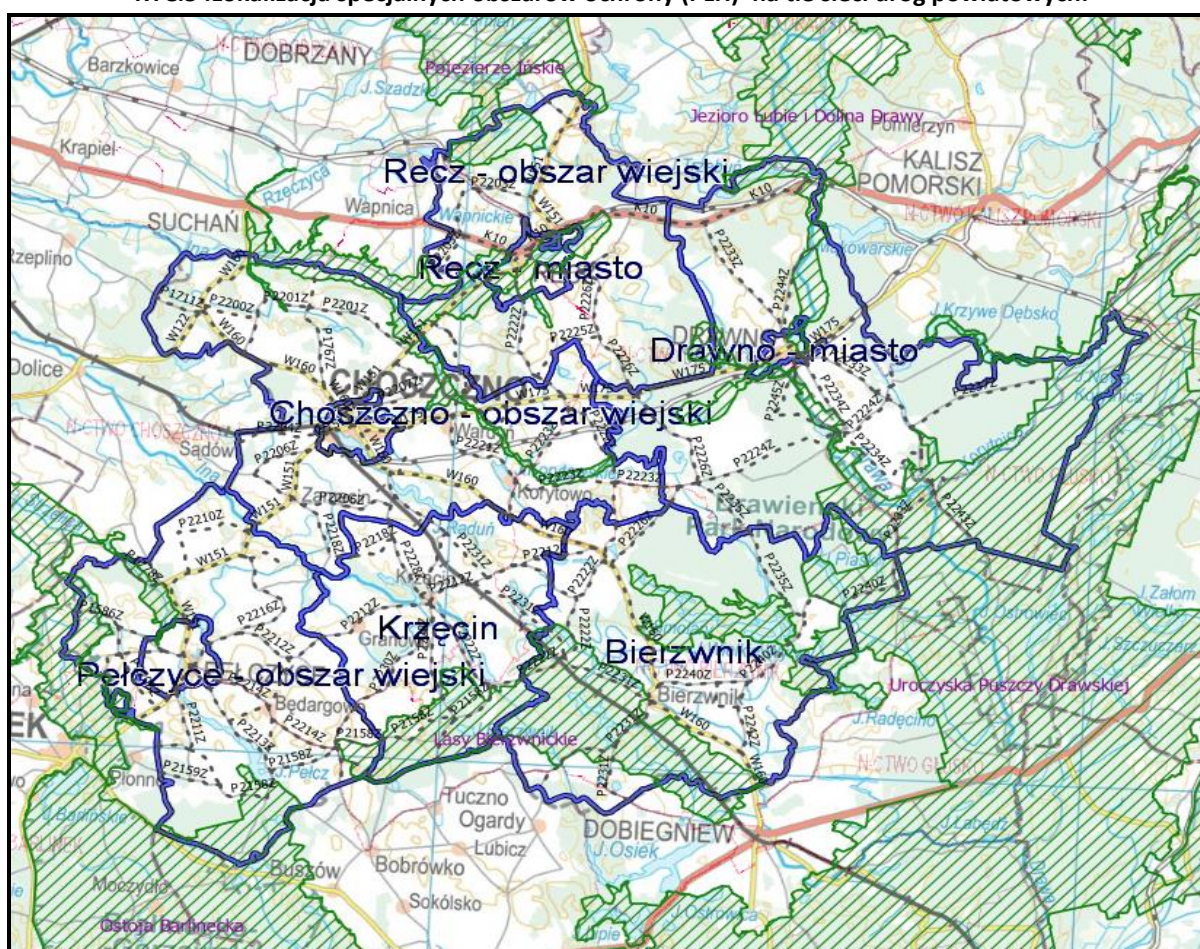
Plan zadań ochronnych: - brak, w przygotowaniu (według stanu na 31.12.2020 r.)

Nazwa sprawującego nadzór: Drawieński Park Narodowy, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Poznaniu, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie.

Zagrożenia (zgodnie z SDF): presja związana z rozwojem turystyki (np. zabudowa nie uwzględniająca potrzeb ochrony przyrody, zaśmiecanie i wandalizm, nadmierna i niekontrolowana turystyka kajakowa na rzekach). Poważny problem może stanowić zmiana stosunków wodnych, pozyskiwanie piasku i żwiru, zamiary budowy zbiorników wodnych (Mierzęcka Struga), wieloprzemysłowe hodowle trzody chlewnej (Chomętowo) oraz zanieczyszczenia wód, kłusownictwo, zwłaszcza dotyczące ryb i dużych ssaków, gospodarka leśna wymaga dostosowania do wymogów zachowania i odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych (odtworzenia wymagają zasoby rozkładającego się drewna w lasach). Problemem może być spadek poziomu wód gruntowych, zagrażający ekosystemom hydrogenicznym.

Lokalizację specjalnych obszarów ochrony (PLH) na tle sieci dróg powiatowych przedstawiono na poniższej rycinie nr 5.

RYC.5 .Lokalizacja specjalnych obszarów ochrony (PLH) na tle sieci dróg powiatowych.

Źródło: opracowanie własne

➤ **Dyrektywa ptasia**

- **Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016** dyrektywa ptasia, pow. całkowita obszaru 190.279,05 ha. Największy obszar występujący częściowo w powiecie choszczeńskim - obejmujący wszystkie gminy powiatu choszczeńskiego. Obszar obejmuje większą część dużego kompleksu leśnego na równinie sandrowej, położonej w środkowym i dolnym biegu rzeki Drawy. W lasach dominują bory sosnowe z domieszką brzozy, dębu i topoli. Zostały one znacznie przekształcone w wyniku prowadzenia

gospodarki leśnej na tym terenie przez kilkaset lat. Występuje co najmniej 38 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 14 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi. Jedną z najważniejszych ostoi puchacza oraz kilku gatunków ptaków drapieżnych w Polsce. Ważne zimowisko łąbądzia krzykliwego (do 150 ptaków). Jedną z najważniejszych w Polsce łągowisku żurawia. Stwierdzono występowanie na terenie powiatu zimorodka zwyczajnego, dzięcioła czarnego, gągoła, żurawia zwyczajnego, oraz siedliska bielika zwyczajnego, rybołowa zwyczajnego czy łąbądzia czarnego. W okresie łągowym obszar zasiedla wiele gatunków ptaków.

Plan zadań ochronnych: - brak (według stanu na 31.12.2020 r.)

Nazwa sprawującego nadzór: Drawieński Park Narodowy

Zagrożenia (zgodnie z SDF): eksploatacja surowców naturalnych, budowa kopalni odkrywkowych powodująca zmianę stosunków wodnych, zagrożenie eksploatacją położonego w pobliżu obszaru złoża węgla brunatnego, zabudowa rekreacyjna miejsc atrakcyjnych krajobrazowo jak również wyręb niektórych starodrzewi i drzew dziuplastych, sadzenie monokultur drzew, ograniczenie zrębów zupełnych, zanieczyszczenie i eutrofizacja wód, naturalna sukcesja roślinności i zalesianie obszarów, na których zaniechano użytkowania rolniczego oraz rekreacja pobytowa i kłusownictwo.

- **Puszcza Barlinecka PLB080001** dyrektywa ptasia, pow. całkowita obszaru 26.505,63 ha. W powiecie choszczeńskim znajduje się fragment tego obszaru obejmującego swoim zasięgiem część gminy Pełczyce. Obszar Natura 2000 Puszcza Barlinecka obejmuje fragment rozległego kompleksu leśnego zwanego Puszcza Gorzowską. Leży na styku trzech mezoregionów: Równiny Gorzowskiej, Pojezierza Choszczeńskiego oraz Pojezierza Dobiegniewskiego. Obszar ten charakteryzuje się dużą lesistością (ponad 90%). W jego granicach znajduje się niewiele terenów otwartych, głównie zajętych przez miejscowości i pola uprawne, ale lokalnie także przez większe kompleksy łąk. Puszcza Barlinecka bogata jest w wody. Puszcza Barlinecka charakteryzuje się stosunkowo wysokim udziałem drzewostanów liściastych, w tym starodrzewi. W północno-zachodniej części ostoi znajduje się rozległy jednolity obszar starych dąbrów o powierzchni kilkuset hektarów. Pozostała część Puszczy to głównie mozaika borów, lasów mieszanych oraz charakterystycznych dla tego obszaru buczyn. W obniżeniach terenu oraz wzdłuż cieków zachowały się olsy oraz lasy łąkowe. Takie warunki sprzyjają występowaniu ptaków znajdujących dogodne miejsca bytowania w lasach i nad wodami. Obszar puszczy zamieszkują m. in. bielik, kania ruda i czarna, orlik krzykliwy, rybołów, trzmielojad, puchacz, dzięcioł czarny i średni, muchołówka mała, żuraw, derkacz, zimorodek, błotniak stawowy, bąk, gąsiorek i jarzębatka. W okresie wiosennym powracają do swych gniazd bociany białe i czarne.

Plan zadań ochronnych: ustanowiony plan zadań ochronnych.

Nazwa sprawującego nadzór: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie oraz Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim.

Zagrożenia (zgodnie z PZO): lokalizowanie ferm nerek w granicach obszaru Natura 2000 (potencjalne) oraz w jego pobliżu (istniejące), płoszenie ptaków, w tym przez wędkarzy, pogorszenie jakości fizykochemicznych wód, niepokojenie ptaków przez użytkowników zbiorników zagospodarowanych rybacko, niewielka dostępność miejsc odpowiednich do odbycia łągu (gniazda bielika, sztuczne platformy łąkowe).

- **Ostoja Ińska PLB320008** dyrektywa ptasia, pow. całkowita obszaru 87.710,94 ha. W powiecie choszczeńskim znajduje się fragment tego obszaru obejmującego swoim zasięgiem niewielki fragment gminy Recz. Obszar typowy dla krajobrazu postglacjalnego Pojezierza Ińskiego. Rzeźba

terenu została ukształtowana podczas stadiau pomorskiego ostatniego zlodowacenia i charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem form i wysokości względnych - można tu wyróżnić trzy zasadnicze jednostki geomorfologiczne i związane z nimi typy krajobrazu: wyniesienia moreny czołowej, sandry i wysoczyznę moreny dennej. Najwyższe wzniesienie - Głowacz osiąga 180 m n.p.m. Teren odwadniany jest przez rzekę Inę i jej dopływy, jedynie jego północna część odwadniana jest przez Regę. Cechy charakterystyczne ostoi to pofalowany teren, silnie rozczłonkowane lasy, liczne bagna i małe zbiorniki wodne. Na terenie powiatu stwierdzono występowanie ptaków tj. bocian biały, żuraw zwyczajny czy zimorodek zwyczajny.

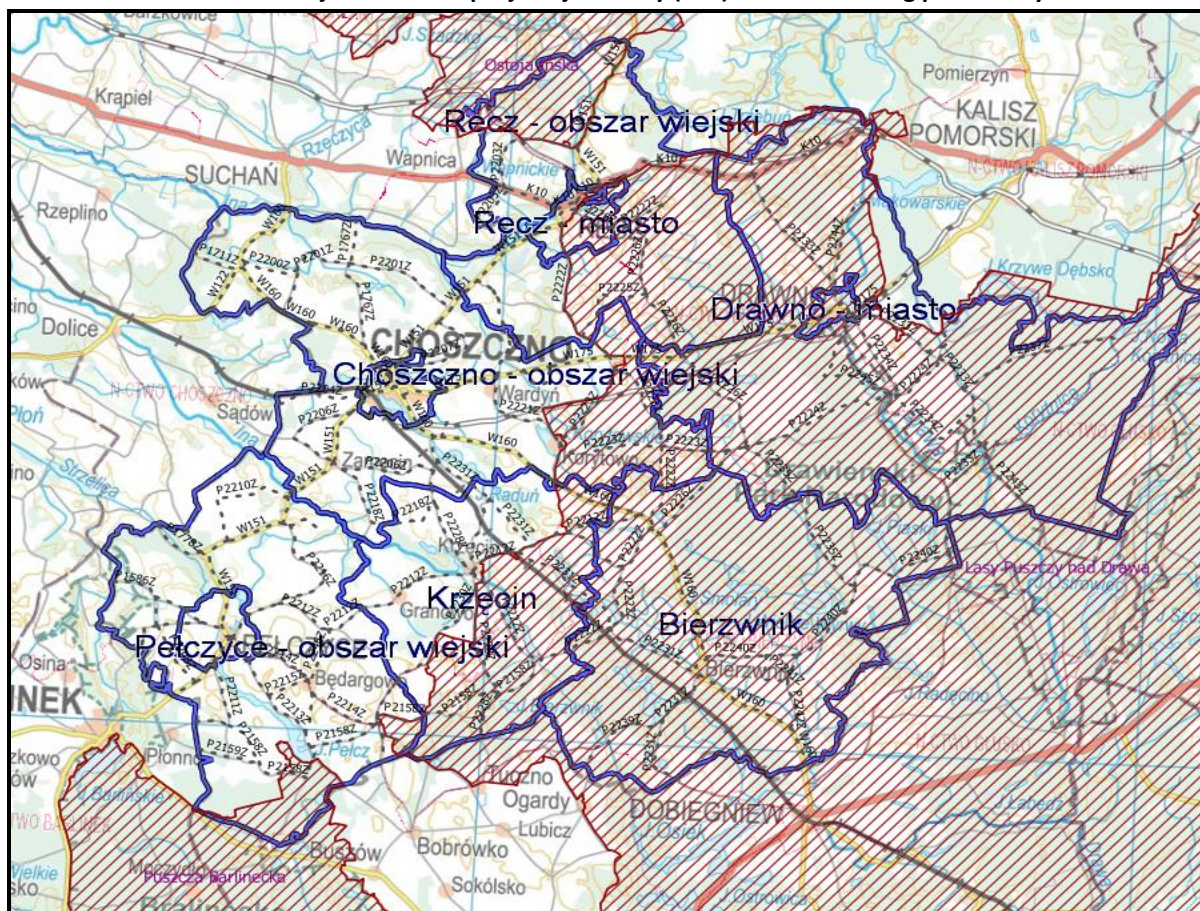
Plan zadań ochronnych: ustanowiony plan zadań ochronnych.

Nazwa sprawującego nadzór: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie

Zagrożenia (zgodnie z PZO): m.in. zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska, drapieżnictwo, napowietrzne linie elektryczne i telefoniczne powodujące kolizje.

Lokalizację obszarów specjalnej ochrony (PLB) na tle sieci dróg powiatowych przedstawiono na poniższej rycinie nr 6.

RYC.6. Lokalizacja obszarów specjalnej ochrony (PLB) na tle sieci dróg powiatowych.

Źródło: opracowanie własne

- **Obszary Chronionego Krajobrazu**

✓ **Obszar Chronionego Krajobrazu D (Choszczno-Drawno)** - teren Obszaru Chronionego Krajobrazu "D" Choszczno-Drawno jest bardzo zróżnicowany pod względem form pokrycia terenu - z dominującymi polami przeplatają się lasy sosnowe, bagienne lasy olszowe, łąki i nieużytki. Znajduje się tu również kilkanaście jezior. Obszar chroniony obejmuje południową część korytarza

ekologicznego o znaczeniu krajowym, jakim jest dolina Iny, w jego skład wchodzi także lokalne korytarze - dolina Stobnicy oraz Wardynki. Do Iny dopływa szereg bezimiennych cieków o charakterze potoków górskich. Użytkowane w większości ekstensywne łąki nadrzeczne tworzą doskonałe siedlisko dla takich gatunków jak: derkacz, bocian biały czy bąk. W granicach obiektu zlokalizowane są na stokach dolin rzecznych lasy i zadrzewienia, będące ostoją wielu gatunków oraz stanowiące osłonę wąwozów i obszarów erozyjnych z wypływami źródeł. Okolice Recza są jedną z najbardziej interesujących florystycznie okolic Pomorza Zachodniego. Cały obszar odznacza się wysokimi walorami krajobrazowymi. Wschodnia jego część obejmuje fragmenty Puszczy Drawskiej.

✓ **Obszar Chronionego Krajobrazu "Dominikowo-Niemieńsko"** - obszar w otulinie Drawieńskiego Parku Narodowego na pograniczu Równiny Drawskiej i Pojezierza Wałeckiego. Położony jest częściowo na terenie Borów Dominikowskich i w południowej części Polany Drawieńskiej pomiędzy Drawieńskim Parkiem Narodowym, Choszcznem, Drawnem i rzeką Korytnicą. Celem ochrony jest zachowanie walorów krajobrazowych, kulturowych i przyrodniczych tego terenu. Teren ten charakteryzuje się harmonicznym połączeniem rolniczego i leśnego użytkowania. Występują na tym obszarze liczne gatunki flory ciepłolubnej. Teren słynie też z doskonale zachowanych w skali regionu alei przyrodniczych.

✓ **Obszar Chronionego Krajobrazu F (Bierzwnik)** - obszar zlokalizowany na terenie Puszczy Drawskiej. Charakteryzuje się dużymi walorami krajobrazowymi, w jego skład wchodzi porośnięte lasami równiny sandrowe, poprzecinane rozległymi rynnami glacialnymi z licznymi jeziorami. Najpiękniejsza rynna glacialna obszaru ciągnie się od pasa moren czołowych w zachodniej części gminy Bierzwnik na południowo-wschodnią równinę sandrową w kierunku Drawy. Jej dno wypełnia szereg jezior, począwszy od małych zbiorników (jez. Ramki), po największe na terenie obszaru jezioro Wielkie Wyrwy. Pomiędzy jeziorami występują łąki powstałe zapewne na osuszonych zatokach jeziornych. Teren obszaru chronionego stanowi ostoję, głównie w odniesieniu do herpetofauny i zwierzyny łownej. Przez obiekt przebiega korytarz ekologiczny, wzdłuż doliny Wardynki z licznymi torfowiskami źródłkowymi i innymi torfowiskami niskimi.

✓ **Obszar Chronionego Krajobrazu C (Barlinek)** - obszar położony w granicach województwa zachodniopomorskiego, stanowi otulinę Barlinecko-Gorzowskiego Parku Krajobrazowego. Zajmuje urozmaicony teren z licznymi bezodpływowymi jeziorkami i rynnami polodowcowymi. Ekosystemy rozmieszczone są mozaikowo, z przewagą użytków rolnych. Spotykamy tu również mokradła, zbiorowiska leśne o charakterze naturalnym oraz godne zachowania stanowiska unikalnej flory i fauny. Flora roślin naczyniowych odznacza się udziałem wielu gatunków chronionych i zagrożonych, takich jak: ramienica zwyczajna, grąźel żółty, grzybienie białe, kruszczyk błotny, rosiczka okrągłolistna, pierwiosnek lekarski, kalina koralowa. Szczególnym walorem tego obszaru jest fauna związana z wodami, obejmująca zarówno bezkręgowce jak i kręgowce. Występują tutaj między innymi stanowiska lęgowych ptaków wodno-błotnych, siedliska gatunków chronionych objętych ochroną strefową.

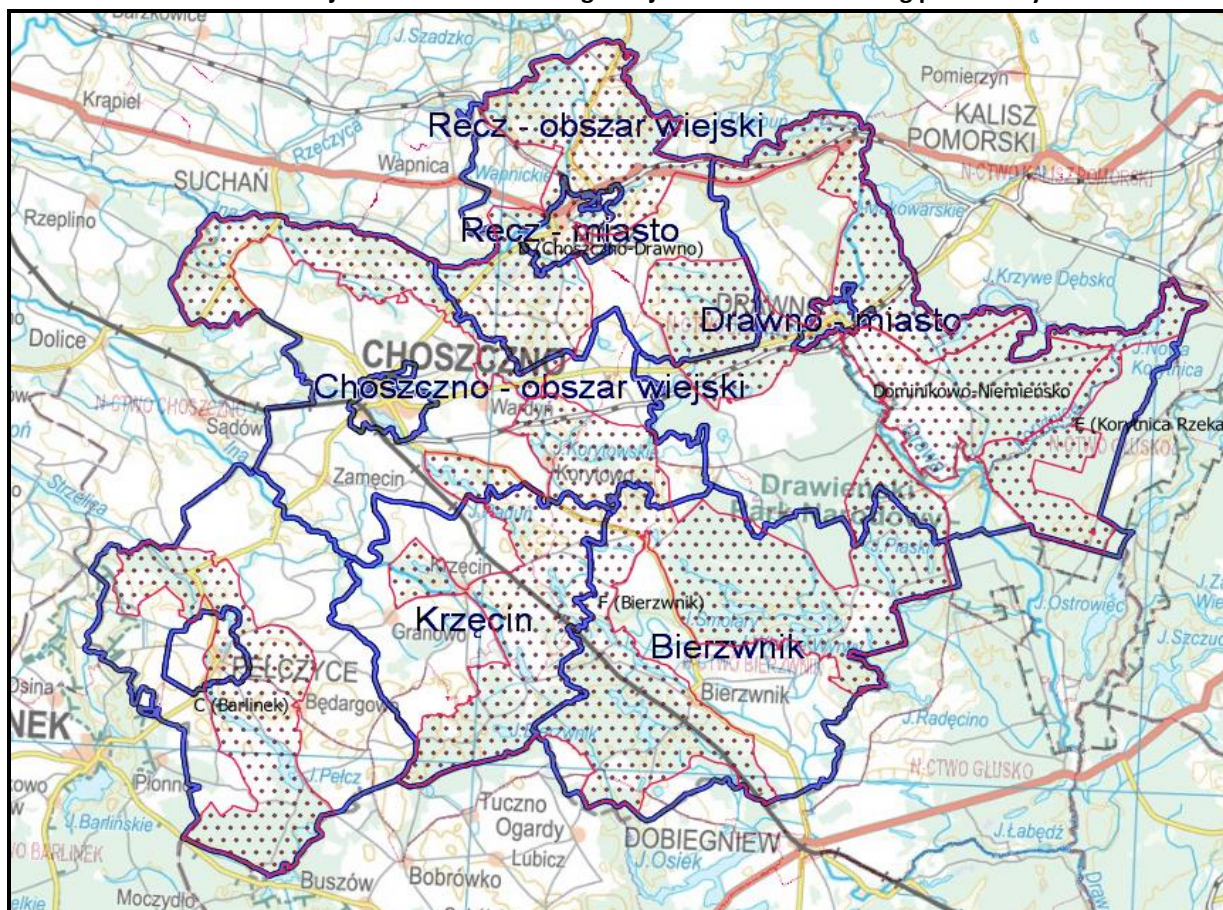
✓ **Obszar Chronionego Krajobrazu Korytnica Rzeka** - obszar położony jest w otulinie Drawieńskiego Parku Narodowego. Tworzy go malownicza dolina rzeki Korytnicy, która płynie wśród sosnowych starodrzewi. Flora roślin naczyniowych odznacza się udziałem wielu gatunków chronionych i zagrożonych, takich jak: mchy torfowce, grąźel żółty, grzybienie białe, bagno zwyczajne, turzycza piaskowa, konwalia majowa, paprotka zwyczajna, wełnianka wąskolistna, rosiczka okrągłolistna. Szczególnym walorem tego obszaru jest fauna związana z wodami, obejmująca zarówno

bezkęgowce jak i kęgowce. Występują tutaj między innymi stanowiska lęgowych ptaków wodno-błotnych i siedliska ptaków chronionych objętych ochroną strefową.

Lokalizację obszarów chronionego krajobrazu na tle sieci dróg powiatowych przedstawiono na poniższej rycinie nr 7.

RYC. 7. Lokalizacja obszarów chronionego krajobrazu na tle sieci dróg powiatowych.

Źródło: opracowanie własne

- **Rezerваты przyrody**

✓ **Łasko** - o powierzchni 16,98 ha, położony w gminie Bierzwnik. Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie walorów biocenotycznych i krajobrazowych wyspy z cennymi fitocenozami, w tym kwaśną buczyną niżową oraz siedliskami awifauny.

Plan zadań ochronnych: ustanowiony plan zadań ochronnych.

Nazwa sprawującego nadzór: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie

Zidentyfikowane zagrożenia zewnętrzne i wewnętrzne (zgodnie z PZO): antropopresja (w następstwie swobodnego przejścia groblą, odsłoniętą na skutek obniżonego poziomu wody w jeziorze Wyrwy Wielkie) związana z niekontrolowaną penetracją rezerwatu, wydeptywaniem roślinności, płoszeniem zwierząt i zaśmiecaniem obiektu (zagrożenie istniejące), zanieczyszczenie wód jeziora w wyniku lokalizacji w sąsiedztwie rezerwatu pól biwakowych z nie rozwiązany problemem utylizacji ścieków (zanieczyszczenie jeziora Wielkie Wyrwy) skutkujące przeżyźnieniem

siedlisk rezerwatu w strefie brzegowej (zagrożenie istniejące), ubożenie bazy pokarmowej ptaków gnieźdzących się w rezerwacie w skutek zmniejszenia realizowanych zarybień w jeziorze Wielkie Wyrwy (Przytoczno) i okolicznych akwenach (zagrożenie istniejące).

✓ **Wyspa na Jeziorze Bierzwnik** - o powierzchni 1,1 ha, położony w gminie Bierzwnik. Celem ochrony jest zachowanie zróżnicowania biologicznego i swoistego składu flory i fauny dla brzegów wyspy na jeziorze skąpożywnym, oraz wykształconego na wyspie ekosystemu leśnego, w tym kłoci wiechowatej, starodrzewu i gniazdujących na wyspie ptaków drapieżnych oraz innych rzadko spotykanych roślin, grzybów i zwierząt.

Plan zadań ochronnych: ustanowiony plan zadań ochronnych.

Nazwa sprawującego nadzór: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie

Zidentyfikowane zagrożenia zewnętrzne i wewnętrzne (zgodnie z PZO): zanieczyszczanie wód jeziora, przebywanie ludzi w rezerwacie - wydeptywanie i zrywanie roślin oraz grzybów, zaśmiecanie, palenie ognisk, wycinanie drzew, płoszenie zwierząt, ocienianie stanowiska rzadko spotykanych roślin światłolubnych przez drzewa w związku z naturalną zmianą składu drzewostanu ze świetlistego dębowo-sosnowego na cienisty bukowy, niewielka ilość martwego drewna spowodowana dawnym gospodarczym wykorzystaniem drzewostanu oraz wypalaniem drewna w ogniskach, niewielka powierzchnia drzewostanu (starodrzewu) w rezerwacie ograniczająca możliwości budowy gniazd przez duże ptaki drapieżne i gnieźdzenia się innych zagrożonych gatunków ptaków.

✓ **Źródliko Skrzypowe** - o powierzchni 1,1435 ha, położony w gminie Bierzwnik. Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie stanowiska skrzypu olbrzymiego *Equisetum maximum*.

Plan zadań ochronnych: ustanowiony plan zadań ochronnych.

Nazwa sprawującego nadzór: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie

Zidentyfikowane zagrożenia zewnętrzne i wewnętrzne (zgodnie z PZO): zmniejszanie kondycji skrzypu olbrzymiego *Equisetum telmateia* oraz jego arealu przez: 1) zacienienie spowodowane nadmiernym zwarcie koron drzew oraz nadmiernym rozwojem podszytu; 2) pojawianie się gatunków niepożądanych zacieniających skrzyp (głównie malin i jeżyn *Rubus* sp.) na skutek cięć prześwieblających w przylegających do rezerwatu wydzieleniach leśnych 424j, m 12 (zagrożenie istniejące), Zgryzanie nadmiernej ilości drzew przez bobry (*Castor fiber*), w tym starodrzewi i wkraczanie na to miejsce niecierpka drobnokwiatowego *Impatiens parviflora* (zagrożenie istniejące), penetracja rezerwatu - wydeptywanie, niszczenie i zaśmiecanie chronionych fitocenoz (zagrożenie istniejące), pogorszenie stanu jakości fizykochemicznych wód rzeki Koczynki i pośrednio przeżyźnienie siedlisk rezerwatu (zagrożenie istniejące, nasilenie zjawiska (zagrożenie potencjalne), nadmierne przesuszenie siedliska i degeneracyjne przekształcenia zbiorowisk na skutek obniżenia wód gruntowych wynikającego ze zmiany stosunków wodnych w zlewni rzeki Koczynki, tj. zmniejszenie dopływu wody na terenie zlewni (zagrożenie potencjalne).

✓ **Grądowe Zbocze** - o powierzchni 33,22 ha, położony w gminie Recz. Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie ekosystemu żyznego lasu liściastego oraz kompleksów źródlikowych wraz z procesami ich naturalnej dynamiki oraz związaną z nimi cenną florą i fauną.

Plan zadań ochronnych: ustanowiony plan zadań ochronnych.

Nazwa sprawującego nadzór: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie

Zidentyfikowane zagrożenia zewnętrzne i wewnętrzne (zgodnie z PZO): obecność oraz ekspansja gatunków obcych siedliskowo, tj. świerka (*Picea abies*), robinii akacjowej (*Robinia pseudoacacia*), klonu jesionolistnego (*Acer negundo*), brzozy (*Betula pendula*) na siedlisku gradu subatlantyckiego Stellario-Carpinetum (zagrożenie istniejące), zanikanie rzadkich i chronionych gatunków roślin na skutek sukcesji (zagrożenie istniejące), istnienie napowietrznej linii elektroenergetycznej 15 kV (L-312 kierunek Węgorzyno), co wiąże się z koniecznością regularnego wycinania podrostu drzew, ekspansją roślinności porębowej (zagrożenie istniejące) oraz niebezpieczeństwem kolizji dla ornitofauny (zagrożenie istniejące), presja turystyczno-rekreacyjna związana z zaśmiecaniem rezerwatu, zanieczyszczeniem poboczy dróg (dzikie wysypiska) oraz niszczeniem cennych gatunków flory, fauny i grzybów (zagrożenie istniejące), kradzież drewna, kłusownictwo, zbiór owoców runa leśnego, przybijanie tabliczek do drzew (zagrożenie istniejące), dzikie wyrobiska złóż mineralnych i pobór wód powierzchniowych i podziemnych z terenu rezerwatu (wykopywanie rowów odprowadzających wodę z rezerwatu) (zagrożenie istniejące), bariery ekologiczne w postaci drogi krajowej nr 10 i linii kolejowej uniemożliwiający swobodny transfer genów roślinnych i zwierzęcych pomiędzy rezerwatem a gruntami leśnymi i zadrzewionymi w obrębach ewidencyjnych Wielgoszcz, Suliborek, Rybaki i Słutowo w gminie Recz (zagrożenie istniejące), ruch pojazdów samochodowych oraz ciągników rolniczych po wyznaczonym szlaku (zagrożenie istniejące), zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych oraz zmiana stosunków wodnych wód gruntowych w otoczeniu rezerwatu, w tym zrzut wód ze stawów rybnych użytkujących priorytetowe siedlisko przyrodnicze 7220 źródła wapienne (zagrożenie potencjalne).

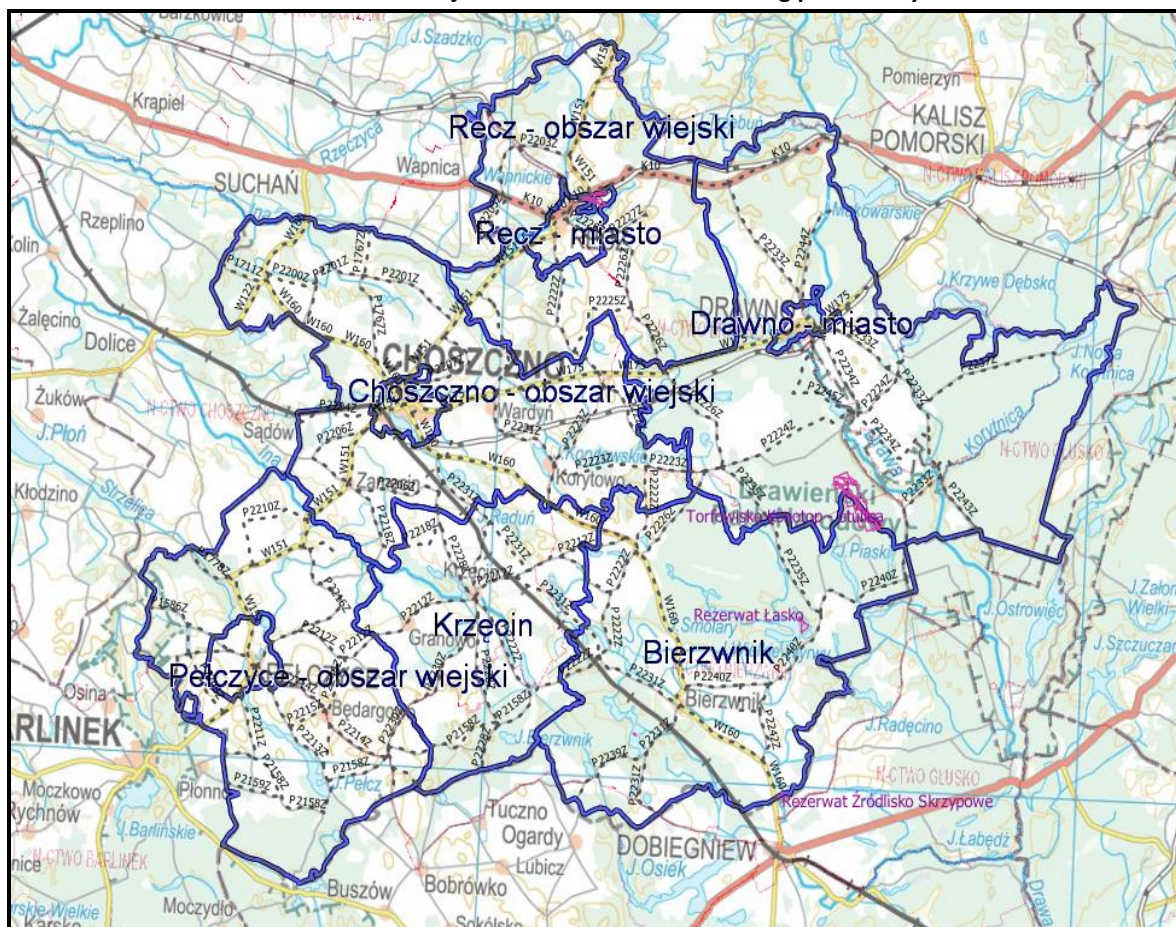
✓ **Torfowisko Konotop** - o łącznej powierzchni 66,06 ha, położony w gminach Drawno i Bierzwnik. Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie torfowiska pojeziernego wypełniającego rynną wypłacającą się jeziora Konotop wraz z licznymi chronionymi i rzadkimi gatunkami roślin oraz zwierząt.

Plan zadań ochronnych: brak ustanowionego planu zadań ochronnych.

Nazwa sprawującego nadzór: Regionalny Konserwator Przyrody w Szczecinie

Lokalizację rezerwatów na tle sieci dróg powiatowych przedstawiono na poniższej rycinie nr 8.

RYC. 8. Lokalizacja rezerwatów na tle sieci dróg powiatowych

Źródło: opracowanie własne

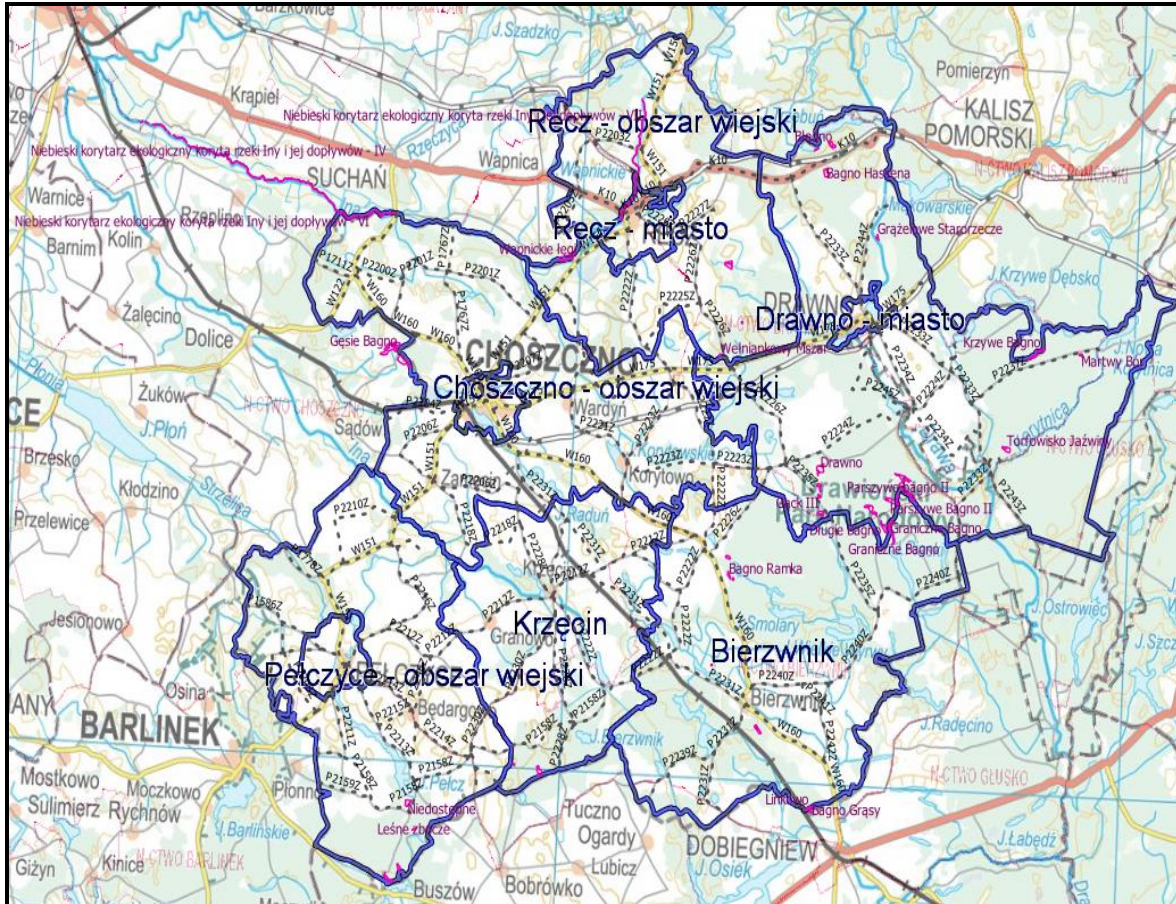
- **Użytki ekologiczne**

Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej - naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania. Na terenie powiatu choszczeńskiego występuje obecnie **40** form ochrony przyrody określonych mianem użytku ekologicznego. W 2021 r. ustanowiono po wielu latach (od 2008 r.) nowy użytek pn. „Łąka Pełnikowa w Świąciechowie” - celem ochrony użytku ekologicznego jest zachowanie ekosystemu łąkowego, stanowiącego siedlisko pełnika europejskiego.

Lokalizację użytków ekologicznych na tle sieci dróg powiatowych przedstawiono na poniższej rycinie nr 9.

RYC. 9. Lokalizacja użytków ekologicznych na tle sieci dróg powiatowych

Źródło: opracowanie własne

- **Pomniki przyrody**

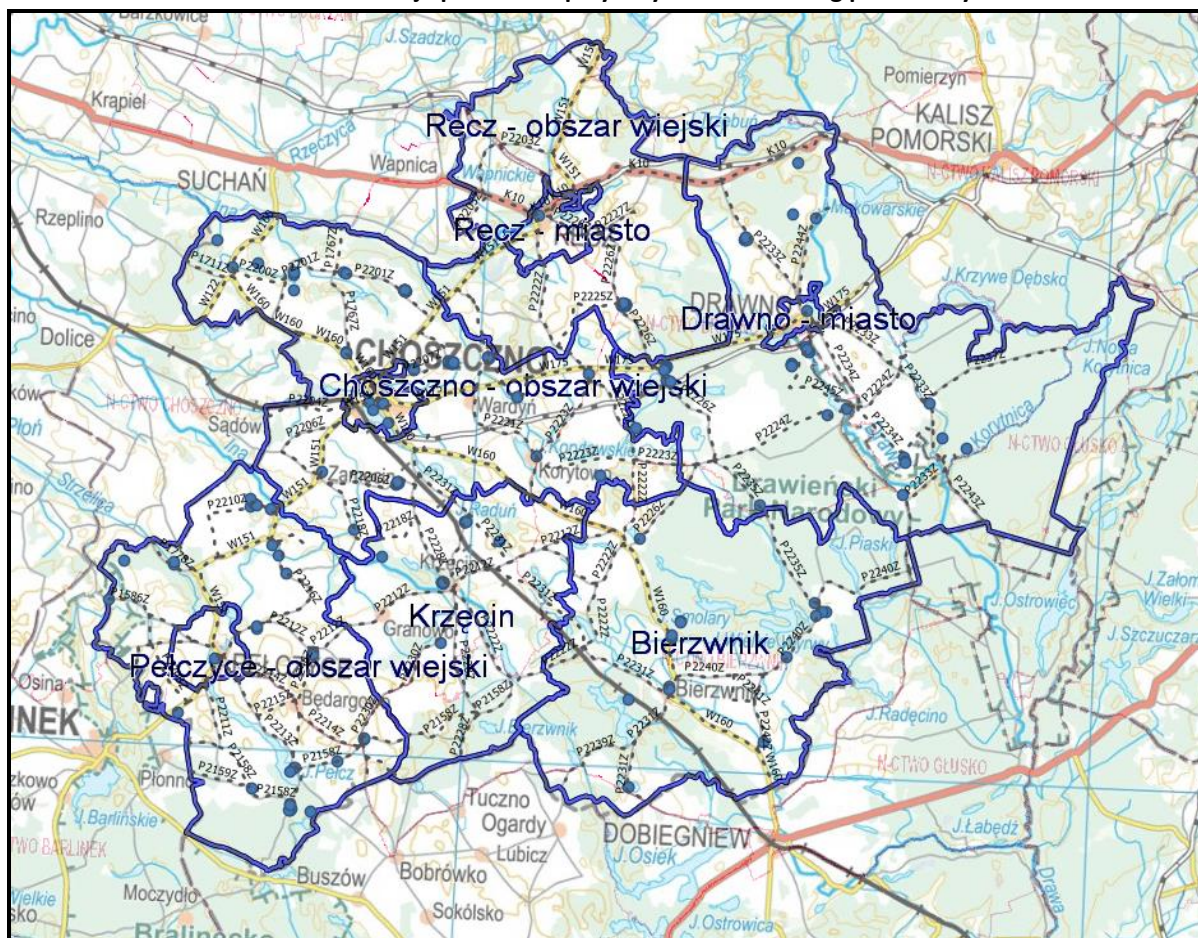
Zgodnie z art. 114 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody rejestr pomników przyrody prowadzi Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska.

Na obszarze powiatu choszczeńskiego (według danych GUS) znajduje się 140 pomników przyrody, w następującym rozłożeniu na gminy powiatu (stan na 28.06.2021 r.): Gmina Bierzwnik - 17, Gmina Choszczno - 48, Gmina Drawno - 27, Gmina Krzęcin - 13, Gmina Pełczyce - 29, Gmina Recz - 6.

Lokalizację pomników przyrody na tle sieci dróg powiatowych przedstawiono na poniższej rycinie nr 10.

RYC.10. Lokalizacja pomników przyrody na tle sieci dróg powiatowych

Źródło: opracowanie własne

• Ochrona gatunkowa

Ochrona gatunkowa ma na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu dziko występujących roślin, grzybów i zwierząt oraz ich siedlisk, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej. Ochrona ta dotyczy gatunków rzadko występujących, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem, oraz objętych ochroną na podstawie umów międzynarodowych. Wśród gatunków objętych ochroną gatunkową występujących na terenie powiatu można wyróżnić: rośliny - czosnek niedźwiedzi, arcydzięgiel litwor, orlik pospolity, podejźrzon księżycowy, storczyk plamisty, zwierząt – czerwończyk nieparek, szczeżuja wielka, minóg rzeczny i strumieniowy, kumak nizinny, traszka grzebieniasta, żółw błotny oraz liczne gatunki ptaków, grzyby - włostka brązowa, płucnica, chrobotek reniferowy, purchawica olbrzymia, czy szmaciak gałęzisty. Ustanowiono również na terenie powiatu strefy ochronne dla ptaków.

Lokalizację występowania gatunków objętych ochroną na tle sieci dróg powiatowych przedstawiono w [załączniku nr 2](#) do niniejszej prognozy.

• Lasy

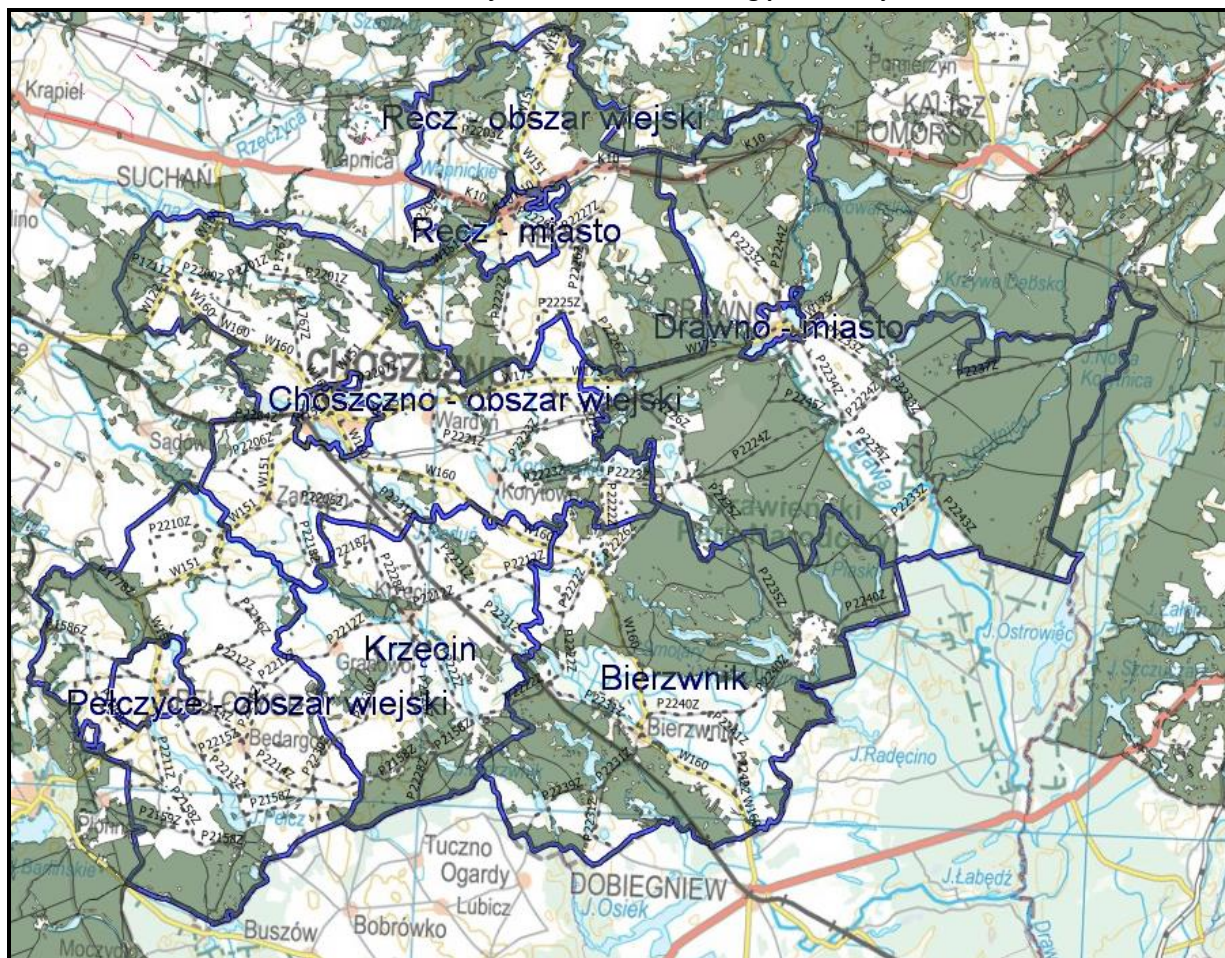
Powierzchnia lasów ogółem w powiecie choszczeńskim wynosi 51.080,94 ha, co stanowi 38,51% powierzchni powiatu, w tym lasy niestanowiące własności Skarbu Państwa (prywatne w nadzorze starosty) o powierzchni 875,6937 ha (stan na 01.01.2021 r.). Lasy państwowe gospodarowane są przez PGL LP. Powiat choszczeński zajmuje swoją powierzchnią grunty administrowane przez

8 nadleśnictw. Wśród zagrożeń w lasach najczęściej wskazywano: oddziaływanie szkodników oraz pożary. Na poniższej rycinie wskazano położenie lasów (wszystkich własności) na tle powiatu choszczeńskiego.

Lokalizację lasów na tle sieci dróg powiatowych przedstawiono na poniższej rycinie nr 11.

RYC.11. Lokalizacja lasów na tle sieci dróg powiatowych.

Źródło: opracowanie własne

Zalesianie okazuje się bardzo dobrą alternatywą na przywrócenie wartości użytkowych i przyrodniczych terenom niewykorzystanym rolniczo (często nieużytkom), jak również terenom zniszczonym. Zalesienie stosuje się także do gruntów rolnych o niskiej przydatności dla rolnictwa i podatnych na degradację (erozję, wyjąłwienie, przenikanie zanieczyszczeń do wód). Starosta prowadzi nadzór nad lasami niepaństwowymi, corocznie zleca też wykonanie inwentaryzacji stanu lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa.

2.2. OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Odstąpienie od realizacji Planu jest tzw. wariantem „0”. Celem projektowanego Planu jest określenie celów i zadań niezbędnych dla rozwoju dróg powiatowych, zmierzających do poprawy

bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz poniesienia standardów technicznych dróg powiatowych i ich parametrów użytkowych.

Przebudowa dróg powiatowych może obejmować m.in.: zmianę istniejącej nawierzchni, wykonanie nowej nawierzchni, wykonanie poboczy, chodników, odwodnienia, oświetlenia, kanałów technologicznych do infrastruktury sieciowej, przepustów, obiektów mostowych, poszerzenie jezdni, wykonanie infrastruktury towarzyszącej tj. przystanki, zatoki, zjazdy itp. Ponadto drogi mogą wymagać również remontu polegającego na odtworzeniu stanu pierwotnego, w tym remontu istniejących ciągów pieszych, zjazdów czy zatok. Dodatkowo w pasie drogi powiatowej mogą zostać wybudowane ścieżki rowerowe.

Coraz większe wymagania użytkowników dróg pod względem jakości i bezpieczeństwa ruchu drogowego powodują konieczność wypracowania modelu modernizacji istniejących dróg na obszarze powiatu. Ogólny stan dróg jest niezadawalający, dodatkowo pogłębiony przez brak środków na ich utrzymanie, modernizację i rozbudowę, co może stanowić barierę rozwoju powiatu choszczeńskiego.

Brak realizacji Planu może również przyczynić się do potencjalnych zmian środowiska tj.:

- wzrost emisji gazów i pyłów do powietrza, wynikający z braku „dobrej” infrastruktury drogowej przy rosnącej liczbie użytkowników pojazdów osobowych,
- wzrost poziomu hałasu i wibracji w pobliżu dróg, wynikający ze zwiększonego ruchu pojazdów po drogach o złej nawierzchni,
- przyspieszona degradacja korpusu drogi oraz negatywnie wpływa na stan przyległych gruntów do dróg powiatowych z powodu braku systemu odbioru wód opadowych.

Ponadto z uwagi na pogłębiające się zmiany klimatyczne coraz częściej dochodzi do zalewania dróg, co spowodowane jest niedostatecznie sprawną kanalizacją deszczową bądź odwodnieniem drogi. Jak wskazano powyżej w ramach przebudowy dróg przebudowywane mogą być przepusty, obiekty mostowe czy wykonywane odwodnienie. Realizacja tych zadań umożliwia prawidłowe odprowadzanie wody z terenów drogi.

Realizacja Planu spowoduje w dłuższej perspektywie poprawę płynności ruchu, warunków akustycznych oraz zmniejszenie ilości zanieczyszczeń emitowanych do środowiska, co wpłynie również pozytywnie na środowisko.

Wobec powyższego rezygnacja z wdrożenia analizowanego projektu Planu byłaby społecznie szkodliwa.

2.3. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY

Z punktu widzenia realizacji projektowanego Planu, do istotnych problemów środowiska na terenie powiatu choszczeńskiego (jak w większości miejsc w Polsce) można zaliczyć m.in.:

- emisję gazów i pyłów do powietrza, pochodzącą z coraz to większej liczby pojazdów na drogach. Problem ten wzrasta głównie latem w suche i upalne dni oraz przy dużej ilości ciężkich pojazdów głównie rolniczych poruszających się po drogach;

- emisję hałasu komunikacyjnego i wibracji, szczególnie na terenach miast;
- brak odwodnienia dróg bądź konieczność modernizacji istniejącego odwodnienia. Problem zalewania dróg wzrasta głównie podczas gwałtownych, ulewnych deszczy.

Problemy te dotyczą zarówno terenów w miastach jak i terenów leżących poza terenami zurbanizowanymi, w tym na terenach cennych przyrodniczo. W analizowanym Planie nie zaplanowano żadnych działań inwestycyjnych związanych z budową nowych dróg, które powodowałyby zajmowanie dodatkowych terenów, w tym objętych formami ochrony przyrody. Transport publiczny będzie odbywał się po istniejących drogach, dzięki czemu nie będzie konieczności zajmowania nowych terenów, czy fragmentaryzacji siedlisk. W analizowanym Planie określono ogólny zakres prac, które będą zmierzały do polepszenia infrastruktury drogowej w celu zminimalizowania oddziaływania transportu drogowego na środowisko, w tym na obszary cenne przyrodniczo.

2.4. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Cele i zadania dotyczące ochrony środowiska, wskazujące z reguły na konieczność zmniejszenia presji na środowisko, zawarte są w szeregu krajowych i regionalnych dokumentach strategicznych.

W poniższej tabeli nr 19 przedstawiono cele środowiskowe ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu projektowanego dokumentu, oraz sposoby w jakich te cele zostały uwzględnione w niniejszym Planie.

TABELA 19. Cele ochrony środowiska oraz sposoby ich uwzględnienia w projekcie „Planu rozwoju sieci dróg powiatowych w Powiecie Choszczeńskim na lata 2021-2025”

Cele ochrony środowiska zwarte w dokumentach wyższego szczebla.	Sposoby uwzględnienia celów środowiskowych projektowanego Planu rozwoju sieci dróg powiatowych
KONCEPCJA PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU 2030	
Celem strategicznym jest „Efektywne wykorzystywanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w długim okresie”. Jedynym z celów jest poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej.	Cele Planu wpisują się koncepcje zmierzającą do poprawy dostępności polskich miast i regionów.
DŁUGOOKRESOWA STRATEGIA ROZWOJU KRAJU POLSKA 2030. TRZECIA FALA NOWOCZESNOŚCI	
Celem kluczowym jest poprawa jakości życia Polaków. Będzie to możliwe dzięki podjęciu działań w trzech obszarach strategicznych: <ul style="list-style-type: none"> • konkurencyjności i innowacyjności (modernizacji), • równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski (dyfuzji), • efektywności i sprawności państwa. 	Cele Planu wpisują się koncepcje zmierzającą do poprawy życia mieszkańców powiatu poprzez poprawę dostępności transportowej.

Cele ochrony środowiska zawarte w dokumentach wyższego szczebla.	Sposoby uwzględnienia celów środowiskowych projektowanego Planu rozwoju sieci dróg powiatowych
KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2030: ROZWÓJ SPOŁECZNIE WRAŻLIWY I TERYTORIALNIE ZRÓWNOWAŻONY (KSRR 2030)	
Polityka regionalna służyć ma rozwojowi poszczególnych regionów.	Cele Planu wpisują się koncepcje zmierzającą do rozwoju regionu.
STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU TRANSPORTU DO 2030 R.	
Stanowi podstawowy dokument planistyczny w zakresie rozwoju sektora transportu	Cele Planu wpisują się w cele strategii związane z poprawą bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego.
POLITYKA EKOLOGICZNA PAŃSTWA 2030 - STRATEGIA ROZWOJU W OBSZARZE ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ	
Cele dotyczą poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, m.in. zmniejszenie źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza, hałasu.	Uwzględniono m.in. przebudowy, remonty dróg w celu ograniczenie emisji do hałasu oraz emisji do powietrza.
STRATEGICZNY PLAN ADAPTACJI DLA SEKTORÓW I OBSZARÓW WRAŻLIWYCH NA ZMIANY KLIMATU DO ROKU 2020 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 20306 - SPA2020	
Cele dotyczą szeroko rozumianej adaptacja do zmian klimatu.	W projekcie dokumentu ujęto zadania zmierzające do ochrony przed zmianami klimatu ujęte w kilku obszarach interwencji.

Analiza przedstawiona w powyższej tabeli wykazuje, że cele określone w projektowanym „Planie rozwoju sieci dróg powiatowych w Powiecie Choszczeńskim na lata 2021-2025” wpisują się w cele dokumentów strategicznych wyższego szczebla, w tym w cele ochrony środowiska zawarte w innych dokumentach strategicznych. Projekt Planu będzie miał wpływ na realizację działań zawartych w ww. dokumentach w części dotyczącej wpływu na stan środowiska, w szczególności na stan atmosfery i klimat akustyczny.

2.5. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA (W TYM NA OBSZARY NATURA 2000)

Głównym zadaniem infrastruktury drogowej jest zapewnienie rozwoju nowoczesnego i efektywnego systemu transportowego, który umożliwi intensyfikację działalności gospodarczej oraz w powiązaniu z drogami pozostałych kategorii służyć będzie zapewnieniu odpowiedniej dostępności zewnętrznej i wewnętrznej powiatu. Stąd wynika konieczność dostosowania istniejącej sieci dróg powiatowych do parametrów technicznych i użytkowych wynikających z uregulowań prawnych w tym zakresie tj. Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz. U. z 2016 poz. 124 ze zm.)

CEL GŁÓWNY

Poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i zwiększenie dostępności transportowej poprzez tworzenie spójnej, zrównoważonej i przyjaznej mieszkańcom sieci dróg powiatowych.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego na drogach powiatowych ze szczególnym uwzględnieniem niechronionych użytkowników dróg,
- podniesienie standardów technicznych dróg powiatowych, a co za tym idzie ich parametrów technicznych poprzez: przebudowę, remont lub zmianę nawierzchni dróg,
- zwiększenie płynności ruchu,
- efektywne wykorzystywanie środków finansowych na realizację inwestycji drogowych.

Ważnym elementem związanym z inwestycją jest uporządkowanie spraw techniczno-technologicznych tak, by użytkownicy nie byli zaskakiwani zmianami standardu dróg, nietypowymi rozwiązaniami z zakresu oznakowania czy inżynierii ruchu. Problemem jest opracowanie takich standardów i norm, aby nie zostały one tylko w sferze planów, ale żeby możliwa była ich realizacja. Lepiej poprawiać stopniowo stan dróg i ulic poprzez nieco niższe standardy na początku, niż doprowadzić do poważnego zróżnicowania ich, jakości z powodu niemożliwości ich egzekwowania np. braku funduszy albo braku odpowiedniego wykonawstwa. Dlatego poza zadaniami określonymi w programie należy prowadzić bieżące prace remontowe takie jak remonty cząstkowe nawierzchni, profilowania, uzupełnienie wyrw i przełomów.

Zadania inwestycyjne i nieinwestycyjne na drogach powiatowych to:

1. Przebudowa dróg powiatowych obejmująca m.in.: zmianę istniejącej nawierzchni, wykonanie nowej nawierzchni, wykonanie poboczy, chodników, odwodnienia, oświetlenia, kanałów technologicznych do infrastruktury sieciowej, przepustów, poszerzenie jezdni, wykonanie infrastruktury towarzyszącej tj. przystanki, zatoki, zjazdy.
2. Remont dróg - polegający na odtworzeniu istniejącej drogi.
3. Budowa ścieżek rowerowych.
4. Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez m.in. oznakowanie poziome i pionowe, ustawianie barierek ochronnych, montaż progów zwalniających, budowę peronów na przystankach, montaż lusterek drogowych.
5. Regulacja stanów prawnych dróg.

W ramach planowanych do realizacji zadań inwestycyjnych na drogach powiatowych zaproponowane zostaną inwestycje zgodne z polityką rozwoju sieci drogowej, wynikającą z dokumentów strategicznych, a także dokumentów programowych - dotyczących programów, z których będzie możliwe pozyskanie środków na ich realizację. Inwestycje te służyć będą zrównoważonemu rozwojowi powiatu jak i poprawie jego spójności terytorialnej.

Wybór planowanej inwestycji drogowej będzie uwzględniać znaczenie strategiczne drogi dla rozwoju powiatu oraz posiadane możliwości finansowania zewnętrznego. Stan dróg i elementów drogowych jest zróżnicowany. Na terenie powiatu choszczeńskiego według stanu na październik 2021 r. znajdują się:

- 6 dróg kategorii A - o stanie dobrym - nawierzchnie nowe, odwodnione i eksploatowane, dopuszczone występowanie sporadycznie uszkodzeń, nawierzchnie nie wymagające remontów;

- 7 dróg kategorii B - o stanie zadawalającym - nawierzchnie nowe, odwodnione i eksploatowane, dopuszczone występowanie sporadycznie uszkodzeń, nawierzchnie nie wymagające remontów;
- 25 dróg kategorii C - o stanie niezadawalającym - nawierzchnie ze znaczącymi uszkodzeniami, wymagane zaplanowanie remontu;
- 18 dróg kategorii D - o stanie złym - nawierzchnie z licznymi i rozległymi uszkodzeniami, wymagane natychmiastowy remont lub przebudowa.

Sieć dróg powiatowych na terenie powiatu choszczeńskiego, na prawie całej długości, nie odpowiada wysokim parametrom technicznym dróg powiatowych, wynikającym z ww. rozporządzenia *w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie*. Stan techniczny dróg powiatowych jest bardzo zróżnicowany ze względu na występujące rodzaje nawierzchni. Większość dróg posiada nawierzchnie bitumiczne, jednakże zostały one wybudowane na przełomie lat 1960/70 i posiadają szerokość jezdni od 3,5 do 4,0 m, które wymagają gruntownej modernizacji. Większość dróg mimo posiadania nawierzchni twardych nie posiada systemu odbioru wód opadowych, skutkuje to przyspieszoną degradacją korpusu drogi oraz negatywnie wpływa na stan przyległych gruntów do dróg powiatowych

Ponadto występuje: 18 mostów i 1 wiadukt, z czego 21,05 % wymaga prac remontowych lub pilnej przebudowy (4 sztuki) oraz 14 przepustów, z których 6 posiada uszkodzenia, których nienaprawienie spowoduje skrócenie okresu bezpiecznej eksploatacji.

Głównym celem niniejszej prognozy jest określenie możliwych skutków i oddziaływań na środowisko jakie mogą wystąpić w wyniku realizacji Planu. Prognoza oddziaływania na środowisko opracowywana dla dokumentów strategicznych z założenia nie jest dokumentacją szczegółową. Prognoza ta w sposób ogólny określa korzyści i możliwe zagrożenia wynikające z realizacji analizowanego dokumentu. Z uwagi na to, że część z celów szczegółowych wskazanych powyżej stanowi typowe działania nieinwestycyjne, które nie będą oddziaływały na środowisko pominięto je przy określaniu rodzaju oddziaływania. Dotyczy to: efektywnego wykorzystywania środków finansowych na realizację inwestycji drogowych, regulacji stanów prawnych dróg oraz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego m.in. poprzez oznakowanie poziome i pionowe, ustawienie barierek ochronnych, montaż progów zwalniających, budowę peronów na przystankach (niezwiązanych z przebudową), montaż luster drogowych.

W poniższej tabeli nr 20 przedstawiono przewidywany wpływ celów inwestycyjnych na poszczególne elementy środowiska.

TABELA 20. Wpływ zadań inwestycyjnych zaplanowanych do realizacji w ramach Planu na poszczególne elementy środowiska

ZADANIA WYTYCZONE DO REALIZACJI W RAMACH POŚ	PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE NA POSZCZEGÓLNE ELEMENTY ŚRODOWISKA											
	Powietrze	Klimat akustyczny	Powierzchnia ziemi i krajobraz	Zasoby naturalne	Różnorodność biologiczna	Zwierzęta	Rośliny	Formy ochrony przyrody	Wody	Ludzie	Dobra materialne	Zabytki
Przebudowa dróg powiatowych obejmująca m.in.: zmianę nawierzchni istniejącej, wykonanie nowej nawierzchni, wykonanie poboczy, chodników, odwodnienia, oświetlenia, kanałów technologicznych do infrastruktury sieciowej, przepustów, poszerzenie jezdni, wykonanie infrastruktury towarzyszącej tj. przystanki, zatoki, zjazdu.	+*	+*	+/-	●*	-*	-*	-*	-*	●*	+*	+	●
Remont dróg – polegający na odtworzeniu istniejącej drogi	+*	+*	+/-	●*	-*	-*	-*	-*	●*	+*	+	●
Budowa ścieżek rowerowych	+*	+*	+/-	●*	-*	-*	-*	-*	●*	+*	+	●

Objaśnienia:

- - brak zauważalnego oddziaływania;
- +/- - realizacja może spowodować zarówno pozytywny jak i negatywny wpływ;
- negatywny wpływ
- + - pozytywny wpływ
- * - okresowe oddziaływanie

Określenie zmian w środowisku na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem w odniesieniu do zadań zaplanowanych w Planie jest trudne. Wśród opisanych w powyższej tabeli zadań inwestycyjnych zmierzających do poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego na drogach powiatowych oraz podniesienie standardów technicznych dróg powiatowych znajdują się inwestycje, które mogą wywrzeć zarówno pozytywny jak i negatywny wpływ na środowisko.

Należą do nich:

- Przebudowa dróg powiatowych obejmująca m.in.: zmianę nawierzchni istniejącej, wykonanie nowej nawierzchni, wykonanie poboczy, chodników, odwodnienia, oświetlenia, kanałów technologicznych do infrastruktury sieciowej, przepustów, poszerzenie jezdni, wykonanie infrastruktury towarzyszącej tj. przystanki, zatoki, zjazdu.
- Remont dróg - polegający na odtworzeniu istniejącej drogi.
- Budowa ścieżek rowerowych.

Wyżej wspomniane inwestycje „drogowe” z pewnością w sposób pośredni wywrą w dalszej perspektywie pozytywny wpływ na wszystkie omawiane komponenty środowiska poprzez poprawę jakości powietrza, zmniejszenie wpływu emisji zanieczyszczeń do powietrza, na zdrowie ludzi w wyniku chociażby zmniejszenia hałasu (również z drgań) komunikacyjnego w obszarach zabudowanych.

Poniżej pokrótce opisano rodzaje oddziaływań, które mogą wystąpić w związku z realizacją celów określonych w przedmiotowym Planie.

POWIERZCHNIA ZIEMI, KRAJOBRAZ I ŚRODOWISKO WODNE

Etap realizacji (budowy) zadań wyznaczonych w Planie wiązać się może z przygotowaniem terenu budowy, wykonaniem niezbędnych prac np. zdjęcie wierzchniej warstwy gleby, korytowanie pod konstrukcje jezdni, poboczy, zjazdów, chodników, prawidłowe odwodnienie drogi itp. Wyznaczone może zostać zaplecze budowy, posadowione sanitariaty. Etap realizacji wiązać się będzie także z powstawaniem odpadów, przede wszystkim z grupy 17 (odpady budowlane). Zabezpieczenie środowiska gruntowo - wodnego na tym etapie poprzez m.in. prowadzenie prac w sposób przemyślany, zaopatrzenie go w sorbenty w razie awarii, właściwa gospodarka wytworzonymi odpadami czy ściekami socjalno - bytowymi uchroni przed ewentualnym zanieczyszczeń. Na etapie budowy może dojść do krótkotrwałego pogorszenia walorów krajobrazowych terenu objętego inwestycją. Będą to uciążliwości bezpośrednio, krótkoterminowe, które ustaną po zakończeniu etapu budowy. Ewentualna budowa ścieżek rowerowych będzie generowała uciążliwości na etapie budowy, podobne jak przebudowa czy remont dróg.

Na etapie realizacji - po oddaniu do użytkowania zmodernizowanej czy przebudowanej drogi będą jak dotychczas powstawały wody opadowe i roztopowe. Zanieczyszczenia te uchodzące do środowiska z prawidłowego odwodnienia nie będą stanowiły zagrożenia dla terenów przydrożnych w warunkach normalnej eksploatacji drogi. Ponadto umożliwią prawidłowe odwodnienie drogi oraz odprowadzenie nadmiaru wody podczas np. ulewnych deszczy, co tym samym ograniczy degradację korpusu drogi oraz negatywny wpływ na stan gruntów przyległych do dróg powiatowych. Użytkowanie drogi wiąże się również z powstawaniem odpadów przede wszystkim komunalnych oraz z czyszczenia ulic, lecz nie stanowią one zagrożenia dla środowiska gruntowo - wodnego. Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na krajobraz, gdyż Plan obejmuje istniejące i zagospodarowane drogi. Sposób zagospodarowania nie ulegnie zmianie. W Planie nie przewidziano budowy nowych dróg, wymagających zajmowania nowych powierzchni terenu pod drogi. Drogi powiatowe nie znajdują się w obszarze lokalizacji ujęć wód, stref ochronnych ujęć oraz wód powierzchniowych, wobec czego realizacji założeń Planu nie spowoduje negatywnych oddziaływań na jakość wód podziemnych. Niemniej jednak przy realizacji inwestycji kwalifikujących się do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko kwestia wpływu na wody powierzchniowe, podziemne, GZWP zostanie szczegółowo ujęta w postępowaniu zmierzających do uzyskania decyzji środowiskowej.

Eksploatacja ewentualnych ścieżek rowerowych nie wiąże się z emisją zanieczyszczeń do środowiska. Nie planuje się budowy nowych dróg, dzięki czemu nie dojdzie do zmian w istniejącym krajobrazie. Z powyższej analizy wynika, że przewidywane oddziaływania będą zarówno pozytywne jak i negatywne, przy czym negatywne będą okresowe i krótkotrwałe.

POWIETRZE

Na etapie realizacji planowanych inwestycji należy spodziewać się niezorganizowanej emisji gazów i pyłów do powietrza, pochodzącej przede wszystkim z pracy maszyn/urządzeń czy pojazdów na placu budowy (SO₂, NO₂, NO_x, czy WWA). Stosowane materiały sypkie mogą być źródłem pyłów. Emisja ta będzie krótkotrwała, niezorganizowana, o niewielkim zasięgu i ustanie wraz z zakończeniem inwestycji. Działania zabezpieczające środowisko zminimalizują ewentualne uciążliwości. Etap

eksploatacji, tak jak dotychczas, będzie wiązał się emisją pochodzącą z transportu drogowego. Uzależniony jest on od wielu czynników tj. rodzaj spalanej paliwa, stan techniczny dróg, prędkość, płynność jazdy czy ukształtowanie drogi.

Wdrożenie celów określonych w Planie będzie miało pozytywne, długoterminowe skutki dla środowiska. Upłynnienie ruchu wpłynie na zmniejszenie ilości zanieczyszczeń emitowanych do środowiska przez pojazdy. Tym samym przyniesie to pozytywny skutek w postaci zmniejszenia zużycia paliw płynnych. Ewentualna budowa ścieżek rowerowych wpłynie pozytywnie na wszystkie komponenty środowiska, z zastrzeżeniem, że wystąpią okresowe oddziaływania na jakość powietrza związane z ewentualną budową tych ścieżek. Są one alternatywną dla samochodowego ruchu drogowego i ich eksploatacja nie wiąże się z żadną emisją do powietrza.

HAŁAS

Wykonywanie prac związanych z ewentualnymi remontami, przebudową dróg czy budową ścieżek rowerowych będzie wiązało się z koniecznością użycia sprzętu stanowiącego podwyższone źródło emisji hałasu do środowiska. Do głównych źródeł należy zaliczyć prace specjalistycznego sprzętu, czy niezbędnych środków transportowych. Uciążliwości będą krótkotrwałe, o niewielkim zasięgu i znikną wraz z zakończeniem etapu realizacji.

Realizacja zadań przy działaniach minimalizujących zabezpieczy klimat akustyczny przed uciążliwościami. Etap eksploatacji, tak jak dotychczas, będzie wiązał się emisją hałasu pochodzącego z transportu drogowego. Uzależniony jest on od wielu czynników tj. stan techniczny dróg, prędkość, płynność jazdy czy ukształtowanie drogi. Inwestycje związane z przebudową dróg lub remontem wpłyną na poprawę płynności ruchu, a tym samym spowoduje to poprawę warunków akustycznych. Wyrównanie nawierzchni jezdni zmniejszy hałas pochodzący z silników, oraz drgań do środowiska - dzięki możliwości jednostajnego poruszania się pojazdów. Będzie to miało długotrwały, pozytywny efekt.

ZASOBY NATURALNE, BIORÓŻNORODNOŚĆ, ZWIERZĘTA, FORMY OCHRONY PRZYRODY

Oddziaływania związane z etapem realizacji mogą wiązać się z potrzebą usunięcia drzew lub krzewów przydrożnych. Będzie to weryfikowane każdorazowo na etapie projektu budowlanego/wykonawczego. Dojść może też do zniszczenia najczęściej mało wartościowej szaty roślinnej w strefach przeznaczonych do przekształceń związanych z przebudową dróg, ich remontem czy budową ścieżek rowerowych. Stanowiąc to będzie oddziaływanie bezpośrednie, negatywne. Jednakże adekwatną rekompensatą za zlikwidowane zadrzewienia czy zakrzewienia będą nowe nasadzenia. Powierzchnie nie objęte utwardzeniem w granicach terenu objętego pracami budowlanymi można przeznaczyć na tereny zielone poprzez ich humusowanie i obsianie trawą lub darniowaniem. Etap realizacji wiązać się może także z hałasem pochodzącym z pracy maszyn, ruchem pojazdów i robotników na palcu budowy. Jednak prace w obrębie pasów drogowych będą realizowane na istniejących drogach, związanych z intensywnym ruchem samochodowym. Dlatego też przepłaszające działanie hałasu, szczególnie wobec ornitofauny można uznać za okresowe, krótkotrwałe, nie powodujące zwiększonej presji w stosunku do bieżącego zagospodarowania terenu.

W ramach realizacji Planu mogą być podejmowane działania na terenach objętych formami ochrony przyrody, w tym na obszarach Natura 2000. Analizowane drogi powiatowe w dużej mierze będą przebiegać przez tereny objęte formami ochrony przyrody. Na rycinach 2-9 wykazano potencjalne

miejsca konfliktów z istniejącymi obszarami objętymi formami ochrony przyrody, w podziale na poszczególne gminy powiatu. W załączniku nr 2 do prognozy wskazano również potencjalne miejsca występowania siedlisk i gatunków chronionych, wykazywanych w PZO oraz waloryzacji przyrodniczej województwa zachodniopomorskiego. Ze względu na to, że na obecnym etapie nie ma rozstrzygnięć co do zakresu przebudowy bądź remontu istniejących dróg, wyboru konkretnej drogi, wszelkie oddziaływania wskazywane w niniejszej prognozie są hipotetyczne. Rozwiązania techniczne analizowane na etapie projektowania umożliwią wybranie wariantu najmniej kolizyjnego. Przebudowa drogi ma na celu podwyższenie jej parametrów technicznych, dostosowując je do wymagań określonych dla ruchu dwukierunkowego, podwyższona zostanie jej funkcjonalność oraz bezpieczeństwo użytkowników. W żadnym przypadku nie zmieni się charakter istniejącego zagospodarowania terenu. Nie planuje się budowy nowych dróg, dzięki czemu nie będzie trwałego przekształcenia terenu, zajmowania nowych terenów, zaniku czy fragmentacji siedlisk.

ZABYTKI

Realizacja założeń omawianego Planu nie spowoduje ingerencji w ważne obiekty objęte ochroną konserwatorską typu zabytki ruchome i nieruchome, cenne układy urbanistyczne. Nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na ten komponent żadnego z celów i zadań określonych w Planie.

LUDZIE i DOBRA MATERIALNE

Na etapie realizacji (etap budowy) wystąpią okresowe, krótkotrwałe uciążliwości związane zarówno z emisją hałasu, czy zanieczyszczeń do powietrza. Jednakże ww. oddziaływania opisane powyżej ustąpią wraz z zakończeniem robót budowlanych. W wyniku eksploatacji drogi, tak jak dotychczas, będą występować oddziaływania zarówno dla jakości powietrza jak i klimatu akustycznego. Przewiduje się jednak, że realizacja ustaleń Planu wpłynie w sposób pośredni pozytywnie na zdrowie ludzi i dobra materialne. Będą to zarówno aspekty wnikające ze zmniejszenia emisji, o której wspomniano wyżej, jak i z zapewnienia bezpieczeństwa dla użytkowników dróg. Zastosowanie środków ograniczających negatywne oddziaływanie, opisanych w rozdziale 7 niniejszej prognozy powinno być wystarczające dla zachowania odpowiedniego bezpieczeństwa dla ludzi, jak i stanu środowiska.

OCENA ODDZIAŁYWAŃ SKUMULOWANYCH

Przez oddziaływania skumulowane należy rozumieć oddziaływanie na środowisko i spowodowane tym oddziaływaniem zmiany w środowisku, wywołane wpływem planowanych do realizacji działań, w połączeniu z innymi oddziaływaniami przewidzianymi do realizacji w tym samym czasie bądź w przyszłości.

Jak wskazano w niniejszej Prognozie, analizowany Plan jest dokumentem strategicznym, który nie wskazuje na konkretne zadania czy miejsca realizacji inwestycji, wyznacza natomiast kierunki działań do realizacji w perspektywie długoterminowej. Wobec czego szczegółowa analiza rodzaju oddziaływań skumulowanych nie jest możliwa. Niemniej jednak na bazie przedstawionego zakresu możliwa jest ocena przewidywanych oddziaływań oraz sposobu ich minimalizacji poprzez m.in.:

- ocenę lokalizacji inwestycji pod kątem wystąpienia oddziaływań skumulowanych, w szczególności na etapie jej realizacji;
- rozwiązania techniczne, stosownie środków zaradczych;
- stosownie substancji bezpiecznych dla środowiska,

- prowadzenie prac w porze dziennej, praca na biegu jałowym,
- prowadzenie prac w terminach uwzględniających okresy rozrodcze zwierząt, wegetacyjne roślin,
- prowadzenie prac według przyjętych harmonogramów.

Z charakteru Planu wynika, że niektóre przedsięwzięcia mogłyby się w jakimś stopniu kumulować – hałas oraz emisja zanieczyszczeń do powietrza. Ocena tych oddziaływań powinna zostać w sposób wnikliwy dokonana na etapie oceny oddziaływań na środowisko, w przypadku realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, bądź na obszary Natura 2000.

Ponadto ważnym aspektem jest to, że dla przebudowy dróg o długości powyżej 1 km wymagane jest zgodnie z zapisami ustawy *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, uzyskanie decyzji środowiskowych*. Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. *w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko*, do przedsięwzięć mogących:

- zawsze znacząco oddziaływać na środowisko należą:
  - § 2 ust. 1 pkt. 31 autostrady i drogi ekspresowe
  - § 2 ust. 1 pkt. 32 drogi inne niż wymienione w pkt. 31, o nie mniej niż czterech pasach ruchu i długości nie mniejszej niż 10 km w jednym odcinku oraz zmiana przebiegu lub rozbudowa istniejącej drogi o dwóch pasach ruchu do co najmniej czterech pasów ruchu na długości nie mniejszej niż 10 km w jednym odcinku.

Ponadto zgodnie z § 2 ust. 2 ww. rozporządzenia do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się również przedsięwzięcia polegające na rozbudowie, przebudowie lub montażu przedsięwzięć realizowanych lub zrealizowanych wymienionych w:

- 1) ust. 1, jeżeli ta rozbudowa, przebudowa lub montaż osiąga progi określone w ust. 1, o ile zostały one określone;
- 2) § 3 ust. 1, jeżeli ta rozbudowa, przebudowa lub montaż spowoduje osiągnięcie progów określonych w ust. 1, o ile zostały one określone;
- 3) § 3 ust. 1 i nieosiągających progów, o których mowa w § 3 ust. 1, o ile zostały one określone, jeżeli ta rozbudowa, przebudowa lub montaż spowoduje osiągnięcie progów określonych w ust. 1.

- potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko należą:
  - § 3 ust. pkt. 62 drogi o nawierzchni twardej o całkowitej długości przedsięwzięcia powyżej 1 km inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt. 31 i 32 oraz obiekty mostowe w ciągu drogi o nawierzchni twardej, z wyłączeniem przebudowy dróg i obiektów mostowych, służących do obsługi stacji elektroenergetycznych i zlokalizowanych poza obszarami objętymi formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt. 1-5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia o ochronie przyrody.

Ponadto zgodnie z § 3 ust. 2 i 3 ww. rozporządzenia ws. przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się również przedsięwzięcia:

- 1) polegające na rozbudowie, przebudowie lub montażu realizowanego lub zrealizowanego przedsięwzięcia wymienionego w § 2 ust. 1 i niespełniające kryteriów, o których mowa w § 2 ust. 2 pkt 1;

2) polegające na rozbudowie, przebudowie lub montażu realizowanego lub zrealizowanego przedsięwzięcia wymienionego w ust. 1, z wyłączeniem przypadków, w których ulegająca zmianie lub powstająca w wyniku rozbudowy, przebudowy lub montażu część realizowanego lub zrealizowanego przedsięwzięcia nie osiąga progów określonych w ust. 1, o ile zostały one określone; w przypadku gdy jest to druga lub kolejna rozbudowa, przebudowa lub montaż, sumowaniu podlegają parametry tej rozbudowy, przebudowy lub montażu z poprzednimi rozbudowami, przebudowami lub montażami, o ile nie zostały one objęte decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach;

3) nieosiągające progów określonych w ust. 1, jeżeli po zsumowaniu parametrów charakteryzujących przedsięwzięcie z parametrami planowanego, realizowanego lub zrealizowanego przedsięwzięcia tego samego rodzaju znajdującego się na terenie jednego zakładu lub obiektu osiągną progi określone w ust. 1.

3. Do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się także przedsięwzięcia niezwiązane z przebudową, rozbudową lub montażem realizowanego lub zrealizowanego przedsięwzięcia, powodujące potrzebę zmiany uwarunkowań określonych w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach; przepis stosuje się, o ile [ustawa](#) z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko nie wyłącza konieczności uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz o ile potrzeba zmian w zrealizowanym przedsięwzięciu nie jest skutkiem następstw wynikających z konieczności dostosowania się do wymagań stawianych przepisami prawa lub ustaleń zawartych w analizie porealizacyjnej, przeglądzie ekologicznym lub podsumowaniu wyników monitoringu oddziaływania na środowisko zrealizowanego przedsięwzięcia.

Drogi powiatowe nie spełniają kryteriów określonych w ww. § 2 ust. 1 pkt. 31 i 32. Mogą natomiast spełniać kryterium określone w § 3 ust. 1 pkt. 62, w powiązaniu z § 3 ust. 2 ww. rozporządzenia. W tej sytuacji zostanie przeprowadzona szczegółowa analiza wpływu przedsięwzięcia polegającego na przebudowie drogi na etapie uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. W karcie informacyjnej przedsięwzięcia zostaną przedstawione przewidywane oddziaływania na poszczególnych etapach jego realizacji wynikające z zaplanowanego charakteru prac związanych z przebudową dróg oraz sposób zastosowania konkretnych rozwiązań minimalizujących wpływ na środowisko.

Cel polegający na poprawie bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez m.in. oznakowanie poziome i pionowe, ustawianie barierek ochronnych, montaż progów zwalniających, budowę peronów na przystankach, montaż lusterek drogowych pozostanie bez wpływu na środowisko. Pozytywne oddziaływanie zauważalne będzie jedynie na ludzi, ze względu na to, że ww. zadanie zapewni bezpieczeństwo dla użytkowników dróg.

2.6. OCENA PROJEKTU PROGRAMU W KONTEKŚCIE ZAPISÓW ART. 33 USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Art. 33 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody stanowi, że zabrania się, z zastrzeżeniem art. 34, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

1. pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, lub
2. wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub
3. pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Przepis ten stosuje się również do proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty. Z uwagi na to, że analizowany Plan w nie określa szczegółowej lokalizacji planowanych inwestycji, ocenie wpływu na tereny objęte obszarami Natura 2000 podlega cały teren powiatu choszczeńskiego. Na terenie powiatu choszczeńskiego występują obszary Natura 2000 opisane szczegółowo w rozdziale 2.1.8. niniejszej prognozy.

Plan nie przewiduje budowy nowych dróg, wobec czego nie dojdzie do przekształcenia krajobrazu, zniszczenia czy fragmentacji siedlisk przyrodniczych. W analizowanym Planie nie ma jeszcze rozstrzygnięć co do szczegółowego zakresu przebudowy bądź remontu istniejących dróg, ani wyboru konkretnej drogi, więc wszelkie oddziaływania wskazywane w niniejszej prognozie są hipotetyczne. Przebudowa drogi ma na celu podwyższenie jej parametrów technicznych, dostosowując je do wymagań określonych dla ruchu dwukierunkowego, podwyższona zostanie jej funkcjonalność oraz bezpieczeństwo użytkowników. W żadnym przypadku nie zmieni się charakter istniejącego zagospodarowania terenu.

W powiecie choszczeńskim jest dużo terenów objętych formami ochrony przyrody, przez co realizacja inwestycji drogowych przebiegających poza takimi terenami jest trudna. Infrastruktura drogowa jest elementem tych terenów i utrzymywanie jej w odpowiednim stanie technicznym ma również wpływ na stan tych terenów. Realizacja celów wyznaczanych w ramach Planu nie spowoduje naruszenie przepisu art. 33 ustawy o ochronie przyrody w kontekście pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, nie wpłynie negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, oraz nie pogorszy integralności obszaru Natura 2000 lub jego powiązań z innymi obszarami. W przypadku realizacji inwestycji nie wymagających „stricte” decyzji środowiskowej np. budowa ścieżki rowerowej, bądź remont istniejącej drogi, zgodnie z art. 96 ustawy *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, przed wydaniem jakiegokolwiek decyzji wymagającej realizacji przedsięwzięcia należy rozważyć, czy nie spowoduje potencjalnego znaczącego oddziaływania na obszar Natura 2000. Zapis ten umożliwi rozpatrzenie takiego oddziaływania nawet w sytuacji, gdy inwestycja nie jest bezpośrednio związana z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynika z jego ochrony. Stosowanie zabezpieczeń chroniących środowisko ogranicza zagrożenia wynikające z realizacji inwestycji drogowych na terenach objętych formami ochrony przyrody, przez które przebiegają istniejące drogi.

Należy również wskazać, że większa część zadań inwestycyjnych realizowana będzie głównie na obszarach już zurbanizowanych. Na względzie należy również mieć fakt, że jest to dokument o charakterze strategicznym, który nie wskazuje stosowanej technologii na etapie realizacji i eksploatacji inwestycji. Dodatkowo wyznaczone zadania nie są sprzeczne z aktami prawnymi dotyczącymi form ochrony przyrody.

2.7. ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU

Konieczność uwzględniania łagodzenia zmian klimatu i adaptacji do jego zmian w ocenie oddziaływania na środowisko spowodowana jest obserwowanymi w ostatnich dziesięcioleciach, jak i nasilonymi w ostatnich latach skutkami zmian klimatu, polegającymi m.in. na wzroście temperatury oraz zwiększeniu częstotliwości i skali ekstremalnych zjawisk pogodowych.

Obowiązek dotyczy zarówno projektów dokumentów (planów, programów, strategii wymienionych w ustawie ooś) - w trakcie przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jak i planowanych przedsięwzięć wymienionych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

W perspektywie widoczne będą niekorzystne zmiany środowiskowe. Zmiany klimatyczne powodują zmiany warunków hydrologicznych, pomimo tego iż, roczne sumy opadów nie uległy dużym zmianom to jednak ich charakter się zmienił - jest bardziej losowy, nierównomierny, co powoduje dłuższe okresy bezopadowe, gwałtowne i nawalne deszcze. Będzie również spadał poziom wód gruntowych, co negatywnie wpłynie na różnorodność biologiczną i formy ochrony przyrody. Zmiany widoczne będą również w porze zimowej, gdzie skróci się okres zalegania pokrywy śnieżnej, co również wpłynie na spadek zasobów wodnych. Jednocześnie efektem zmian klimatu będzie częstsze występowanie ekstremalnych zjawisk pogodowych - przede wszystkim ulewne deszcze niosące ryzyko powodzi i podtopień lub osuwisk, silne wiatry i wyładowania atmosferyczne, które mogą znacząco wpłynąć m.in. na budownictwo, infrastrukturę energetyczną czy transportową. Bezpośrednie negatywne skutki zmian klimatu spowodują nasilenie się zjawiska eutrofizacji wód śródlądowych, a co za tym idzie będzie to miało bezpośredni wpływ na stan jezior, cieków wodnych.

Zagadnienia łagodzenia zmian klimatu i adaptacji do jego zmian są szczególnie istotne w aspekcie dofinansowania przedsięwzięć ze środków unijnych i stanowią one jeden z elementów oceny wniosków, wobec czego każde przedsięwzięcie wymaga w tym zakresie indywidualnej oceny. W analizowanym Planie wskazano cele główne i szczegółowe, w ramach których mogą być realizowane inwestycje mogące mieć wpływ na klimat.

Badając czy zadanie planowane do realizacji w przedmiotowym Planie nie będzie przyczyniać się do pogłębiania zmian klimatu, należy uwzględnić m. in. następujące elementy:

- bezpośrednie emisje gazów cieplarnianych powodowane przez przedsięwzięcie;
- bezpośrednie emisje gazów cieplarnianych powodowane przez działania towarzyszące przedsięwzięciu (np. wytwarzanie odpadów);
- bezpośrednie emisje gazów cieplarnianych powodowane przez transport towarzyszący przedsięwzięciu (lokalizacja, transport materiałów na etapie budowy, transport na etapie eksploatacji np. transport towarów, odpadów, podróże osób - ich liczba i długość, dostęp do transportu publicznego, transport rowerowy, wspólna jazda samochodami, pojazdy elektryczne);

Badając czy przedsięwzięcie jest przystosowane do postępujących zmian klimatu należy uwzględnić m. in. elementy związane z klęskami żywiołowymi, takimi jak:

- powodzie - poprzez np. dobranie odpowiedniej konstrukcji, odpowiedniego odwodnienia terenów drogi;
- pożary - poprzez np. ognioodporne materiały budowlane, służby kryzysowe, drogi ewakuacyjne, dostęp do hydrantów, środków ochrony przeciwpożarowej;
- fale upałów - poprzez np. odpowiednią konstrukcję i użycie materiałów;
- susze - poprzez np. zachowanie ciągłości siedlisk, retencję wodną, zapotrzebowanie przedsięwzięcia na wodę, wpływ na warstwy wodonośne;
- nawalne deszcze i burze - poprzez np. konstrukcję, odprowadzanie wody, wpływ na retencję powierzchniową, stopień izolacji terenu, ochronę przed podtopieniami - lokalizację, właściwe odwodnienie terenu przedsięwzięcia, kanalizacja deszczowa, służby kryzysowe, drogi ewakuacyjne.

Przy analizowaniu wpływu przedmiotowego Planu posiłkowano się zapisami „Poradnika przygotowania inwestycji z uwzględnieniem zmian klimatu, ich łagodzenia i przystosowania do tych zmian oraz odporności na klęski żywiołowe” opracowanego przez Ministerstwo Środowiska w październiku 2015 r., oraz poradnika „Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do zmian klimatu w ocenie oddziaływania na środowisko” opracowanego przez GDOŚ.

Analizując, czy omawiane w niniejszym Planie cele i zadania będą przyczyniały się do pogłębienia zmian klimatu trzeba uwzględnić w ocenie kilka elementów tj. bezpośrednio emisje gazów cieplarnianych powodowanych przez inwestycje (np. technologia), działalność towarzyszącą inwestycjom (np. wytwarzanie odpadów) oraz transport towarzyszący (na etapie zarówno budowy jak i eksploatacji inwestycji). Należało rozważyć również, jakie są prognozowane zmiany klimatu i w jaki sposób wpłyną one na środowisko oraz na jakie ekosystemy wpłynie realizacja zapisów Planu. W związku z tym, że działalność człowieka jest jednym z czynników mających wpływ na warunki klimatyczne oraz mając na uwadze postępujące ocieplenie klimatu (skutkiem czego jest występowanie ekstremalnych zjawisk pogodowych) należy dążyć do tego, aby łagodzić skutki zmian klimatu.

Analizując wpływ ww. elementów na klimat ustalono, że realizacja celów i zadań określonych w Planie, w warunkach nie odbiegających od normy, nie będzie źródłem ponadnormatywnej emisji do atmosfery gazów cieplarnianych, czy też związków sprzyjających powstawaniu kwaśnych deszczy. Realizacja zadań zawartych w Planie może wiązać się z koniecznością wykonania wycinki drzew czy krzewów kolidujących z inwestycją, jednak wynikać to będzie ze stosownych dokumentów, bądź decyzji. Rekompensatą za ich usunięcie będą nowe nasadzenia, tam gdzie zostanie to zaplanowane. Należy prognozować, że w wyniku realizacji zadań będą powstawały związki (gazy cieplarniane) mające wpływ na klimat. Nie powinno to jednak mieć wpływu ponadnormatywnego i wielkoskalowego. Nie przewiduje się, aby realizacja celów zawartych w Planie w znaczący sposób wpłynęła na jakość powietrza, a tym samym klimat, oraz utratę siedlisk, w szczególności na etapie realizacji inwestycji.

W związku z tym, że w niniejszym Planie nie określono szczegółowych parametrów planowanych do realizacji zadań, które mogą być realizowane w ramach określonych celów, przed realizacją każdej

inwestycji należy rozważyć wpływ na klimat oraz odporność na mogące wystąpić w przyrodzie niekorzystne zjawiska pogodowe tj. silne wiatry, obfite opady śniegu, nawałne deszcze, powódź, upały i susza czy fale mrozu. Zabezpieczenia chroniące środowisko opisane w pkt. 3 niniejszej prognozy powinny być wystarczające, by cele zawarte w Planie pomimo wpływu na klimat mogły zostać zrealizowane. Należy również zaznaczyć, że większość z celów zawartych w opracowywanym dokumencie, w konsekwencji prowadzić ma do poprawy stanu środowiska naturalnego.

3. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ KORZYSTNYCH DLA ŚRODOWISKA

3.1. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Kompensacja przyrodnicza zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska to zespół działań zmierzających do przywrócenia równowagi przyrodniczej na danym terenie, wyrównania szkód dokonanych w środowisku przez realizację przedsięwzięcia i zachowanie walorów przyrodniczych. Realizacja ustaleń Planu, jak wykazano w poprzednich rozdziałach niniejszej prognozy, nie spowoduje znaczącego negatywnego oddziaływania na cele ochronne obszarów Natura 2000 ani na inne cenne elementy środowiska przyrodniczego, dlatego też nie przewidziano w nim działań kompensujących.

Wśród rozwiązań zapobiegających i ograniczających potencjalne negatywne oddziaływania na środowiska można wyróżnić:

- wykonywanie prac związanych z przebudową drogi w obrębie istniejących już wyznaczonych dróg,
- wprowadzanie zieleni przydrożnej,
- stosowanie sprzętu i materiałów podczas prac budowlanych, które powodują jak najmniejsze zanieczyszczenie środowiska,
- uwzględnianie zakazów obowiązujących na terenach objętych formami ochrony przyrody,
- sprawne prowadzenie prac budowlanych, właściwa organizacja robót,
- uwzględnienie ochrony krajobrazu podczas realizacji inwestycji,
- przeznaczenie powierzchni nie objętych utwardzeniem w granicach terenu objętego pracami budowlanymi na tereny zielone poprzez ich humusowanie i obsianie trawą lub darniowaniem,
- zabezpieczenie środowiska gruntowo - wodnego podczas prac budowlanych,
- prowadzenie prac związanych z ewentualną wycinką drzew i krzewów poza okresem lęgowym ptaków (czyli z wykluczeniem okresu od 1 marca do 31 sierpnia), co zapobiegnie ewentualnym stratom w lęgach ornitofauny, bądź po przeprowadzeniu inwentaryzacji wykazującej, że na drzewach nie ma gniazd oraz gatunków chronionych;
- prace budowlane w pobliżu systemów korzeniowych drzew prowadzone będą ze szczególną ostrożnością i z zachowaniem dobrych praktyk w tym zakresie (odpowiednie zabezpieczenie systemów korzeniowych, pni i koron drzew, ręczne wykopy),
- zaplecza budowy i miejsc składowania materiałów budowlanych nie będzie lokalizowane w pobliżu drzew,
- prace budowlane będą prowadzone wyłącznie w porze dziennej, ograniczając ich wykonywanie w godzinach wieczornych (między 18:00 a 22:00),
- prace ziemne przy budowie linii kablowych prowadzone będą w sposób zabezpieczający ewentualne wykopy przed napływem wód opadowych,

- w przypadku wykonywania wykopów, w trakcie realizacji przedsięwzięcia, na czas przerw w pracy, wykopy będą odpowiednio zabezpieczone i systematycznie kontrolowane, by nie dostały się tam żadne zwierzęta. Przy ewentualnym, przypadkowym dostaniu się fauny do wykopu, zwierzęta zostaną w bezpieczny sposób wydostane z pułapki i przeniesione w bezpieczne miejsce;
- wykonane zostanie prawidłowe odwodnienie dróg, niepowodujące zmian stanu wody na gruntach przyległych;

Ponadto działania wyznaczone do realizacji w ramach Planu wpisują się w cele strategiczne zarówno krajowe, jak i regionalne.

3.2. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE

Analizowany projekt Planu wskazuje działania mające się przyczynić do rozwoju dróg w powiecie choszczeńskim. W niniejszym Planie rozpatrywano jedynie wariant „1” czyli realizacji Planu oraz wariant „0” - braku realizacji Planu.

Brak realizacji Planu może przyczynić się do potencjalnych zmian środowiska tj.:

- wzrost emisji gazów i pyłów do powietrza, wynikający z braku alternatywy dla transportu prywatnego, a także rosnąca liczba użytkowników pojazdów osobowych;
- wzrostu poziomu hałasu w pobliżu dróg, wynikającego ze zwiększonego ruchu pojazdów osobowych, wobec braku alternatywy w postaci dobrze zorganizowanego transportu publicznego (w powiecie choszczeńskim wybrane trasy), pogarszającego się stanu dróg, powodującego omijanie zdekapitalizowanych odcinków, a także jazda po odcinkach drogi i o złej nawierzchni powodująca hałas i wibracje;
- przyspieszona degradacja korpusu dróg oraz negatywny wpływ na stan przyległych gruntów do dróg powiatowych z powodu braku systemu odbioru wód opadowych.

4. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIETECHNICZNYM

Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu „Planu rozwoju sieci dróg powiatowych w Powiecie Choszczeńskim na lata 2021-2025” została sporządzona w oparciu o zapisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*.

CEL GŁÓWNY

Poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i zwiększenie dostępności transportowej poprzez tworzenie spójnej, zrównoważonej i przyjaznej mieszkańcom sieci dróg powiatowych.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego na drogach powiatowych ze szczególnym uwzględnieniem niechronionych użytkowników dróg,

- podniesienie standardów technicznych dróg powiatowych, a co za tym idzie ich parametrów technicznych poprzez: przebudowę, remont lub zmianę nawierzchni dróg,
- zwiększenie płynności ruchu,
- efektywne wykorzystywanie środków finansowych na realizację inwestycji drogowych.

Ważnym elementem związanym z inwestycją jest uporządkowanie spraw techniczno-technologicznych tak, by użytkownicy nie byli zaskakiwani zmianami standardu dróg, nietypowymi rozwiązaniami z zakresu oznakowania czy inżynierii ruchu. Problemem jest opracowanie takich standardów i norm, aby nie zostały one tylko w sferze planów, ale żeby możliwa była ich realizacja. Lepiej poprawiać stopniowo stan dróg i ulic poprzez nieco niższe standardy na początku, niż doprowadzić do poważnego zróżnicowania ich jakości z powodu niemożliwości ich egzekwowania np. braku funduszy albo braku odpowiedniego wykonawstwa. Dlatego poza zadaniami określonymi w programie należy prowadzić bieżące prace remontowe takie jak remonty częściowe nawierzchni, profilowania, uzupełnienie wyrw i przełomów.

Zadania inwestycyjne i nieinwestycyjne na drogach powiatowych to:

1. Przebudowa dróg powiatowych obejmująca m.in.: zmianę nawierzchni istniejącej, wykonanie nowej nawierzchni, wykonanie poboczy, chodników, odwodnienia, oświetlenia, kanałów technologicznych do infrastruktury sieciowej, przepustów, poszerzenie jezdni, wykonanie infrastruktury towarzyszącej tj. przystanki, zatoki, zjazdy.
2. Remont dróg – polegający na odtworzeniu istniejącej drogi.
3. Budowa ścieżek rowerowych.
4. Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez m.in. oznakowanie poziome i pionowe, ustawianie barierek ochronnych, montaż progów zwalniających, budowę peronów na przystankach, montaż luster drogowych.
5. Regulacja stanów prawnych dróg.

Głównym celem niniejszej prognozy jest określenie możliwych skutków i oddziaływań na środowisko jakie mogą wystąpić w wyniku realizacji Planu. Prognoza oddziaływania na środowisko opracowywana dla dokumentów strategicznych z założenia nie jest dokumentacją szczegółową. Prognoza ta w sposób ogólny określa korzyści i możliwe zagrożenia wynikające z realizacji analizowanego dokumentu. Z uwagi na to, że część z celów szczegółowych wskazanych powyżej stanowi typowe działania nieinwestycyjne, które nie będą oddziaływały na środowisko pominięto je przy określaniu rodzaju oddziaływania. Dotyczy to: efektywnego wykorzystywania środków finansowych na realizację inwestycji drogowych, uporządkowania spraw techniczno - technologicznych oraz regulacji stanów prawnych dróg.

Wyżej wspomniane inwestycje „drogowe” z pewnością w sposób pośredni wywrą pozytywny wpływ na wszystkie omawiane komponenty środowiska poprzez poprawę jakości powietrza, zmniejszenie wpływu emisji zanieczyszczeń do powietrza, na zdrowie ludzi w wyniku chociażby zmniejszenia hałasu komunikacyjnego w obszarach zabudowanych. Uciążliwości będą odczuwane przede wszystkim na etapie budowy. Realizacja Planu nie wiąże się z budową nowych dróg, wobec czego nie dojdzie do przekształcenia krajobrazu, zniszczenia czy fragmentacji siedlisk przyrodniczych. W analizowanym Planie nie ma jeszcze rozstrzygnięć co do zakresu przebudowy bądź remontu istniejących dróg, ich konkretnej lokalizacji więc wszelkie oddziaływania wskazywane w niniejszej

prognozie są hipotetyczne. Zagadnienia przedstawione w Planie przedstawiają również aktualny stan dróg powiatowych w powiecie choszczeńskim.

Przebudowa drogi ma na celu podwyższenie jej parametrów technicznych, dostosowując je do wymagań określonych dla ruchu dwukierunkowego, podwyższona zostanie jej funkcjonalność oraz bezpieczeństwo użytkowników. W żadnym przypadku nie zmieni się charakter istniejącego zagospodarowania terenu. Realizacja celów wyznaczanych w ramach Planu nie spowoduje naruszenie przepisu art. 33 ustawy o ochronie przyrody w kontekście pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, nie wpłynie negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, oraz nie pogorszy integralności obszaru Natura 2000 lub jego powiązań z innymi obszarami. Nie przewiduje się również wystąpienia znaczącego oddziaływania na środowisko, zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi.

5. OŚWIADCZENIE AUTORA, A W PRZYPADKU GDY WYKONAWCĄ PROGNOZY JEST ZESPÓŁ AUTORÓW - KIERUJĄCEGO TYM ZESPOŁEM, O SPEŁNIENIU WYMAGAŃ, O KTÓRYCH MOWA W ART. 74A UST. 2, STANOWIĄCE ZAŁĄCZNIK DO PROGNOZ

Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. f ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 247 ze zm.), w związku z art. 74a ust. 2 ww. ustawy oświadczam, że ukończyłam, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym, co najmniej studia pierwszego stopnia lub studia drugiego stopnia, lub jednolite studia magisterskie na kierunkach związanych z kształceniem w obszarze:

- a) nauk ścisłych z dziedzin nauk chemicznych,
- b) nauk przyrodniczych z dziedzin nauk biologicznych oraz nauk o Ziemi,
- c) nauk technicznych z dziedzin nauk technicznych z dyscyplin: biotechnologia, górnictwo i geologia inżynierska, inżynieria środowiska,
- d) nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych z dziedzin nauk rolniczych, nauk leśnych;

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Monika Szopińska

.....
(podpis autora prognozy oddziaływania na środowisko,
a w przypadku zespołu autorów - kierującego tym zespołem)

SPIS TABEL:

TABELA 1. Wykaz dróg powiatowych - GMINA BIERZWNIK.

TABELA 2. Wykaz dróg powiatowych - GMINA CHOSZCZNO.

TABELA 3. Wykaz dróg powiatowych - GMINA DRAWNO.

TABELA 4. Wykaz dróg powiatowych - GMINA KRZĘCIN.

TABELA 5. Wykaz dróg powiatowych - GMINA PEŁCZYCE.

TABELA 6. Wykaz dróg powiatowych - GMINA RE CZ.

TABELA 7. Wynikowe klasy strefy zachodniopomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za 2019 r.

TABELA 8. Wynikowe klasy strefy zachodniopomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za 2020 r.

TABELA 9. Wynikowe klasy strefy zachodniopomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za 2019 r.

TABELA 10. Wynikowe klasy strefy zachodniopomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za 2020 r.

TABELA 11. Wyniki równoważnych poziomów dźwięku dla pory dnia L_{AeqD} i nocy L_{AeqN} w 2019 r.

TABELA 12. Zestawienie wyników pomiarów długookresowych monitoringu hałasu drogowego w 2019 r. na terenie powiatu choszczeńskiego.

TABELA 13. Wyniki pomiarów monitoringu PEM na terenie powiatu choszczeńskiego w latach 2018-2019.

TABELA 14. Wyniki klasyfikacji i oceny JCWP jeziornych powiatu choszczeńskiego na podstawie badań monitoringowych prowadzonych w latach 2018 -2020.

TABELA 15. Wyniki klasyfikacji i oceny JCWP rzecznych powiatu choszczeńskiego na podstawie badań monitoringowych prowadzonych w 2020 r.

TABELA 16. Wyniki klasyfikacji i oceny JCW podziemnych powiatu choszczeńskiego na podstawie badań monitoringowych prowadzonych w 2019 r.

TABELA 17. Bilans zasobów kopalin występujących na terenie powiatu choszczeńskiego (2020 r.).

TABELA 18. Formy ochrony przyrody w powiecie choszczeńskim w liczbach (stan na dzień 31.12.2020 r.).

TABELA 19. Cele ochrony środowiska oraz sposoby ich uwzględnienia w projekcie „Planu rozwoju sieci dróg powiatowych w Powiecie Choszczeńskim na lata 2021-2025”.

TABELA 20. Wpływ zadań inwestycyjnych zaplanowanych do realizacji w ramach Planu na poszczególne elementy środowiska.

SPIS RYCIN:

RYC.1. Sieć dróg powiatowych w powiecie choszczeńskim.

RYC.2. Sieć dróg powiatowych na tle GZWP.

RYC.3. Lokalizacja Drawieńskiego Parku Narodowego na tle sieci dróg powiatowych.

RYC.4. Lokalizacja Barlineckiego Parku Krajobrazowego na tle sieci dróg powiatowych.

RYC.5. Lokalizacja specjalnych obszarów ochrony (PLH) na tle sieci dróg powiatowych.

RYC.6. Lokalizacja obszarów specjalnej ochrony (PLB) na tle sieci dróg powiatowych.

RYC. 7. Lokalizacja obszarów chronionego krajobrazu na tle sieci dróg powiatowych.

RYC. 8. Lokalizacja rezerwatów na tle sieci dróg powiatowych.

RYC. 9. Lokalizacja użytków ekologicznych na tle sieci dróg powiatowych.

RYC.10 Lokalizacja pomników przyrody na tle sieci dróg powiatowych.

RYC.11. Lokalizacja lasów na tle sieci dróg powiatowych.

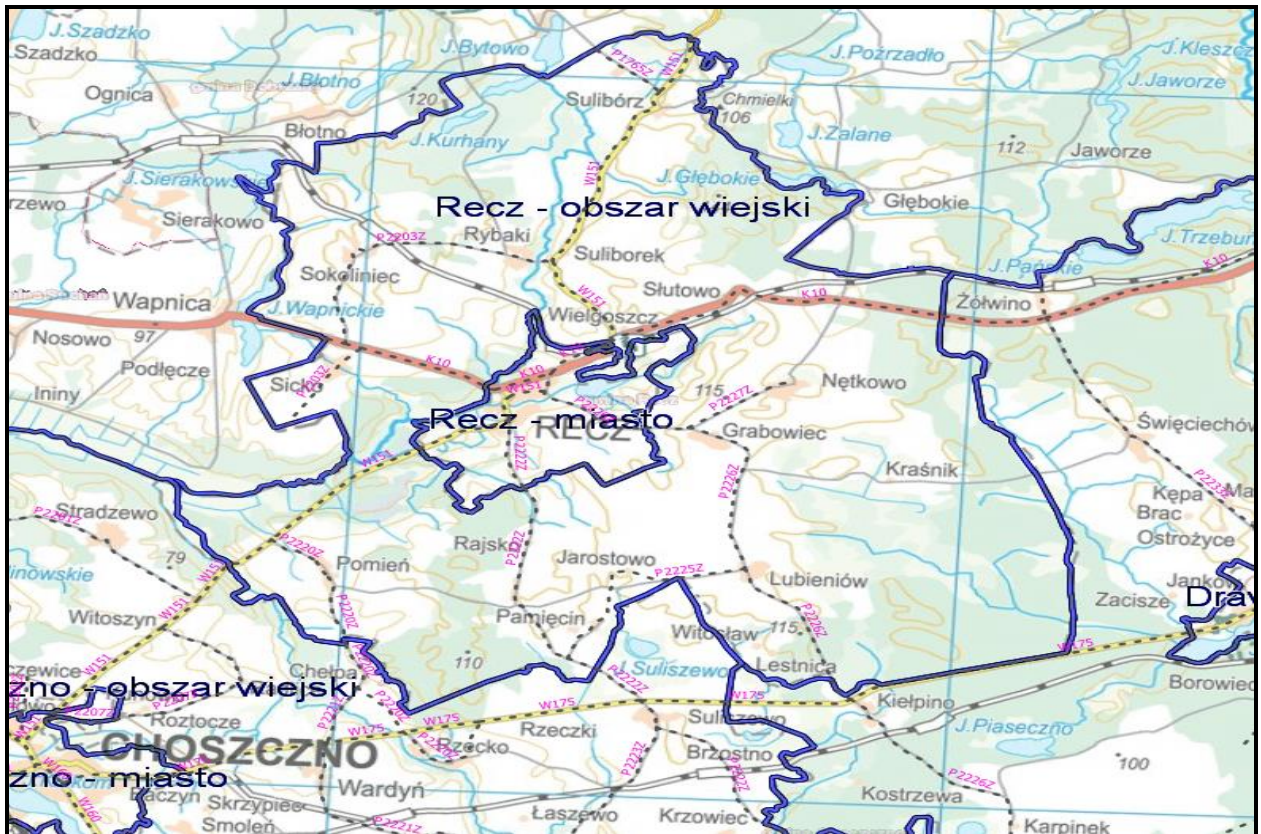
ZĄŁACZNIK NR 1

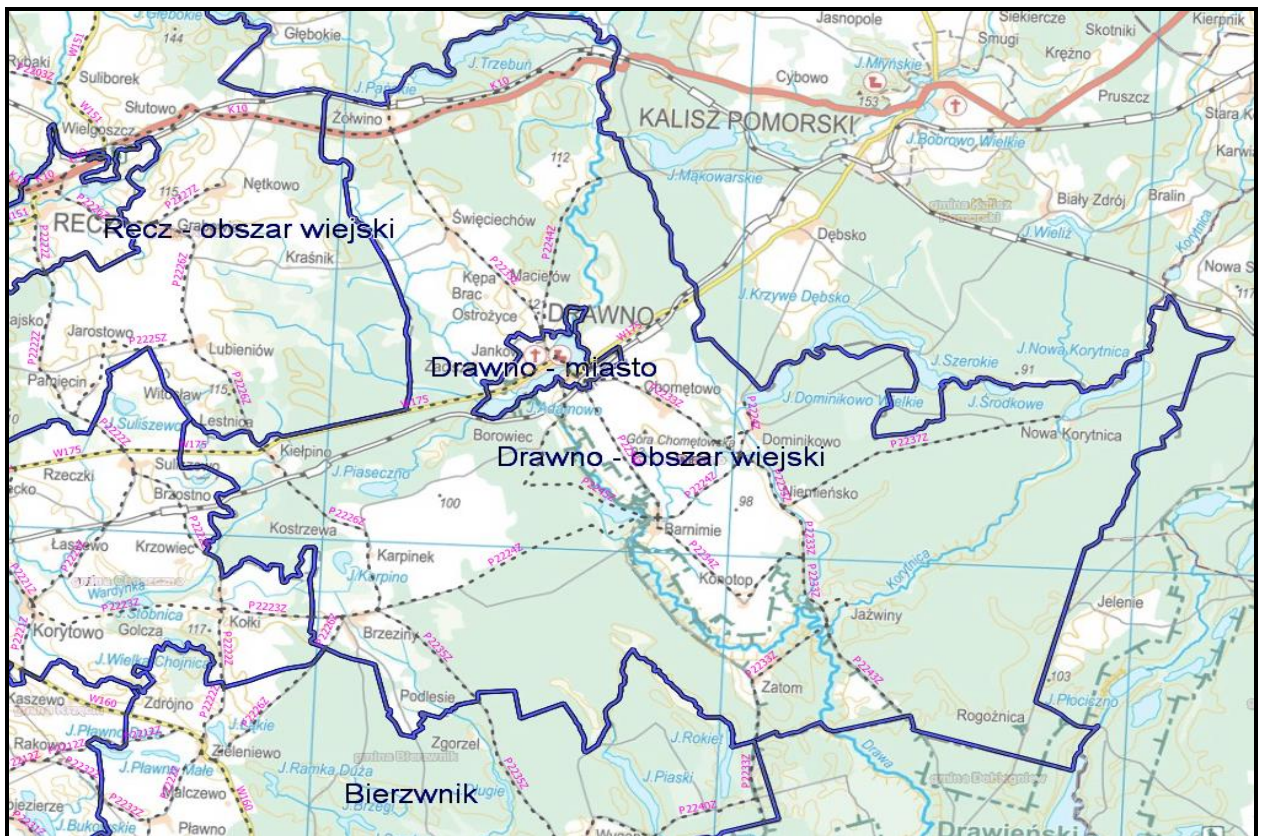

Gmina Recz – sieć dróg powiatowych

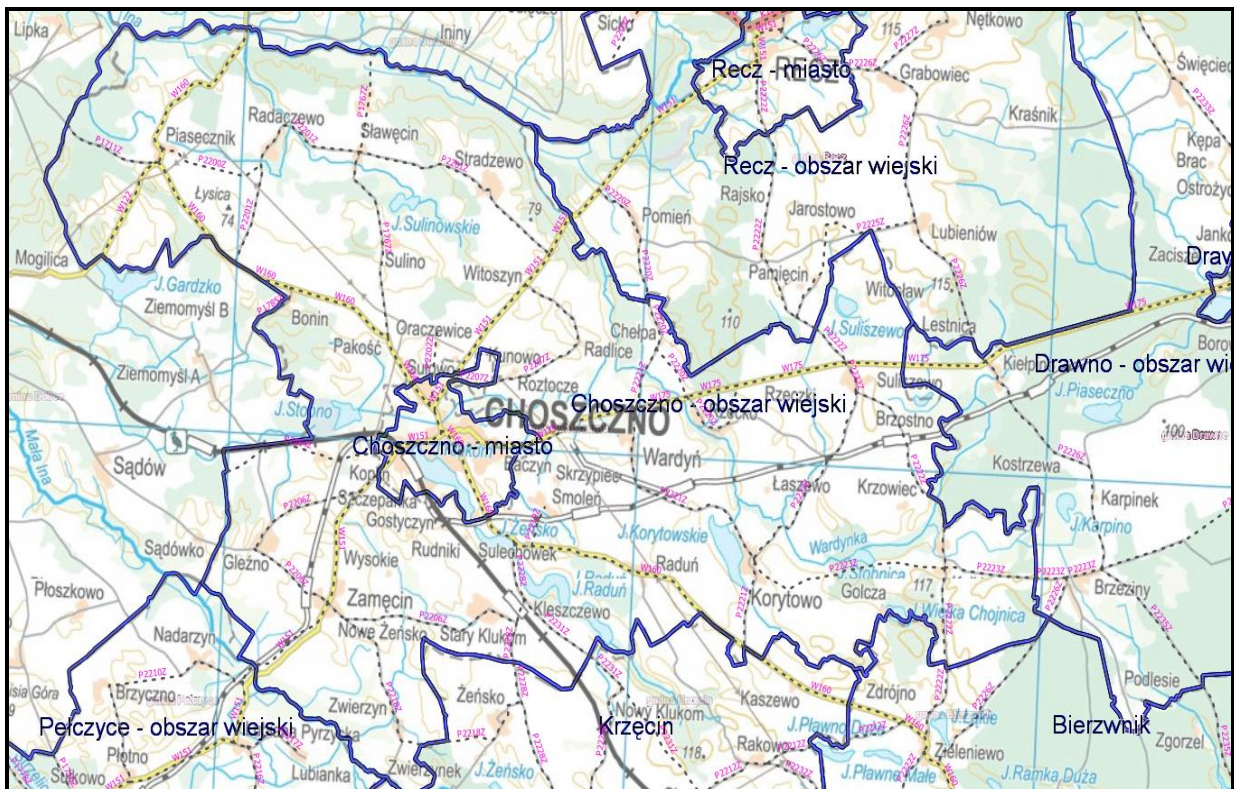

Gmina Drawno – sieć dróg powiatowych

Gmina Choszczno – sieć dróg powiatowych

Gmina Pełczyce – sieć dróg powiatowych

ZĄŁACZNIK NR 2

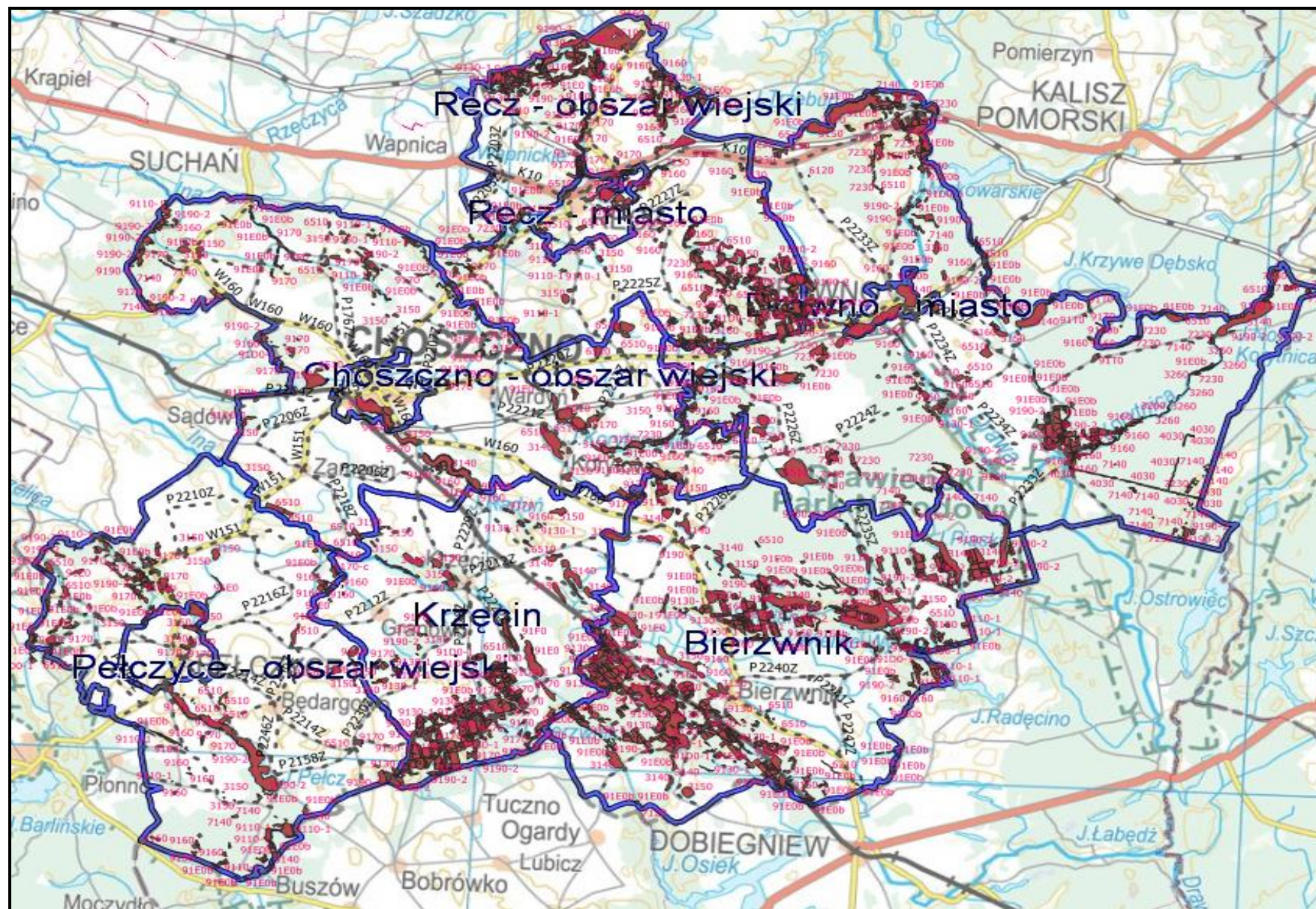

SIEDLISKA PRZYRODNICZE WG. PZO

**SIEDLISKA PRZYRODNICZE
WG. WALORYZACJI
PRZYRODNICZEJ**

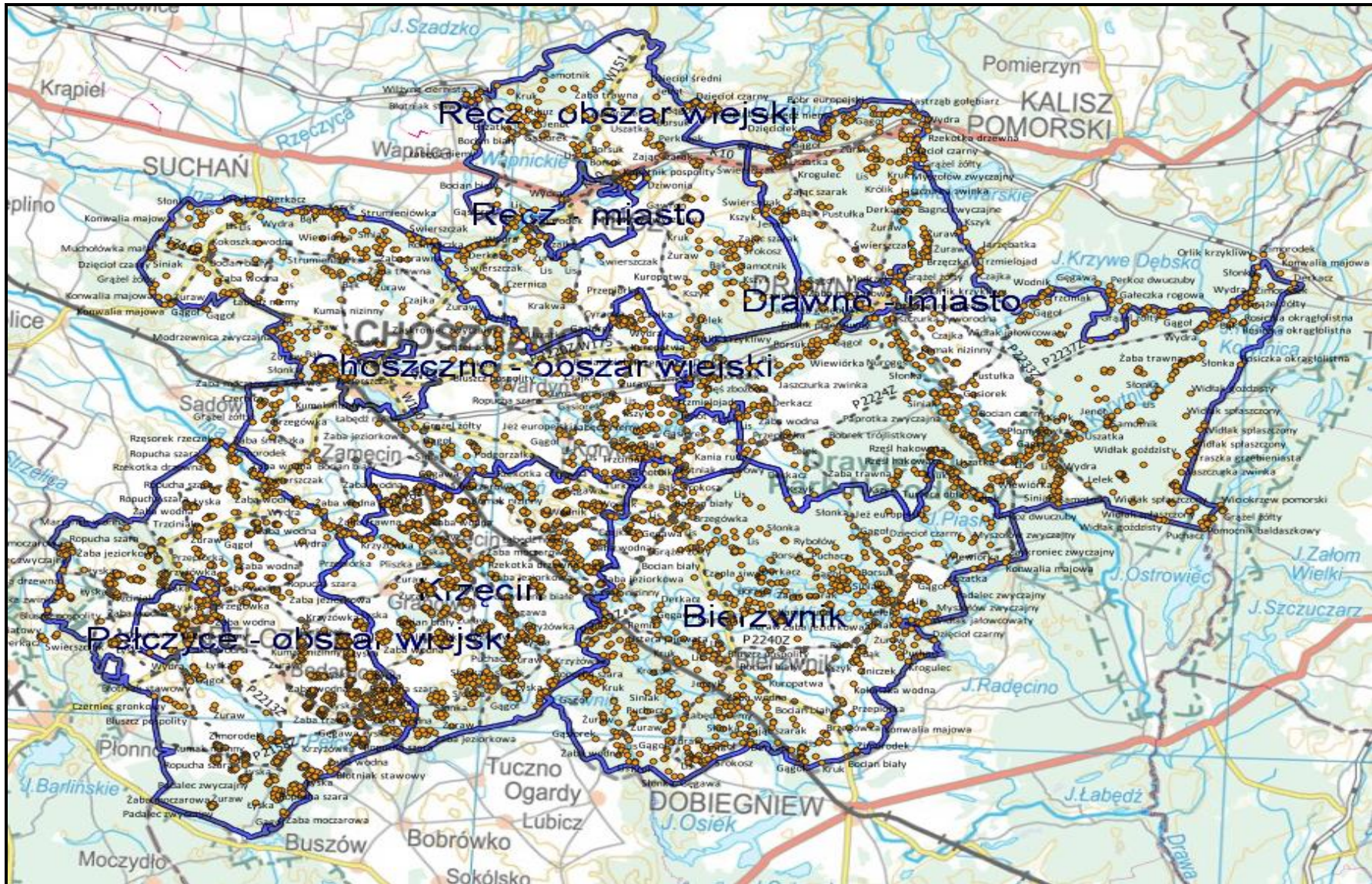

**STANOWISKA
WG. WALORYZACJI
PRZYRODNICZEJ**

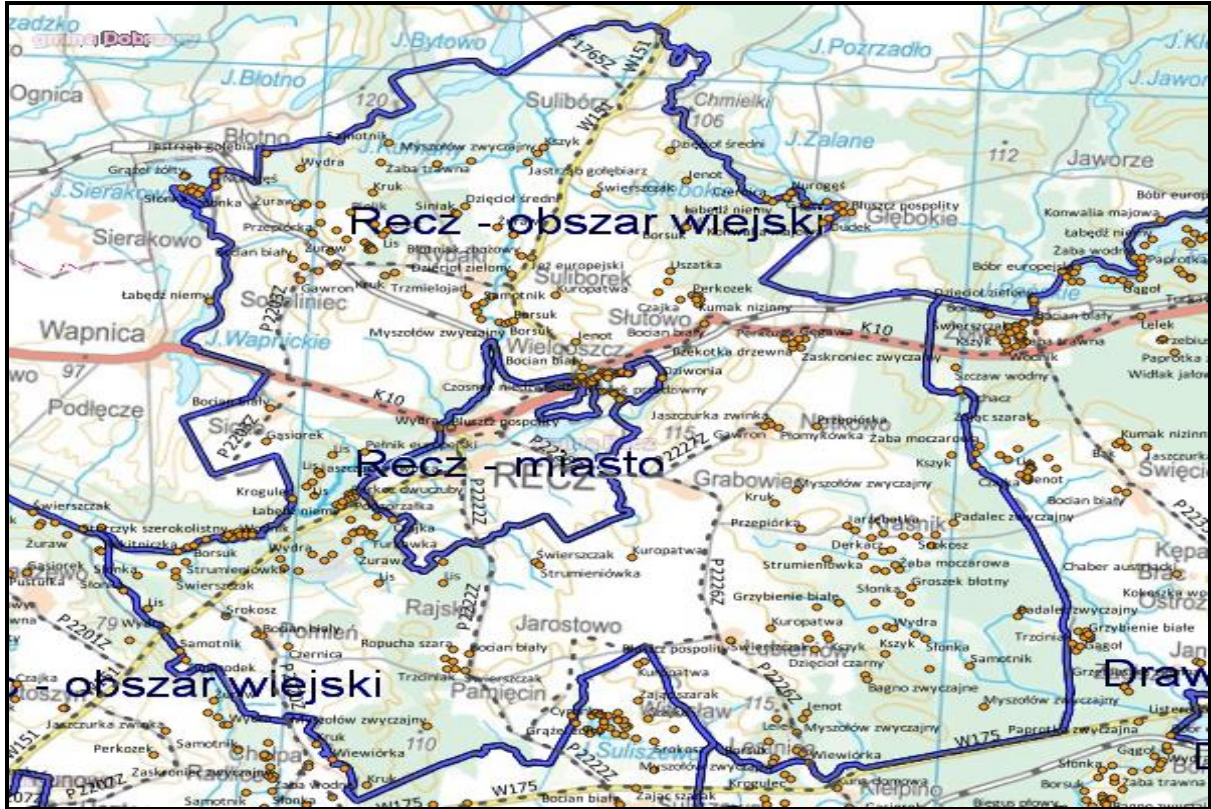

Powiat

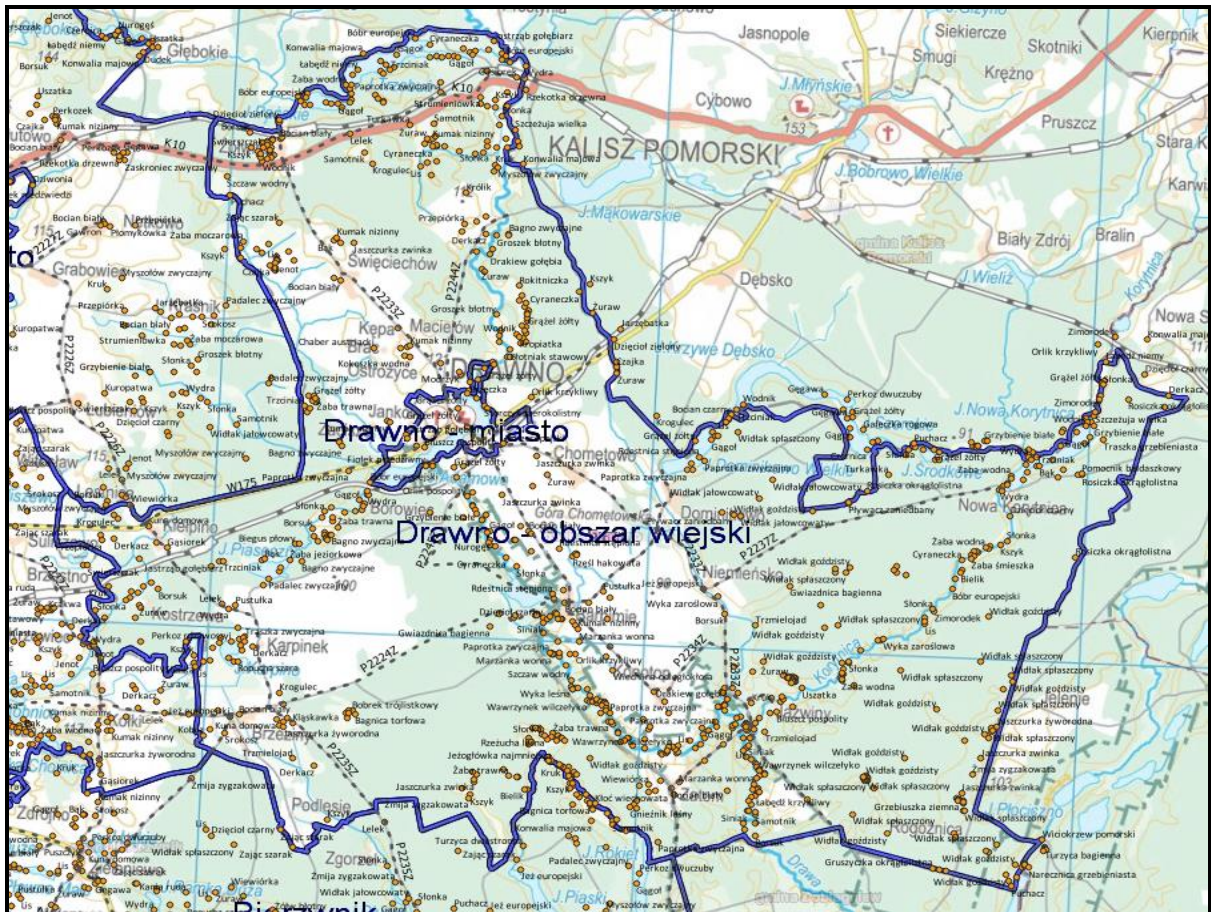

Gmina Recz

Gmina Drawno

Gmina Choszczno

Gmina Pełczyce

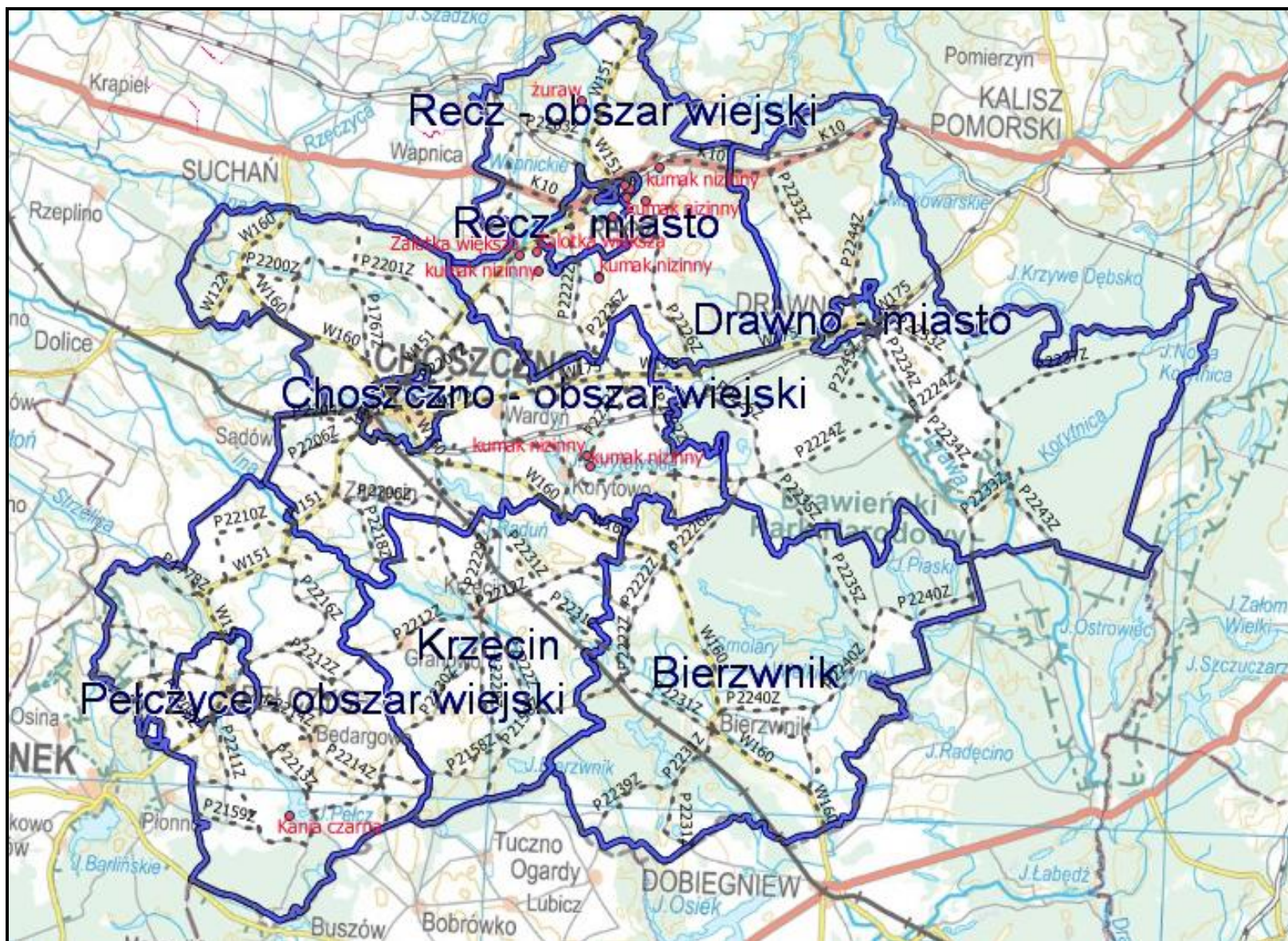

GATUNKI WG. BDZP

(Bank Danych o Zasobach Przyrodniczych)

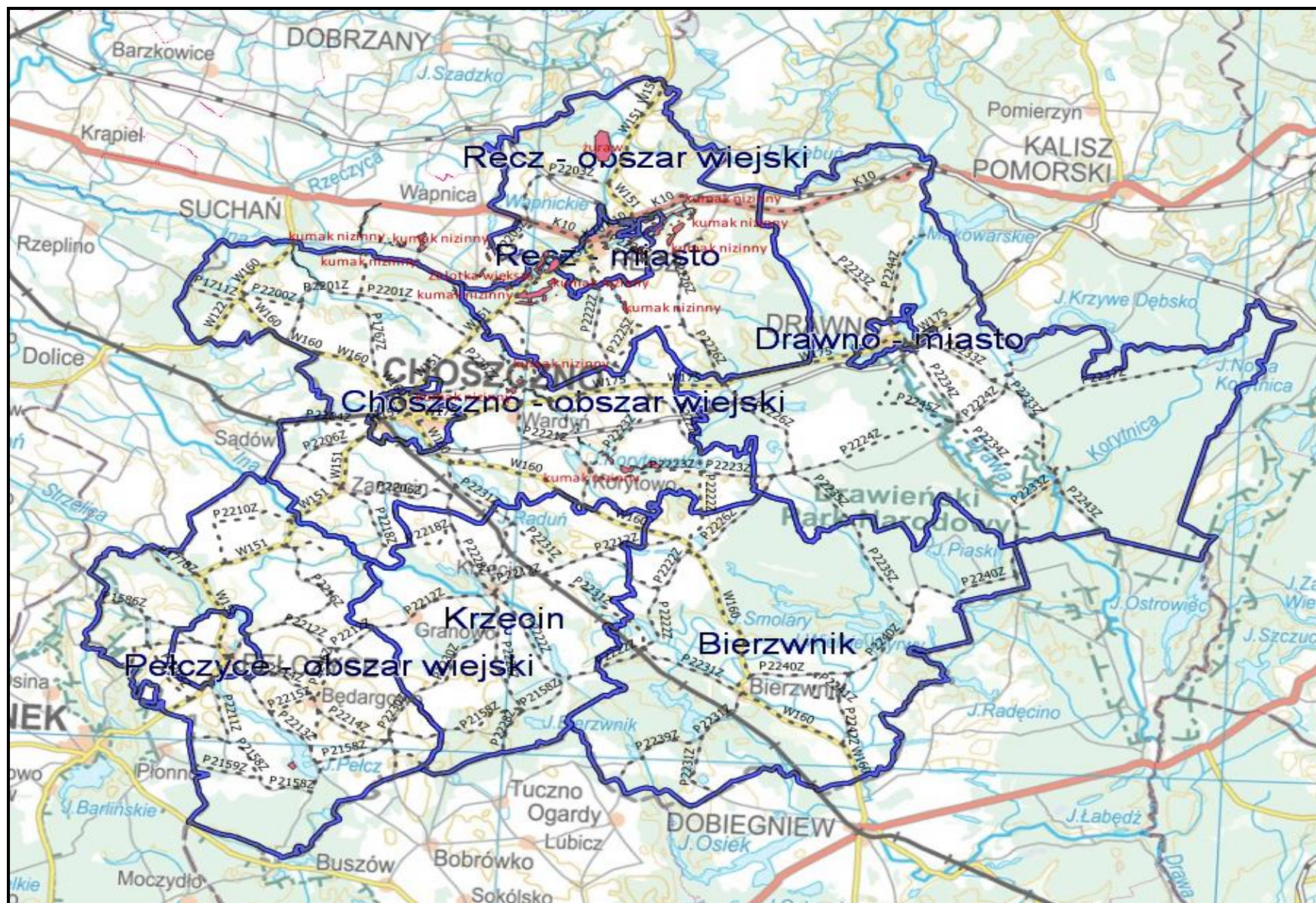

SIEDLISKA

WG. BDZP

(Bank Danych o Zasobach Przyrodniczych)

GATUNKI

WG. PZO

Gmina Choszczno

Gmina Pełczyce

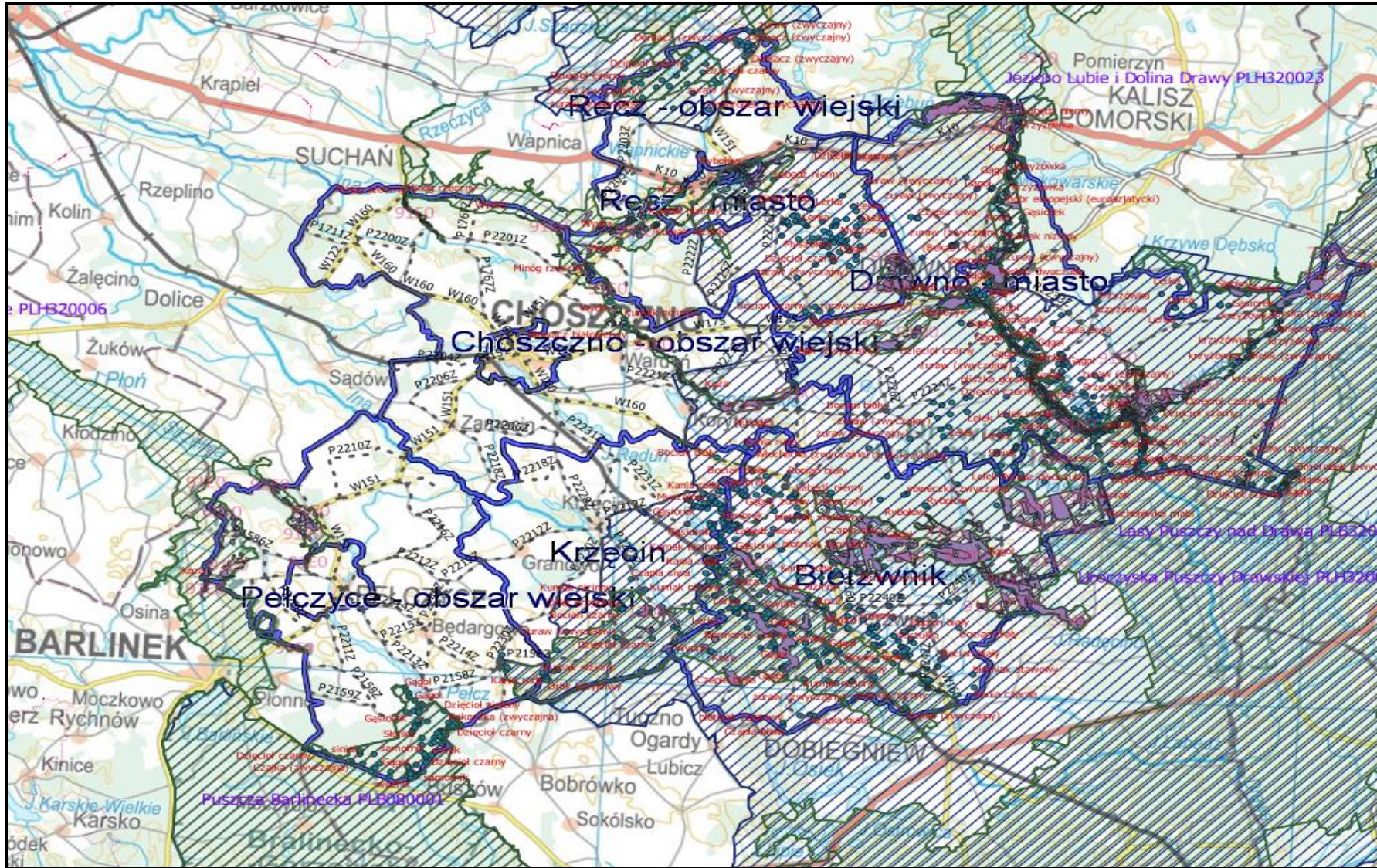

Natura 2000+siedliska+gatunki wg. PZO

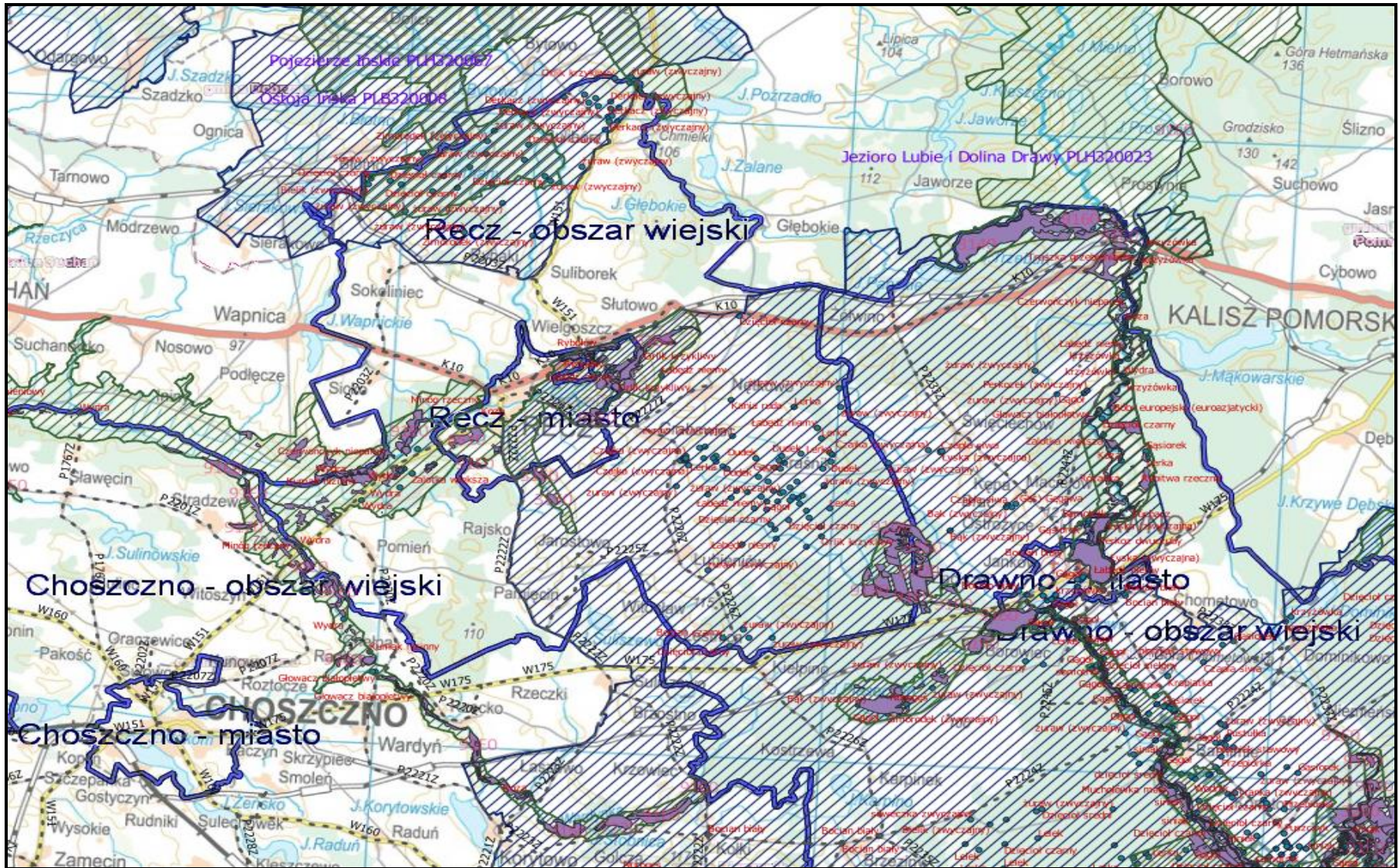

Powiat

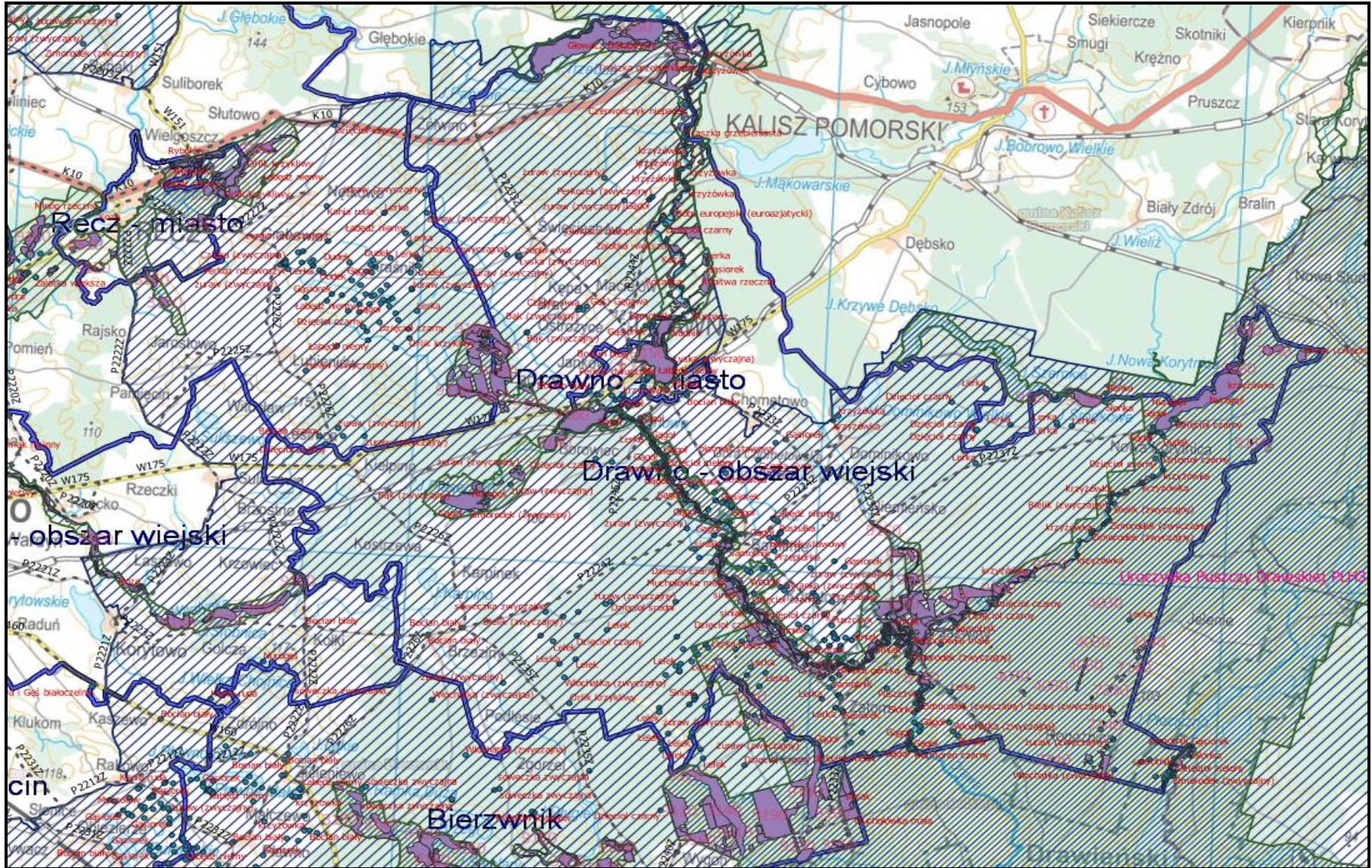

Gmina Recz

Gmina Drawno

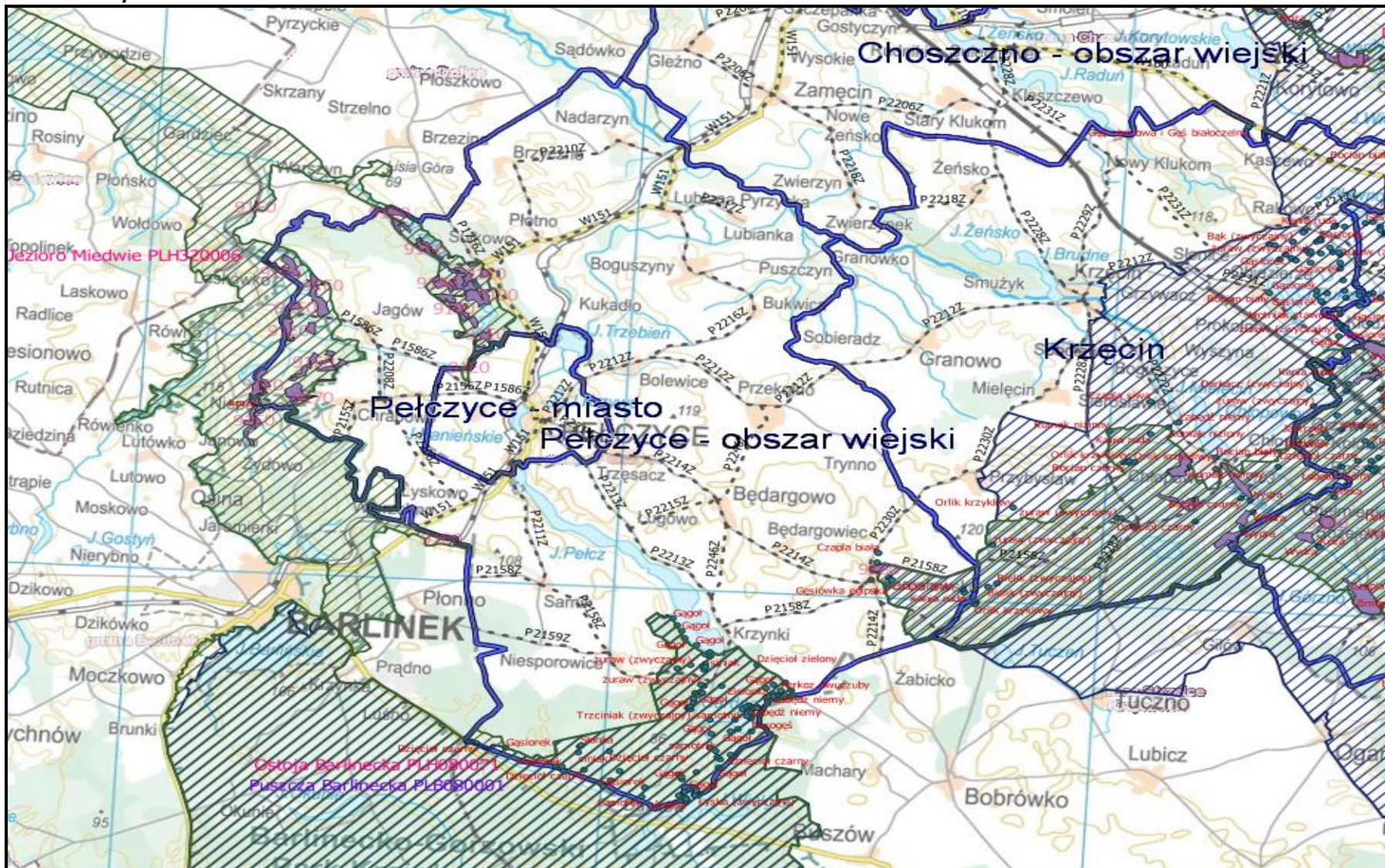

Gmina Choszczno

Gmina Pełczyce

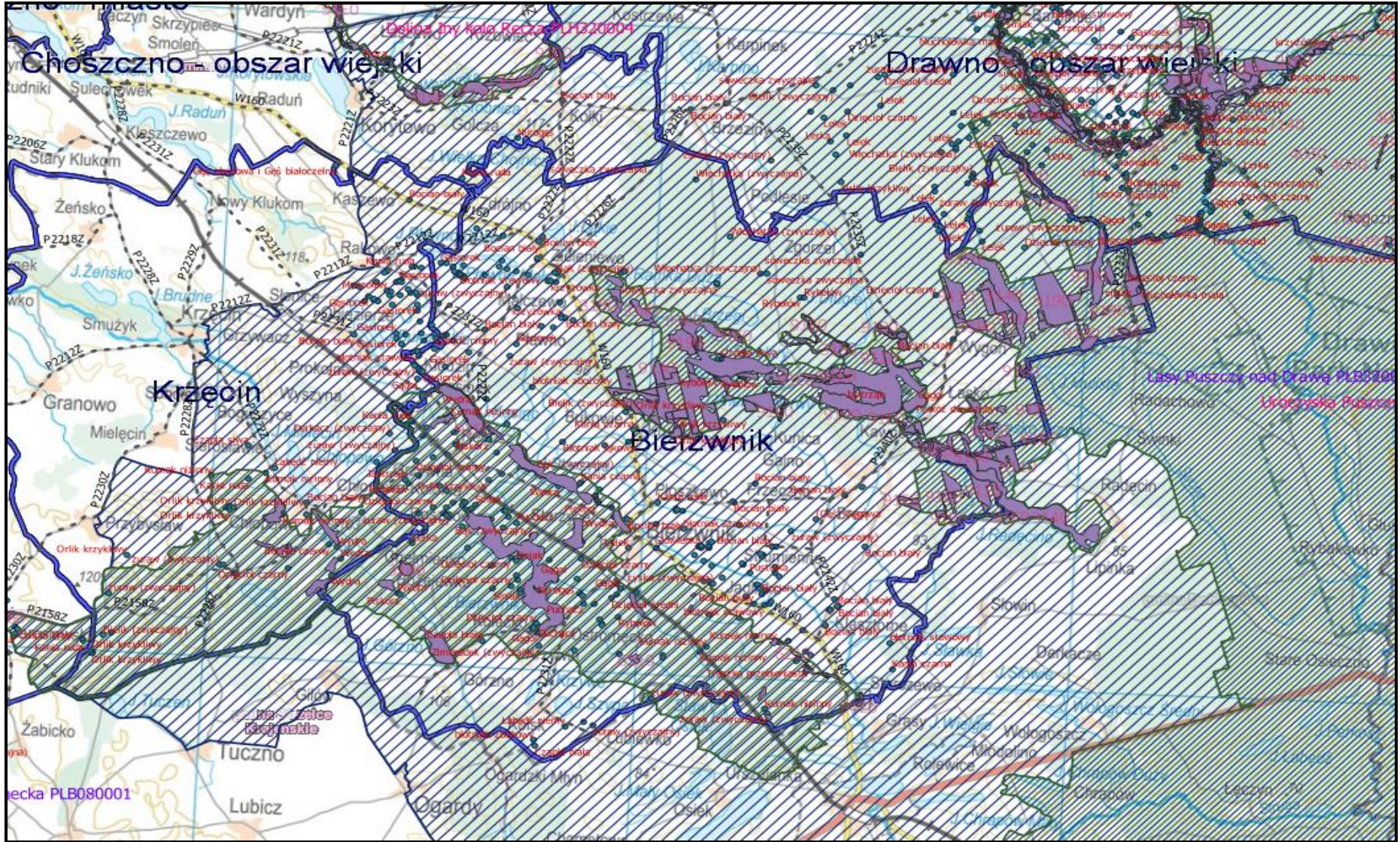

Gmina Krzęcin

Gmina Bierznik

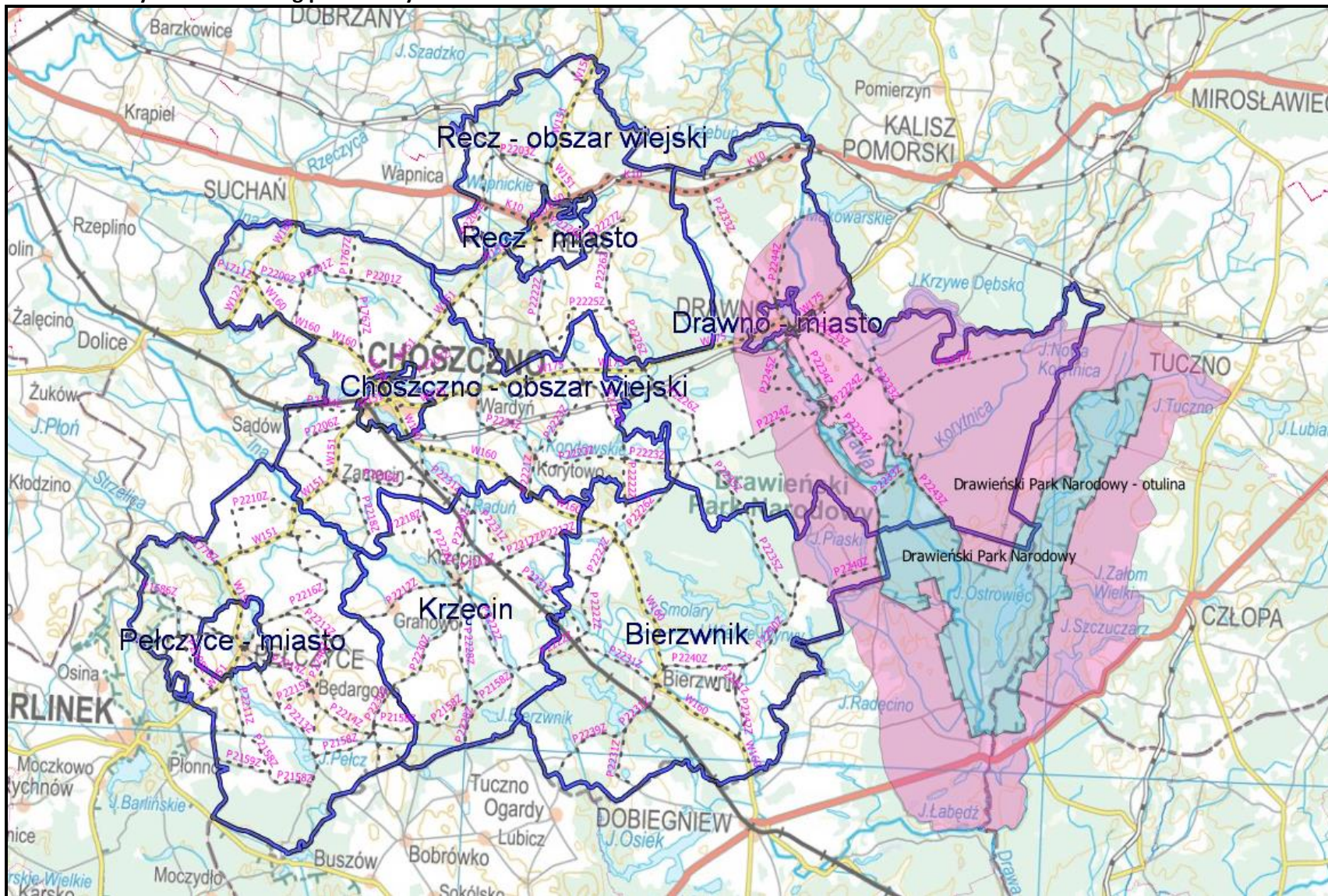

FORMY OCHRONY PRZYRODY

Park narodowy na tle sieci dróg powiatowych

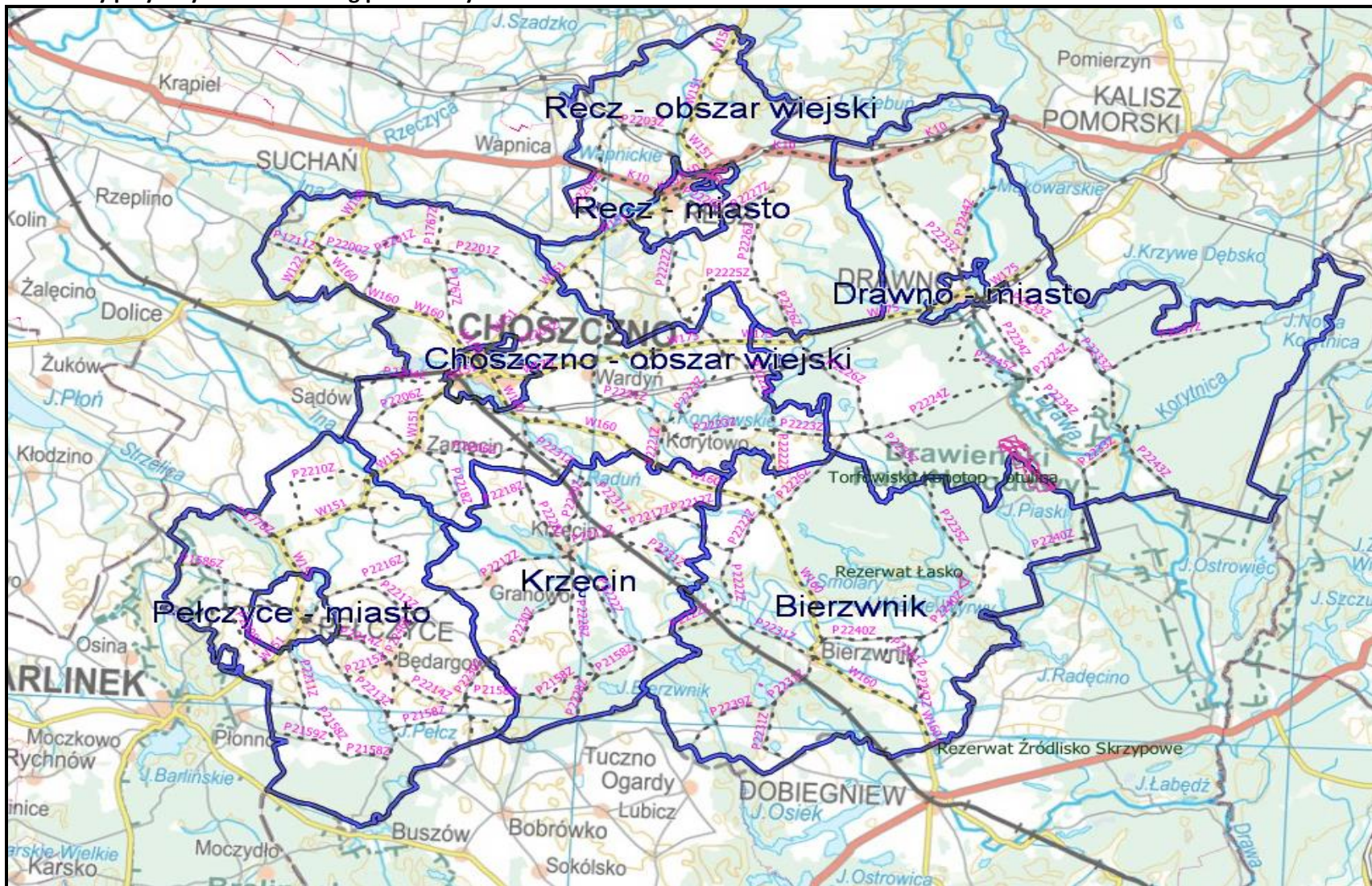

Rezerваты przyrody na tle sieci dróg powiatowych

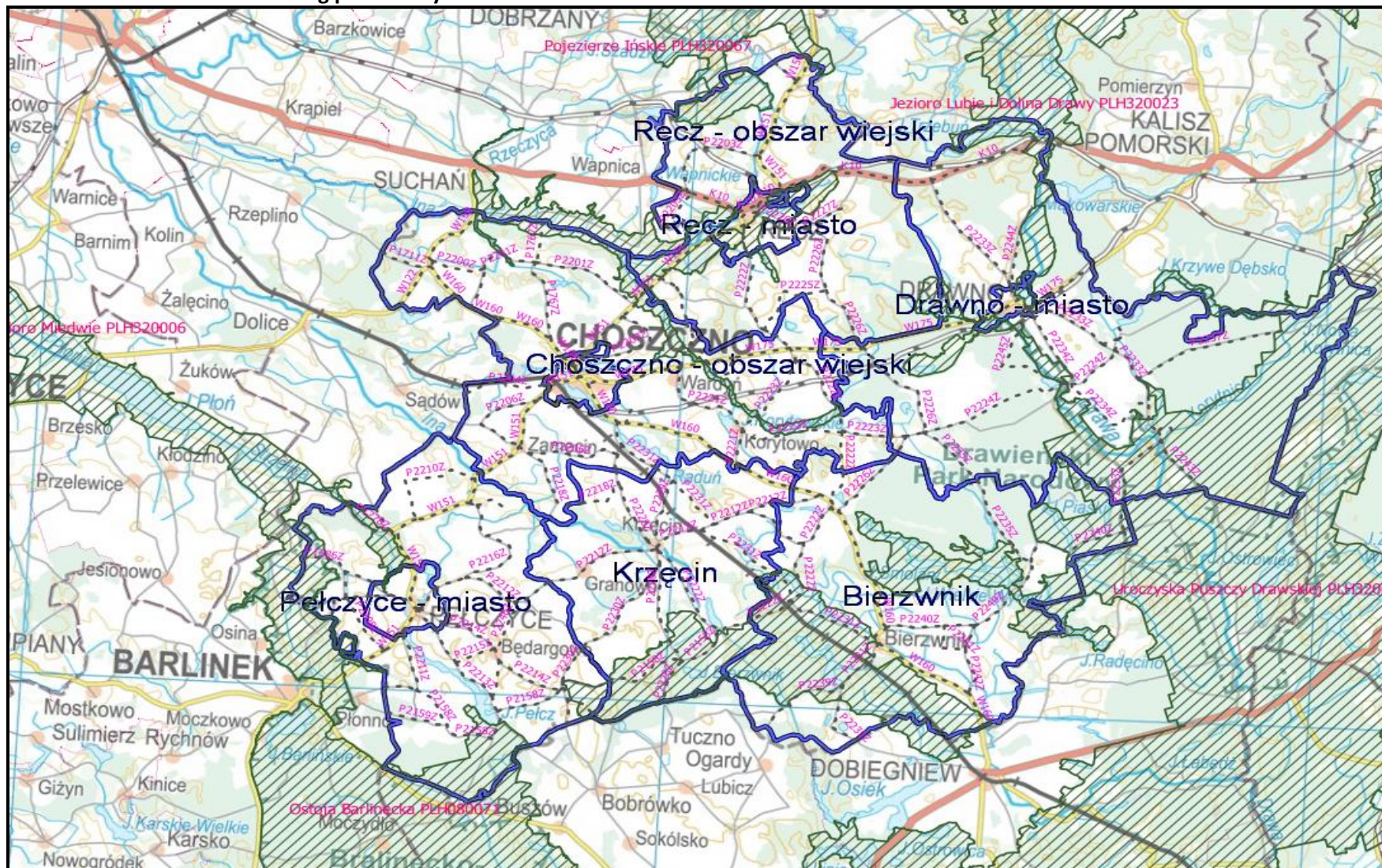

SOO Natura 2000 na tle sieci dróg powiatowych

Użytki ekologiczne na tle sieci dróg powiatowych

